

**Maaliskuun neljännesvuosi-
raportointi 2023**

TUUSULA

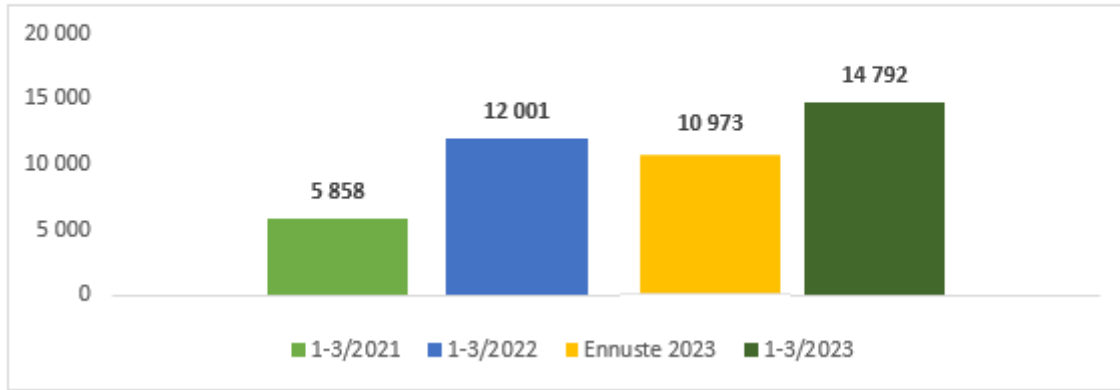
**Elämisen
taidetta**

SISÄLTÖ

TUNNUSLUKUJA	1
TALouden TOTEUTUMINEN TAMMI-MAALISKUU 2023	2
Toteuman keskeiset huomiot ja poikkeamat	2
MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET	3
TOIMINNAN JA TALouden TOTEUTUMINEN TOIMIALUEITTAIN.....	4
Yleishallinto ja johdon tuki.....	5
Yhteiset palvelut	6
Sivistys.....	8
Kasvu ja ympäristö.....	13
Vesihuoltoliikelaitos.....	15
INVESTOINNIT	17
LAINAMÄÄRÄN KEHITYS.....	21
RAHOITUSLASKELMA	22
VERORAHOITUS	22
HENKILÖSTÖOSIO	24
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	26
Tehdyt määrärahamuutokset v.2023	31
Tuloslaskelma, v.2022 tiedot sisältävät hyvinvointialueille siirtyneet	31
LIITTEET	32
Tavoiteseuranta	33
Vesihuoltoliikelaitoksen tulos- ja taselaskelma	54

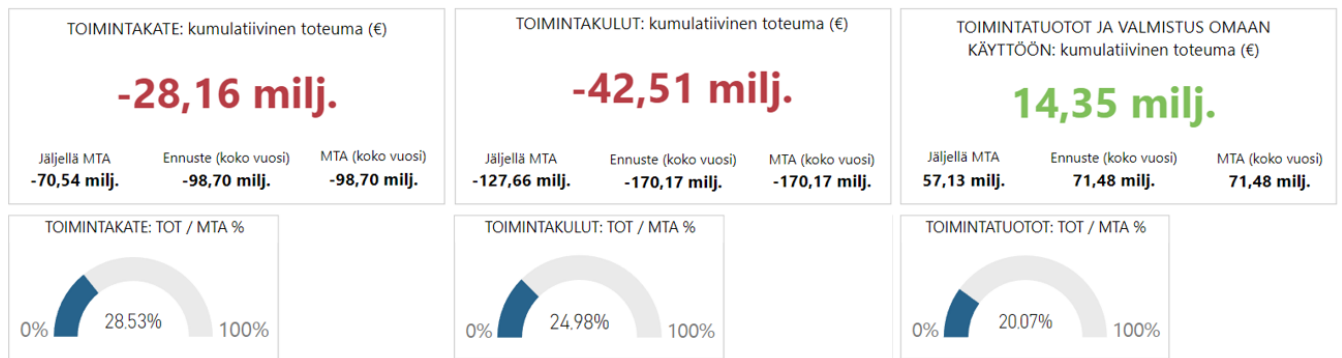
Tilikauden tulos

10 973 milj. €
(ENN2023)

Vuoden 2023 tulosennuste on tällä hetkellä muutetun talousarvion mukaisella tasolla ja muutokset ennusteen sekä määrärahoihin tehdään kesäkuun puolivuositarkastuksen yhteydessä. Kuluvaan vuoden talouden kehitykseen liittyy huomattavaa epävarmuutta Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan, korkojen nousun sekä kulutusmenojen hinnannousun takia. Kunta-alalle sovitut palkankorotukset heijastuvat voimallisesti kuntien talouteen. Sopimuskorotukset kertaerineen vauhdittavat kuntatalouden työvoimakustannusten kasvua 4,85 prosentilla. Lievän taantumun jälkeen Suomen talouden ennakoidaan palaavan kasvuun loppuvuonna, jos uusilta yllätyksiltä välttytään. Julkisen talouden alijäämä kuitenkin kasvaa, kun hintojen nousu alkaa näkyä myös julkisen talouden menoissa (VM katsaus 23.3.2023).

Luvuissa mukana Vesihuoltoliikelaitos.

Kunnan talouden toteutuminen tammi-maaliskuuta 2023

- hyvinvointialueelle siirtyneet tuotot ja kulut eliminoitu vuoden 2022 vertailuluvuista

Tuloslaskelma (käyttötalous) €1 000	* MTA = muutettu talousarvio				** TA = alkuperäinen talousarvio		
	Kum. 3/2023	Tot.-% / MTA*	Kum. 3/2022	Tot.-% / TP 2022	MTA 2023*	Ennuste 2023	Ennuste / MTA*
Toimintatuotot	12 548	19,7%	18 421	28,1%	63 590	63 590	100,0 %
Myyntituotot	4 445	22,1%	4 994	25,5%	20 091	20 091	100,0 %
Maksutuotot	1 511	16,1%	1 227	12,9%	9 408	9 408	100,0 %
Tuet ja avustukset	306	36,4%	714	20,8%	840	840	100,0 %
Muut toimintatuotot	6 286	18,9%	11 535	34,9%	33 251	33 251	100,0 %
Valmistus omaan käyttöön					100	100	100,0 %
Toimintakulut	-41 221	25,0%	-38 345	23,8%	-165 044	-165 044	100,0 %
Henkilöstökulut	-19 902	24,2%	-18 544	22,9%	-82 150	-82 150	100,0 %
Palvelujen ostot	-10 587	27,3%	-9 782	25,5%	-38 756	-38 756	100,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 527	23,8%	-2 267	23,5%	-10 615	-10 615	100,0 %
Avustukset	-1 849	22,8%	-1 538	19,6%	-8 100	-8 100	100,0 %
Muut toimintakulut	-6 355	25,0%	-6 213	25,8%	-25 423	-25 423	100,0 %
Toimintakate	-28 673	28,3%	-19 923	21,0%	-101 354	-101 354	100,0 %
Verotulot	41 381	38,7%	22 186	25,4%	106 798	106 798	100,0 %
Valtionosuudet	6 801	27,9%	8 884	24,4%	24 369	24 369	100,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-73	7,5%	-96	561,7%	-971	-971	100,0 %
Vuosikate	19 435	67,4%	11 052	-16,6%	28 841	28 841	100,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 643	25,9%	-4 367	24,4%	-17 953	-17 953	100,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut							
Tilikauden tulos	14 792	135,8%	6 684	-7,9%	10 889	10 889	100,0 %
Varausten ja rahastojen muutos							
Tilikauden yli-/alijäämä	14 792	135,8%	6 684	-7,9%	10 889	10 889	100,0 %
Vesihuoltoliikelaitos	0	0,0 %	431	50,4 %	134	134	100,0 %
Kunta ja liikelaitos yhteensä	14 792	176,3 %	7 115	-8,5 %	11 022	11 022	100,0 %

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä valtuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, käyttöomaisuuden myyntivoitot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Toimialueiden ennusteet ovat talousarvion mukaisia. Sivistyksen toimialueelle lisättiin 0,05 milj. euroa nuorisotyöhön (Valt. 6.2.2023 § 3).

Maaliskuun toteuma on laadittu neljännesvuosiraportointia koskevien suositusten mukaisesti noudattaen yleisiä tilinpäätösperiaatteita. Maaliskuun toteuman keskeiset huomiot ja poikkeamat budjettiin nähden:

- Toimintatuotot toteutuivat - 5,9 milj. euroa ja - 29,3 % edellisvuotta pienempinä (sis. ulkoiset ja sisäiset) johtuen vertailukauden 4,7 milj. euroa korkeammista käyttöomaisuuden myyntivoitoista. Lisäksi myyntituotoissa kotikuntakorvaukset toteutuivat n. 0,3 milj. euroa, ateriapalveluiden myyntituotot 0,2 milj. euroa sekä tuet ja avustukset 0,4 milj. euroa edellisvuotta pienempinä.
- Käyttöomaisuuden myyntivoittoa toteutui tammi-maaliskuussa 1,2 milj. euroa toteuman ollessa 11,6 % budjetoidusta (10,2 milj. eur TA 2023).
- Toimintamenojen toteuma oli 25,0 % ja ne toteutuivat + 3,2 milj. euroa ja 1,1 % edellisvuotta suurempina (sis. ulkoiset ja sisäiset).

Verotulot toteutuivat tammi-maaliskuussa ollen 41,4 milj. euroa ja toteutuen 38,7 % talousarviosta. Alkuvuoden hyvään verokertymään vaikuttavat vuodelta 2022 kertyneet verotilitykset, ja kertymä tasaantuu lähelle talousarvion mukaista tasoa loppuvuotta kohti.

Sote-uudistukseen liittyen kuntien tuloveroprosentit laskivat 12,64 prosenttiyksikköä vuoden 2023 alusta lähtien ja vastaava summa siirtyi valtion verotukseen. Tämän takia kunnallisverot toteutuivat edellisvuotta pienempinä. Kunnallisverotilitykseen vaikuttaa nimellisansioiden lisäksi keskeisesti ansiotulojen ja työllisyyden kehitys. Työttömien työnhakijoiden osuus oli helmikuun lopussa 6,7 % työvoimasta.

Kunnallisveroja kertyi tammi-maaliskuussa 36,4 milj. euroa. Verotulojen hyvää kehitystä tuki parantunut työllisyysaste, hyvä palkkakehitys sekä kunnan väestönkasvu. Valmistuva verotus 2022 aiheuttaa vielä epävarmuutta kuluvan vuoden kunnallisveron tilityksiin. Valtiovarainministeriön tiedon mukaan on mahdollista, että veronsaajaryhmien jako-osuuksia oikaistaan vielä ennen verotuksen päättymistä lokakuun lopussa pääomatuloverojen toteumaan pohjautuen.

Yhteisöveroja toteutui 4,1 milj. euroa, mikä oli 54,9 % budjetoidusta. Myös yhteisöverojen kertymä tulee tasaantumaan loppuvuotta kohti. Kiinteistöverojen osuus oli 0,9 milj. euroa (6,1 % TA 2023). Kuntaliiton ennusteen (14.4.2023) mukaan Tuusulan vuoden 2023 verotulot olisivat ylittämässä talousarvion mukaisen tason noin 7 milj. euroa. Kunnan verotuloennusteeseen ei tehdä muutoksia tässä vaiheessa. Taloussuhdanteen heikkeneminen saattaa heijastua negatiivisesti erityisesti yhteisöverojen kehitykseen jo vuoden 2023 aikana.

Kiinteistöverotulojen toteutuma oli 0,9 milj. euroa (6,1 % TA2023). Kiinteistöverojen ennustetaan kasvavan koko maassa ennakoitua nopeammin, koska rakennusten verotusarvoja nostettiin vuoden alusta niiden jälleenhankinta-arvojen korotuksen vuoksi. Syy korotukseen löytyy rakennuskustannusten kallistumisesta. Muutos parantaa kiinteistöveron verovuosiokohtaista tuottoa koko maan tasolla noin 170 milj. euroa.

Vuodelle 2023 vahvistetut valtionosuudet, 27,3 milj. euroa, ovat 2,9 milj. euroa talousarviossa (24,4 milj. eur) olevia valtionosuuksia suuremmat (Khall 13.2.2023 § 60).

Tammi-syyskuun *toimintatuotot* kehittyivät kokonaisuutena suunnitellusti. Tammi-maaliskuun kumulatiivinen toimintatuottojen toteutuma oli 7,0 milj. euroa (22,5 %). Tonttien myyntituloja kertyi yht. 7,1 milj. euroa, tontteja myytiin 8 kpl alkuvuoden aikana, ja maan myyntivoittoja kertyi 1,2 milj. euroa. Rykmentinportin yritysalueelta myyty 5,7 milj. euron maa-alueen kauppahinta tulee maksuun huhtikuussa, ja kaupasta syntyvä myyntivoitto kirjataan huhtikuulle. Myyntituotoissa kotikuntakorvaukset toteutuivat 0,3 milj. euroa, ateriapalveluiden myyntituotot 0,2 milj. euroa sekä tuet ja avustukset 0,4 milj. euroa edellisvuotta pienempinä.

Tammi-kesäkuun *toimintamenojen* toteuma oli 41,2 milj. euroa (25,0 %). Toimintamenojen vertailukelpoinen kasvu vuoden 2022 vertailujaksoon oli 2,9 milj. euroa (+ 7,5 %). Kasvusta henkilöstökulujen osuus oli 1,5 milj. euroa ja palveluiden ostojen osuus 0,8 milj. euroa. Toimintamenojen kasvua tapahtui etenkin kiinteistöjen ja rakennusten kunnossapitopalveluissa sopimusten indeksikorotusten ja sopimustoimittajien vaihdosten vuoksi. Myös asiantuntijapalveluiden ostot kasvoivat voimakkaasti meneillään olevien useiden koulu- ja infrarakenusprojektien seurauksena.

Kunnan tilivuoden tulosennuste on tässä vaiheessa talousarvion mukainen. Ennusteeseen tehdään verotulojen, valtionosuuksien ja palkkojen sopimuskorotuksiin liittyvät sekä muut mahdolliset ennustemuutokset kesäkuun puolivuosiokatsauksen yhteydessä. Lainamäärän arvioidaan toteutuvan tässä vaiheessa noin 33 milj. euroa talousarviota pienempänä (enn. 200 milj. eur/TA 2023 233 milj. eur). Lainamäärän alkuperäistä talousarviota maltillisempi kasvu perustuu vuoden 2022 marras-joulukuun ennakoitua parempaan talouden toteumaan sekä alkuvuoden hyvään kassavirran kehitykseen. Muutettu korollisten lainojen määrä vahvistetaan valtuustossa puolivuosiokatsauksen yhteydessä.

Määrärahojen muutokset

Käyttötalouteen ei esitetä määrärahan muutoksia.

Investointien määrärahoihin esitetään yhteensä 166 000 euron lisäystä:

- 16 000 euron lisäys koneisiin ja kalustoon uuden siipikairan hankintaa varten. Vanhasta siipikairasta puuttuu osia ja sen tarkkuus on huomattavasti heikompi kuin sähköisessä siipikairassa. Sähköisille siipikairauksille on tarvetta ainakin seuraavissa projekteissa lähiaikoina:
 - o Lahelanpelto 3, 2-vaihe, (arvio 5 siipikairausta).
 - o Huhtariihen vesihuolto, (arvio 4 siipikairausta).
- 150 000 euron lisämäärärahaa Jokelan tekonurmen pinnan uusimiseen. Alkuperäinen kustannusarvio perustuu kumirouheen käyttöön pinnan uusimisessa. Lisämäärärahalla katetaan kumirouheen vaihta-

minen puurouheeksi. Valtakunnallisesti puurouheen käyttäminen tekonurmen täyttöaineena on lisääntynyt uusissa hankkeissa. Lisämäärärahalla katetaan ekologisen puurouheen käyttöönottoon liittyvien pohjatöiden ja salaoituksen vaikutuksesta syntyviä kustannuksia sekä suunnittelutöiden ja projektinjohtopalveluiden kustannuksia. Toteutus vähentää ylläpito- ja kierrätyskustannuksia jatkossa, lisäksi elinkaarensa päässä oleva kumirouhetekonurmi on lähtökohtaisesti ongelmajätettä.

Investointien määrärahan siirtona esitetään siirrettäväksi uimahallin kassatilan ja aulan muutostöille varattu 200 000 euroa uimahallin peruskorjauksen suunnitteluun. Uimahallin kuntotutkimuksen perusteella on todettu, etteivät pienet korjaustoimet riitä ja uimahallin peruskorjaus tulisi toteuttaa vuoden 2024 aikana. Uimahallin betonirakenteiden kosteusrasitusta tulee pyrkiä vähentämään laajalla peruskorjauksella. Peruskorjauksessa allasosaston vedeneritykset tulee uusida. Uusimisen yhteydessä tulee lisäksi korjata pintalaatan kallistuksia vedenohjauksen parantamiseksi. Täten peruskorjauksen suunnittelu on tarkoitus toteuttaa vuoden 2023 aikana, jolloin suunnitelmat ovat valmiina siten, että varsinaiset korjaustyöt voidaan aloittaa keväällä 2024."

Määrärahamuutokset sitovuustason mukaisesti maaliskuu/2023:

1. Investointiosa (rahoitusta parantavat muutokset +, heikentävät -)		eur
Koneet ja kalusto		
Kasvu ja ympäristö		
- Siipikaira	menolisäys	-16 000
Koneet ja kalusto yhteensä	menolisäys	-16 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kasvu ja ympäristö		
- Jokelan tekonurmen pinnan uusiminen	menolisäys	-150 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	menolisäys	-150 000
Investointiosa yhteensä	menolisäys	-166 000
2. Investointiosan määrärahan siirto (rahoitusta parantavat muutokset +, heikentävät -)		
Rakennukset		
Kasvu ja ympäristö		
Uimahallin kassatilan ja aulan muutostyöt	menovähennys	200 000
Uimahalli (peruskorjauksen suunnittelu)	menolisäys	-200 000
Rakennukset yhteensä	yhteensä	0
Investointiosan määrärahasiirto yhteensä		0

Toiminnan ja talouden toteuma toimialueittain

Toimintakate toimialueittain €1 000	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Ennuste
	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	2023
1831 YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI	-842	-5 206	16,2 %	-787	-4 126	-5 206
1832 YHTEISET PALVELUT -TOIMIALUE	-2 896	-9 737	29,7 %	-2 621	-9 801	-9 737
1834 SIVISTYS -TOIMIALUE	-23 671	-93 714	25,3 %	-20 557	-89 546	-93 714
1835 KASVU JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALUE	-1 926	-2 947	65,4 %	-1 795	-1 856	-2 947
1837 TULOSLASKELMAOSA	663	10 200	6,5 %	5 834	9 604	10 200
1838 TUUSULAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	513	2 708	19,0 %	898	3 228	2 708
Yhteensä	-28 160	-98 697	28,5 %	-19 027	-92 498	-98 697

Toimialueet ovat toimintakatesitovia valtuustoon nähden.

Toimintakatteen ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI
Toimialue

Tuloerien ja toimintakulujen erittely 1831 Yleishallinto ja johdon tuki €1 000	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Tot. Kum.	Ennuste
	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	muutos% 2022>2023	2023
300 TOIMINTATUOTOT	1 268	4 612	27,5 %	1 100	4 434	115,2 %	4 612
306 MYYNTITUOTOT	911	3 967	23,0 %	947	3 607	96,2 %	3 967
320 MAKSUTUOTOT	357	640	55,8 %	147	772	242,5 %	640
330 TUET JA AVUSTUKSET	-3	5	-53,3 %	1	40	-187,5 %	5
340 MUUT TOIMINTATUOTOT	2	0	1105,7 %	5	14	46,8 %	0
400 TOIMINTAKULUT	-2 110	-9 818	21,5 %	-1 887	-8 560	111,8 %	-9 818
400 HENKILÖSTÖKULUT	-1 110	-4 944	22,5 %	-991	-4 508	112,1 %	-4 944
430 PALVELUJEN OSTOT	-618	-3 496	17,7 %	-538	-2 736	114,8 %	-3 496
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19	-150	12,5 %	-87	-235	21,7 %	-150
470 AVUSTUKSET	-22	-174	12,7 %	-1	-129	3212,0 %	-174
480 MUUT TOIMINTAKULUT	-341	-1 054	32,3 %	-271	-951	125,9 %	-1 054
Toimintakate	-842	-5 206	16,2 %	-787	-4 126	107,1 %	-5 206

Tammi-maaliskuun ajanjaksolta talouden tasaisen toteutumisen vertailuluku on 25,0 %. Yleishallinto ja johdon-tuki alaisen toiminnan tulojen toteuma oli 27,5 % (v2022: 21,6 %). Määrärahojen käyttöaste oli 21,6 % (v2022: 23,1 %). Sitovan toimintakatteen toteuma oli 16,3 %, (v2022: 23,2 %).

Tammi-maaliskuun ajanjaksolta talouden tasaisen toteutumisen vertailuluku on 25,0 %. Yleishallinto ja johdon-tuki alaisen toiminnan tulojen toteuma oli 27,5 % (v2022: 21,6 %). Määrärahojen käyttöaste oli 21,6 % (v2022: 23,1 %). Sitovan toimintakatteen toteuma oli 16,3 %, (v2022: 23,2 %).

Olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

KUNNANVIRASTON JOHTO

Käynnissä olevasta Ukrainan sodasta johtuen kunnassa on järjestetty varautumiseen liittyviä koulutuksia, päivitetty toimialueittain varautumisen suunnitelmia ja varauduttu mahdollisiin sähköjakeluhäiriöihin. Olemme käynnistäneet kuntalaisille suunnatun turvallisuuskyselyn, jonka avulla tehdään toimenpiteitä turvallisuuden edistämiseksi.

Kunta siirtyi Keusoten omistajaohjauksesta hyvinvointialueen kumppaniksi. Alkuvuoden aikana valmisteltiin Keusoten purkusopimuksia sekä on laadittu hyvinvointia ja terveyttä edistäviä suunnitelmia.

Kunnan johdossa on käynnistetty palveluiden järjestämistä koskevaan suunnitelman liittyvä palvelukatalogityö ja käynnistimme erilliset selvitykset tilapalveluiden toimintaa, infran rakentamiseen ja viherpalveluiden toteuttamiseen liittyen.

Kunta on valmistautunut vuoden 2023 alussa mahdollisesti vuonna 2025 tulevaan TE-palveluiden muutokseen. Kuntaan on perustettu muutosta koordinoiva ryhmä. Keskeistä on ollut muodostuvan työllisyysalueen valmistelu. Yhteistyössä naapurikuntien kanssa on laadittu päätöksentekoa varten erilaisia selvityksiä ja pidetty työpajatyöskentelyitä.

Viestintä

Tammi-maaliskuussa kuntalaiset ja muut sidosryhmät pyrittiin tavoittamaan monenlaisin sisällöin ja monenlaisia kanavia hyödyntämällä. Vuoden ensimmäinen asukaslehti ilmestyi ja ajanjaksolla tuotettiin myös esimerkiksi podcast- ja videosisältöjä eri kanavissa. Sisällöntuotanto LinkedIniin vakiintui osaksi työnantajakuvan rakentamista ja rekrytointeja tukevaa markkinointiviestintää.

Uudistettavasta palveluverkosta viestittiin aktiivisesti ja sitä hyödynnettiin kunnan markkinointiviestinnässä. Alkuvuodesta järjestettiin avoimet ovet -tilaisuuksia Moniossa, julkaistiin tietoa Tuusulanjärven kampuksen yhteisötaideteoksesta ja yhteisen toimintakulttuurin luomisesta monen toimijan kampukselle. Elämisen taidetta -brändiä rakennettiin muun muassa Häriskiven ja Lahelanpellon alueilta vapautuneiden tonttien markkinoinnilla. Asukaslähettilästoimintaa jatketaan vuonna 2023, ja uusien asukaslähettiläiden haku käynnistettiin jakson loppupuolella.

Osallisuus

Kunnan osallisuusmallin toimeenpanoa on jatkettu alkuvuoden aikana mm. osallisuusoppituntien toteutuksella, Open Agenda -hankkeessa ja osallistuvan budjetoinnin ideoinnilla ja yhteiskehittämisellä. Uudistuvan palveluverkon yhteiskäytön valmistelua tehtiin sekä palveluverkkotasoisesti että kaikissa käynnissä olevissa kampushankkeissa. Kehittämisverkostojen toimintaa mahdollistettiin ja järjestöyhteistyötä jatkettiin mm. Hyte-lautakunnan avustushaun myötä. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä kunnassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyte-työtä tehtiin poikkihallinnollisesti hyte-ryhmässä ja sen alatyöryhmissä, hyte-lautakunnassa, neuvostoissa, 3. ja 4. sektorin toimijoiden sekä Keusoten kanssa tiiviisti mm. alueellisessa hyte-ryhmässä, järjestöneuvottelukunnassa ja teemaverkostoissa. Alkuvuoden aikana laadittiin myös hyvinvointikertomusta vuodesta 2022 ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Julistimme haettavaksi vuoden 2023 avustukset.

Asiakaspalvelut

TuusInfon toimipisteiden kokeilua Jokelassa ja Kellokoskella on jatkettu edelleen sovitun mukaisesti. Toimipisteissä on tarjottu pääosin samoja palveluita kuin Hyrylän TuusInfon palvelupisteessä, ja ne ovat pilottijaksolla avoinna yhtenä päivänä viikossa. Ikäihmisten ruokalippujen myynti on jatkunut vilkkaana kaikissa TuusInfon pisteissä, minkä lisäksi myös kirjastot ovat ottaneet ruokaliput palvelutarjontaansa niiden saatavuuden parantamiseksi.

Alkuvuodesta TuusInfossa järjestettiin asiakastytyväisyyskysely ns. ovensuukyselynä ja myöhemmin keväällä on tarkoitus järjestää laajempi asiakkaiden mielipiteitä kartoittava kysely. Kyselyn perusteella kehitetään TuusInfon palvelutarjontaa ja aukioloaikoja vastaamaan paremmin kuntalaisten tarpeita.

YHTEISET PALVELUT
Toimialue

Tuloerien ja toimintakulujen erittely							
1832 Yhteiset palvelut	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Tot. Kum.	Ennuste
€1 000	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	muutos% 2022>2023	2023
300 TOIMINTATUOTOT	81	1 977	4,1 %	223	2 299	36,1 %	1 998
306 MYYNTITUOTOT	61	994	6,1 %	181	996	33,7 %	1 015
320 MAKSUTUOTOT	12	665	1,8 %	4	634	314,5 %	665
330 TUET JA AVUSTUKSET	-1	287	-0,4 %	22	574	-5,3 %	287
340 MUUT TOIMINTATUOTOT	9	31	27,4 %	17	95	51,4 %	31
400 TOIMINTAKULUT	-2 977	-11 715	25,4 %	-2 844	-12 100	104,7 %	-12 201
400 HENKILÖSTÖKULUT	-1 205	-4 941	24,4 %	-1 215	-5 373	99,2 %	-5 227
430 PALVELUJEN OSTOT	-1 224	-3 905	31,4 %	-1 153	-3 945	106,2 %	-4 045
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-20	-49	41,3 %	-11	-58	192,8 %	-69
470 AVUSTUKSET	-336	-2 200	15,3 %	-325	-2 126	103,3 %	-2 200
480 MUUT TOIMINTAKULUT	-191	-619	30,8 %	-140	-597	136,2 %	-660
Toimintakate	-2 896	-9 737	29,7 %	-2 621	-9 801	110,5 %	-10 203

Yhteiset palvelut alaisen toiminnan tulojen toteuma oli 4,1 % (v2022: 11,4 %). Määrärahojen käyttöaste oli 25,4 % (v2022: 24,3 %). Sitovan toimintakatteen toteuma oli 29,7 % (v2022: 26,9 %). Toimialueen kuluissa on mukana edenredin lasku, (0,12 milj. euroa), jota ei ole vielä jaettu eri toimialueille.

Olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Tarkastelukauden painopisteenä oli kuntatasoisen palvelutoiminnan sujuvoittaminen ja kehittäminen. Henkilöresursseja kohdennettiin muuttuvan toimintoympäristön ja paremman palvelukyvyyn vaateiden mukaiseksi. Maalis-huhtikuussa järjestetyt eduskuntavaalit hoidettiin onnistuneesti.

Tuusulan kunnanhallitus päätti helmikuussa henkilöstö- ja talouspalveluiden toimittajan vaihdoksesta. Palveluntoimittajaksi valittiin Monetra Oy ja palvelusopimus astuu voimaan 1.4.2024. Projekti valmistelu käynnistettiin. Mittavan työpanoksen vaativan projektin myötä kunnan henkilöstö- ja talouspalveluiden järjestelmäkokonaisuus vaihtuu ja palveluprosessit uudistuvat.

Kunnan toimintojen jatkuvuuden hallintaa parannettiin mm. loppuun saatetulla konesalin ulkoistuksella sekä muilla tietoturvallisuuden vahvistamistoimilla. Toimialueella reagoitiin useampaan tietoturvapoikkeamaan, joiden vaikutukset jäivät vähäiseksi hyvän ennakkoinnin ja varautumisen ansiosta.

Toimialueen tammi-maaliskuun talous toteutui suunnitellusti. Budjetoidusta toimintamenoista toteutui 25,4 %.

HENKILÖSTÖPALVELUT JA KOHDENNETTU ASIAKASTYÖ

Henkilöstöpalveluissa aloitti toinen henkilöstösihteeri, joka mahdollistaa aikaisempaa laajemman henkilöstösihteeripalvelun toimialueille ja enemmän tukea esihenkilöille henkilöstöasioissa. Osaamisen hallinnan järjestelmän käyttöönottoa jatkettiin alkuvuoden aikana. Työhyvinvoinnin pulssikysely toteutettiin maaliskuussa kolmatta kertaa.

KT ja henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt saavuttivat maaliskuussa neuvottelutuloksen vuoden 2023 ja 2024 palkankorotuksista. Palvelussuhdetiimi seurasi neuvotteluita, tiedotti tuloksista sekä valmisteli järjestelyvaraeräneuvotteluita.

Työllisyyspalveluissa organisoiduttiin uudelleen, uudeksi tiiminvetäjäksi valittiin työllisyyskoordinaattori. Hyvin alkanutta työnantajayhteistyötä edistettiin rekrytrefien ja yritysvierailujen muodossa. Maahanmuuttopalveluissa valmistauduttiin ukrainalaisten kotikuntaoikeuteen 1.3.2023 alkaen. Ukrainan sodan seurauksena kuntaan on muuttanut noin 230 ukrainalaista, joista maaliskuun loppuun mennessä kotikuntaoikeutta haki noin 21 henkilöä. Vuoden 2022 lopussa Ohjaamopalveluiden nimi muutettiin Nuorten aikuisten palveluiksi ja toiminnot eriytettiin omiksi kokonaisuuksiksi nuorten aikuisten palveluiden alle. Alkuvuonna kirkastettiin sekä työnkuvia että palvelukokonaisuuksia sekä tiivistettiin yhteistyötä työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa.

HALLINTOPALVELUT

Maalis-huhtikuussa järjestettiin onnistuneesti eduskuntavaalit. Palvelualue hoiti vaalijärjestelyt ja keskusvaalilautakunnan viranomaistehtävät. Vaalityöt tehdään oman työn ohella ja äänestäminen sekä vaalityö painottuu yhä enemmän ennakköäänestyksistä huolehtimiseen.

Lakimiespalvelujen palvelujen ja palveluprosessien kehittäminen jatkui. Tavoitteena on, että uudistukset ovat käyttöön otettavissa viimeistään toukokuussa 2023.

Holhustoimen edunvalvonnassa päämiesten lukumäärän kasvu on korvautunut päämiesten vaihtuvuudella. Tarkastelujakson aikana uusia päämiehiä alkoi noin 40.

TALOUDEN OHJAUS

Palvelualueella keskityttiin edellisen vuoden toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen kokoamiseen Maaliskuun lopussa käynnistettiin kunnan talous- ja henkilöstöpalveluiden toimittajan vaihdosprojekti. Palvelusopimus uuden palveluntuottajan Monetra Oy:n kanssa astuu voimaan 1.4.2024 nykyisen sopimuksen päättyessä Sarastian Oy:n kanssa. Vaihdos tuo tullessaan laajasti muutoksia henkilöstö- ja talouspalveluiden järjestelmäkokonaisuuteen.

Hankintapalveluissa jatkettiin hankintojen kehittämistyötä eli hankintatoimen tulevaisuuspolkua, jonka avulla tavoitellaan sujuvampia ja vaikuttavampia hankintoja ja henkilöstön hankintaosaamisen vahvistamista.

KEHITTÄMINEN JA TIETOHALLINTO

Alkuvuodesta palvelualueella tehtiin onnistuneesti kehittämispäällikkö ja ICT-palvelupäällikkö korvausrekrytoinnit ja aloitettiin uusien henkilöiden perehdytys tehtävänsä. Uusilla strategian ja vuosisuunnittelun sekä tiedolla johtamisen vastuualueilla aloitettiin konkreettisia uudistuksia, jotka vievät toimintaa eteenpäin koko kunnan tasolla.

Digitalisaation edistämisessä keskityttiin sähköisen asioinnin esiselvityksen loppuun saattamiseen ja potentiaallisten ratkaisuvaihtoehtojen markkinakartoitukseen. ICT-palvelutuotannossa saatettiin loppuun konesalipalveluiden ulkoistusprojekti, joka parantaa merkittävästi ICT-palveluiden toimintavarmuutta ja varautumista. Digturvallisuuteen liittyen järjestettiin kunnan tasolla useita koulutuksia ja aloitettiin aiheeseen liittyvien ohjeistusten ja politiikkojen päivittäminen. Digturvallisuuden merkitys nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa on entisestään noussut ja vaikutukset ulottuvat selkeästi myös Tuusulaan.

SIVISTYS

Toimialue

Tuloerien ja toimintakulujen erittely	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Tot. Kum.	
1834 Sivistys	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	muutos%	Ennuste
€1 000						2022>2023	2023
300 TOIMINTATUOTOT	3 584	15 906	22,5 %	4 267	17 826	84,0 %	15 906
306 MYYNTITUOTOT	2 451	11 609	21,1 %	2 709	11 151	90,5 %	11 609
320 MAKSUTUOTOT	841	3 337	25,2 %	852	3 553	98,7 %	3 337
330 TUET JA AVUSTUKSET	255	542	47,1 %	641	2 710	39,8 %	542
340 MUUT TOIMINTATUOTOT	37	419	8,9 %	65	412	56,9 %	419
400 TOIMINTAKULUT	-27 256	-109 620	24,9 %	-24 824	-107 372	109,8 %	-109 620
400 HENKILÖSTÖKULUT	-15 365	-61 782	24,9 %	-14 108	-62 123	108,9 %	-61 782
430 PALVELUJEN OSTOT	-4 028	-15 999	25,2 %	-3 674	-15 722	109,6 %	-15 999
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-852	-4 265	20,0 %	-854	-4 086	99,7 %	-4 265
470 AVUSTUKSET	-1 491	-5 626	26,5 %	-1 212	-5 483	123,0 %	-5 626
480 MUUT TOIMINTAKULUT	-5 519	-21 948	25,1 %	-4 976	-19 958	110,9 %	-21 948
Toimintakate	-23 671	-93 714	25,3 %	-20 557	-89 546	115,2 %	-93 714

Sivistyksen alaisen toiminnan tulojen toteuma oli 22,5 % (v2022: 23,9 %). Määrärahojen käyttöaste oli 24,9 % (v2022: 23,3 %). Sitovan toimintakatteen toteuma oli 25,3 %, (v2022: 23,2 %).

Olenneiset tapahtumat toimialueella tammi-maaliskuussa 2023

Sivistyksen toimialueella alkuvuonna 2023 järjestettiin alkuvuodesta palvelut ja toiminta normaalisti tavoitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen ja koulujen toiminnassa on keskitytty yhteisöllisyyteen ja yhteistyöhön. Palveluiden käyttöaste on palautunut joko koronaa edeltävälle tasolle tai kasvanut.

Kävijämäärät nuorisotyössä, kirjastoissa, museoissa, uimahallissa ja ulkoliikuntakohteissa ovat olleet hyviä. Varhaiskasvatuksessa paikkojen riittävyys on edelleen haasteena.

Sivistyksen toimintakulttuurin ja johtamisen vahvistamista sekä laadun ja arvioinnin kehittämistä on tehty yhdessä palvelualueiden kanssa toimialueen esihenkilöiden ja hallinnon yhteisissä kehittämisaamuissa. Alkuvuodesta on keskitytty toimintaympäristön analyysiin talousarviota 2024 varten sekä sivistyksen kärkikunta-kriteeristön luomiseen kaikilla palvelualueilla.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisessä olemme toimineet LANUPE-ryhmässä ja HYTE-ryhmässä. Olemme mukana laatimassa hyvinvointialueen perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa, jonka luonnosta on valmistunut alkuvuoden aikana.

Lapsiystävällinen kunta -työ on käynnistynyt koordinaatioryhmän alkukoulutuksella helmikuussa ja valtakunnallisella koordinaattoreiden tapaamisella maaliskuussa. Kevään aikana laaditaan aikataulu ja toimintamuodot alkukartoituksen tekemiseksi kunnan eri toimialueilla ja lasten ja nuorten kuulemisen toteuttamiseksi.

Palveluverkkotyö on edennyt suunnitelmallisesti. Monion rakentaminen etenee aikataulussa ja Tuusulanjärven kampuksen työt edistyvät suunnitellusti. Rykmentinpuiston kampuksesta on allekirjoitettu sopimus ja toteutussuunnittelu on alkanut. Riihikallion kampuksen sopimus on allekirjoitettu ja rakentaminen alkaa huhtikuussa. Peltokaaren päiväkodin toteutussuunnittelu on käynnissä ja hanke etenee aikataulussa. Kulttuurin ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen jatkuu Etelä-Tuusulan osalta ja siihen liittyvä selvitystyö on käynnissä ja etenee päätöksentekoon kesäkuussa.

Verkostotyössä Tuusulan kunta on toiminut aktiivisesti OPPIVA-verkostossa, Keski-Uudenmaan kuntien kasvatus- ja koulutusverkostoissa, Kuntoliiton verkostoperuskouluhankkeessa. Kehittämiseen suunnatuista valtionavustuksista keskeisimpiä alkuvuoden toteutuksia toimialueella ovat olleet

- XR-museon toteutuksen aloittaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen jatkuminen sekä lasten tuen kehittäminen
- Tasa-arvoisten oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen jatkuu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa Covid-rahoituksella ja tasa-arvorahoituksella
- Oppimisen digitaalisten muotojen kehittäminen jatkuu Uudet lukutaidot -hankkeessa
- Oppilaiden maksuttoman kerho- ja harrastustoiminnan kehittämisen jatkaminen
- Urheilukeskuksen saama valtion avustus Monitoimihallin ja sen ympäristön kehittämiseen

Varhaiskasvatus:

Varhaiskasvatuksessa avattiin 1.1.2023 kaksi uutta pientä yksikköä, Rykmentintien päiväkotia Rykmentinpuistoon ja Neitoperhon päiväkotia Lahelaan. Lisäksi Jokelassa Notkopiiston avoin perhetupatoiminta siirtyi Jokelan keskustaan ja päiväkodille avattiin uusi lapsiryhmä. Varhaiskasvatuksen henkilöstölisäysten ja uusien yksikköjen vuokrien kustannusvaikutuksia ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa. Määrärahamuutokset tuodaan päätettäväksi puolivuotiskatsauksen yhteydessä. Rykmentintien päiväkodin henkilöstökustannukset ovat vuodessa n. 450 000 euroa. Neitoperhonkujalla toimii kaksi uutta lapsiryhmää, joiden kustannukset ovat vuodessa n. 260 000 euroa. Notkopiiston yhden lapsiryhmän kustannukset ovat n. 130 000 euroa. Rykmentintien päiväkodin ja Neitoperhon päiväkodin vuokratkustannukset ovat vuodessa yhteensä n. 180 000 euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen paikkatilanne on uusien yksiköiden avaamisesta huolimatta kriittinen. Palveluissa oli maaliskuun lopussa 1600 lasta, joka on 200 lasta enemmän kuin edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan. Yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa tehtävä yhteistyö vahvistuu palvelusetelin myötä. Ensi syksynä avataan kolme uutta lapsiryhmää, joihin palkataan yhdeksän uutta kasvattajaa, joita varten tulee perustaa uudet tehtävät. Kustannukset ovat viideltä kuukaudelta, elo-joulukuu, noin 160 000 euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen keskitetty rekrytointi vakituisiin kasvattajien tehtäviin toteutettiin helmimaaliskuussa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut päivittyivät 1.3.2023 alkaen. Perheistä noin puolet kuuluu nyt maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin, kun aiemmin 0-maksuluokassa oli noin kolmasosa perheistä. Maksuttomuudella oletetaan olevan vaikutuksia perheiden käyttäytymiseen esimerkiksi toiminnan varaamiseen ja käyttämiseen liittyen. Aiemmin maksut ovat toimineet kannustimina käyttää palveluita todellisen tarpeen mukaisesti. Maksujen puuttuminen voi kasvattaa varhaiskasvatuksen palveluntarvetta.

Päiväkodin johtajien ja varajohtajien yhteinen valmentavan johtajuuden -koulutus käynnistyi tammikuussa. Kouluttajana toimii Taitotalo. Koulutus kuuluu osana syksyllä käynnistyneeseen laadun arvioinnin ja johtamisen kehittämishankkeeseen.

Varhaiskasvatuksen kuntatasoisen arvioinnin pohjana toimivat vuosittain toteutettavan observoinnin tulokset. Toiminnan havainnointi tapahtuu kaikissa yksiköissä päiväkodin johtajien ja varajohtajien toimesta Reunamo Research:in kanssa yhteistyössä. Tulosten perusteella määritellään kunnan keskeiset painopisteet ja täydennyskoulutukset toiminnan kehittämiseen tulevalle kaudelle. Kauden 2023-24 painopisteet ovat Kokopäiväpedagogiikka ja Lapsen osallisuus vertaisryhmässä.

1.8.2022 voimaan tulleen Varhaiskasvatustlain mukaisesti lapsen tuen tarpeen niin vaatiessa lapselle tehdään hallinnollinen päätös lapselle osoitetusta tehostetusta tai erityisestä tuesta ja tukipalvelusta. 31.3.23 mennessä varhaiskasvatuksessa oli tehty 88 lapselle päätös tehostetusta tai erityisestä tuesta tai tukipalveluista.

Oppimisen palvelut:

Agenda2030 -opetusohjelma on otettu käyttöön ja se on vastaanotettu kouluilla hyvin.

Johtamisjärjestelmän kehittämisessä on todettu sijaisten hankinnan olevan suuri johtamisen resurssiin vaikuttava asia. Isoissa yksiköissä sijaisten hankkiminen vie 60-80% apulaisrehtorin työajasta. Sijaisten hankkimisen resurssointiin haetaan ratkaisuja ja erilaisia toimintamalleja kevään 2023 aikana osana talousarvion 2024 valmistelua. Koulusihteeriresurssi on jaettu uudestaan elokuusta 2023 alkaen huomioiden uusi tehtävä sekä tulevat palveluverkon muutokset.

Talousarviossa saadut uudet virat ja tehtävät on rekrytoitu ohjaajien vakinaistamista lukuun ottamatta. Tehtävät avataan vakituisesti täytettäväksi huhtikuussa. Ohjaajien kesäajan työjärjestelyjen prosessia on kehitetty.

Erytisopetuksen uudet virat on rekrytoitu. Laaja-alaisen erityisopetuksen suhdeluku oppilasta kohden on lukuvuonna 2023-24 yksiköstä riippuen.

Tuusulan mallin mieluisa ja maksuton harrastustoiminta jatkui tammi-helmikuussa 54 harrastusryhmässä. Harrastustoimintaa on tarjolla kaikille Tuusulan perusopetuksen 1.-9. luokkalaisille ja harrastuspaikkoja kevätlukukaudella yli 800. Maaliskuussa haettiin lukuvuodelle 2023-2024 Erytisavustus Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen sekä yhteistyössä vapaa-ajan palveluiden kanssa erityisavustus Harrastamisen Suomen mallin kehittämishankkeelle. Kehittämishankkeen tavoitteena on parantaa Harrastamisen Suomen mallin toteutuksen laatua Tuusulassa ja luoda toimiva yhteistyön malli vapaa-ajan palvelujen ja erityisesti nuorisotyön kanssa etsivän harrastustoiminnan kehittämiseksi.

Tuusulan lukioon haki yhteensä 220 ensisijaista opiskelijaa (Monio 153, Jokela 50, Kellokoski 17) aloituspaikkojen määrän ollessa 257 (Monio 162, Jokela 60, Kellokoski 35). Aloituspaikat saadaan täyteen kaikissa toimipisteissä.

Monion johtoryhmä on jatkanut yksiköiden Monioon siirtymisen valmistelua. Monioon on laadittu pelastussuunnitelma ja muuttosuunnitelma. Irtokalustuksen, irtaimiston sekä AV- ja ICT-laitteiden tilaukset on valmisteltu ja suurelta osin toteutettu. Monion palvelukoordinaattori ja Monio-mestari on valittu ja myös opettajavalinnat on saatu tehtyä.

Prokoulu toiminta jatkuu kouluilla. Prokoulu kuntaohjaajien tiimi on laatinut Prokoulu toimintaan kuntatason vuosisuunnitelman, esitellään kevään yhteistapaamisessa. Kaikille yhteinen koulu -hanke on päättynyt helmikuussa 2023. Sitko- hankkeessa Koulupoissaolon puuttumisen mallin ja kouluvalmentajan käsikirjan viimeistely on jatkunut alkuvuoden ajan.

Tuusulan Opisto ja Tuusulan kuvataidekoulu muuttaa oppimisen palvelualueelta kulttuurin palvelualueelle 1.4.2023. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä Tuusulan kunnan kulttuuritoimen kanssa entisestään säilyttäen ja entisestään tiivistäen yhteistyötä oppimisen palvelualueella.

Tuusulan Opisto ja kuvataidekoulu on ollut aktiivisesti mukana Monio-hankkeen viimeistelyssä. Tuusulan Opisto aloitti tammikuussa viimeisen opetuskautensa väistötiloissa ennen Monioon muuttoa syyskaudeksi 2023. Opetustarjonnassa tai opiskelijoiden määrässä ei ole kesken opetusvuoden suuria muutoksia aiempaan verrattuna, suurin kehittämispanos ja "uutuudet" onkin suunnattu jo syksyyn ja Monioon.

Talousarvion näkökulmasta valmistavan opetuksen ryhmien osalta rahoitusta vuoden 2023 budjetissa on kahdelle ryhmälle ja ryhmiä on kuusi. Kustannusvaikutukset ovat noin 90 000 € yhtä ryhmää kohden.

Vapaa-ajanpalvelut

Ennaltaehkäisevän nuorisotyön ohjaajat kokevat, että nuorilla selkeä tarve keskusteluun aikuisen kanssa ja keskustelut aiheet ovat usein arkisia asioita. Tarve on myös konkreettiseen tukeen ja palveluohjaukseen. Nuorilta pyydetään palautetta ja ehdotuksia mm. nuorisotalojen ja alueen viihtyvyyden lisäämiseksi ja nuorten saamiseksi osaksi yhteisöä.

Avustuksien kokonaisuuden suunnittelu ja päivitystyö käynnistyi kuntatasoisesti.

Tuusulanjärven talviliiikunta keräsi taas valtavasti ulkoilijoita alueelle. Vilkkaimpina päivinä liikkujia laskettiin olevan yli 10 000. Oheispalveluiden ja liikenteen sujuvuuden merkitys nousee tärkeäksi asiaksi suosituissa matkailukohteissa.

Luonnonjääkenttien ylläpito oli vaihtelevan sään vuoksi haastavaa. Latukausi kesti 13 viikkoa, ensilumen ladun kausi jatkui vielä huhtikuussa.

Uimahallin kävijämäärät ovat kasvaneet edellisvuodesta 20%. Liikuntaryhmien kävijämäärät lisääntyvät pikkuhiljaa kohti korona-aikaa edeltäviin vuosiin.

Uimahallin märkätiloille ja rakenteisiin suunnitellaan perusteellista korjausremonttia. Korjaus sulkee uimahallin normaalia pidemmäksi aikaa, arviovuosi toteutukselle 2024.

Monitoimihallin kilpailutus on käynnissä, hanke muuttaa urheilukeskusta ja alueen palvelutoimintaa merkittävästi. Hallin ympäristö suunnitellaan ja toteutetaan hankkeen yhteydessä kunnan hankkeena (Urkkaukio, P-alue ja lähiliikunta-alue)

Tuusulan kunta palkitsi Topi Raitasen parhaana urheilijana ja valitsi liikunnan ja urheilun tunnustuspalkinnon saajaksi Raimo Stenvallin

Kulttuuri- ja museopalvelut sekä kirjastot

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi on käynnistynyt vilkkaasti. Kävijämäärät kirjastoissa ja museoissa ovat olleet kasvavat ja valtaosa tapahtumista loppuunmyytyjä.

Tuusulan kirjasto siirtyi yhdessä muiden Kirkes-kirjastojen kanssa avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjiksi syyskuussa 2023. Käyttöönottoprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi 16.2. avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan vuodelle 2023.

Toimijoille myönnettävien avustusten kokonaissumma oli 125 000 euroa. Tukea myönnettiin 55 kulttuuri- ja taidealan toimijalle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi Vuoden tuusulalainen kirjoittaja 2023 -tunnustuspalkinnon Silja Sillanpäälle, joka on työskennellyt ansiokkaasti lastenkulttuurin hyväksi.

Virtuaali-Tuusulan uudistettu versio julkaistiin helmikuussa. Sivustolla pääsee tutustumaan Tuusulan monipuoliseen historiaan ja kehitykseen.

Alkuvuonna saatettiin loppuun Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyneissä rakennuksissa olevien Tuusulan museon taideteosten inventointi.

Palveluverkko:

Palveluverkkosuunnitelman hankkeiden edistäminen on yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä vuonna 2023. Monio valmistuminen on loppusuoralla, kalusteiden ja av-hankintojen kilpailutus on saatu päätökseen ja tilaukseen. Monion toimintakulttuuria luodaan aktiivisesti eri toimijoiden yhteistyössä.

Tuusulanjärven kampuksen rakentaminen etenee aikataulussa, ja kalustesuunnittelu on edennyt hankintavaiheen aloitukseen. Tuusulanjärven kampuksen toimintakulttuurin muutoksen tueksi on käynnistynyt henkilöstövalmennus.

Riihikallion hankkeessa on tehty päätös urakoitsijavalinnasta ja rakentaminen alkaa huhtikuussa.

Kalustesuunnittelu on valmistumassa ja voidaan edetä kohti hankintamuodon valintaa.

Rykmentinpuiston kampuksen sopimukset on allekirjoitettu. Käyttäjäsunnittelu ja rakennuslupasuunnittelu on käynnissä. Tontin luovutus on maaliskuun alussa ja rakennuslupa on tavoitteena jättää sisään toukokuussa.

Rykmentinpuiston päiväkotioption käyttämisestä tehtävää päätöstä on valmisteltu selvitystyöryhmässä.

Peltokaaren päiväkodin käyttäjäsunnittelu etenee ja hanke on aikataulussa. Kalustehankintaa on päätetty edistää varhaisen vaiheen kilpailutuksena.

Kulttuurin ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen jatkuu Etelä-Tuusulan osalta ja siihen liittyvä selvitystyö on käynnissä ja etenee päätöksentekoon kesäkuussa.

Palveluverkon laadun seuraamiseksi varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden henkilöstölle ja vuosiluokkien 2, 4, 6 ja 8 oppilaille toteutettiin maaliskuussa Tilat ja toimintakulttuuri -kysely, jonka tuloksia hyödynnetään yksiköiden kasvu- ja oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi teemme aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa. Kohdekohtaiset työryhmät ovat kokoontuneet alkuvuonna säännöllisesti. Kuntakohtainen työryhmä on kokoontunut maaliskuussa. Sovittujen sisäilmakorjausten toteuttaminen on myöhässä aikataulusta.

Hallinto ja kehittäminen:

Sivistyksen toimintakulttuurin ja johtamisen vahvistaminen sekä laadun ja arvioinnin kehittäminen yhdessä palvelualueiden kanssa on edistetty alkuvuodesta 2023. Olemme järjestäneet toimialueen esihenkilöiden ja hallinnon yhteisiä kehittämissaamuja, joissa olemme tehneet toimintaympäristön analyysin talousarviota 2024 varten ja aloittaneet sivistyksen kärkikunta-kriteeristön luomisen kaikilla palvelualueilla.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi olemme toimineet LANUPE-ryhmässä ja HYTE-ryhmässä. Olemme mukana laatimassa hyvinvointialueen perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa, jonka luonnosta on valmistunut alkuvuoden aikana.

Lapsiystävällinen kunta -työ on käynnistynyt koordinaatioryhmän alkukoulutuksella helmikuussa ja valtakunnallisella koordinaattoreiden tapaamisella maaliskuussa. Kevään aikana laaditaan aikataulu ja toimintamuodot alkukartoituksen tekemiseksi kunnan eri toimialueilla ja lasten ja nuorten kuulemisen toteuttamiseksi.

OPPIVA-verkoston kehittämisspäivät tammikuussa kokosivat yhteen laajan valtakunnallisen joukon kasvatus- ja sivistysvaikuttajia. OPPIVA-verkostossa Tuusulan kunta on osallistunut perusopetuksen uudistusta koskevan kannanoton laatimiseen. Kannanoton tarkoituksena on pyrkiä vaikuttamaan tulevan hallitusohjelman koulutuspoliittisiin linjauksiin. Verkoston koulutukset ovat olleet varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueen henkilöstön hyödynnettävissä.

Tuusulan kunta osallistui näytteilleasettajana valtakunnallisille opetus- ja kasvatusalan Educa-messuille 27.-28.1.2023 Helsingin Messukeskuksessa. Osallistumisella edistimme Tuusulan vetovoimaisuutta kasvatus- ja koulutusalan kuntatyönantajana.

Kuntaliiton Verkstoperuskoulu -hanke käynnistyi valtakunnallisilla seminaareilla. Olemme edistäneet Tuusulan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen jatkumoa aloittamalla selvitystyön mahdollisuuksista lisätä ruotsin kielen oppimisen mahdollisuuksia suomenkielisessä perusopetuksessa.

Tuusulan kunta on mukana valtakunnallisessa Kansallisten dialogien ohjausryhmässä. Järjestimme Halosenniemiessä 9.3. dialogin teemasta epävarmuudessa eläminen. Keskustelun kirjauksia hyödynnetään valtionhallinnon kehittämistyössä.

Toimialueelta osallistui 7 hengen ryhmä maaliskuun lopussa Lontoossa Euroopan suurimmille opetusteknologian BETT-messuille yhteistyössä valtakunnallisen OPPIVA-verkoston kanssa. OPPIVA-verkoston Nordic BETT-tapahtumassa verkostoiduimme pohjoismaisten toimijoiden kanssa. Messuilla tutustuimme opetusteknologian uusimpaan tarjontaan ja osallistuimme koulutusalan luennoille.

Kehittämiseen suunnatuista valtionavustuksista keskeisimpiä alkuvuoden toteutuksia toimialueella ovat olleet

- XR-museon toteutuksen aloittaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen jatkuminen sekä lasten tuen kehittäminen
- Tasa-arvoisten oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen jatkuu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa Covid-rahoituksella ja tasa-arvorahoituksella
- Oppimisen digitaalisten muotojen kehittäminen jatkuu Uudet lukutaidot -hankkeessa
- Oppilaiden maksuttoman kerho- ja harrastustoiminnan kehittämisen jatkaminen
- Urheilukeskuksen saama merkittävä valtion avustus Monitoimihallin ja sen ympäristön kehittämiseen

Ruokapalvelut:

Alkuvuodelle ajoittui usean ammattiliiton järjestämiä lakkoja. Vaikutuksia ruokapalveluiden kustannuksiin ja tarjontaan aiheutti erityisesti kaupanalan lakko. Lakkoon varautuminen aiheutti ruokalistamuutoksia ja vararuokajärjestelmän käyttöönoton. Tukkuliikkeiden toimitusvaikeudet aiheuttivat myös toimipaikkoihin

ylitöitä, kun tukkuljetuksien aikataulut eivät pitäneet paikkansa ja kuormia vastaanotettiin työaikojen ulkopuolella. Ruokapalveluiden varautumissuunnitelma käyttöön otettiin useamman häiriön osalta ja suunnitelma todettiin toimivaksi.

Toimintaympäristössä tapahtui kasvua, kun alkuvuodesta avautuivat Neitoperhon ja Rykmentintien päiväkodit. Monion käyttöönottoa on suunniteltu alkuvuoden aikana. Alkuvuoteen on ajoittunut hankintojen suunnittelua, henkilöstön profilointia ja rekrytointia sekä kassajärjestelmän tilaus.

Uuden tuotannonohjausjärjestelmään käyttöönotto ruokatuotteiden, erityisruokavalioiden sekä välitystavaroiden osalta on toiminnassa. Tuotannonohjausjärjestelmän hävikkiosio otettiin käyttöön tammikuussa. Käyttöönotto on sujunut ongelmitta. Tuotannonohjausjärjestelmään on lisäksi alkuvuoden aikana rakennettu Catering-tilaus osio, jonka kautta kahvistilaukset sekä retkievästilaukset välittyvät keskuskeittiölle sekä Web-ruokalistat kokonaisuus. Käyttöönotto tapahtuu kevään aikana.

Maaliskuussa tuotantokeittiöllä vieraili kouluruokailuryhmäläisiä 9 koululta. Yhteensä oppilaita oli yli 100 ja oppilaiden kanssa tuotantokeittiöön kävi tutustumassa opettajia ja rehtoreita. Vierailu koostui toimintapisteistä, joissa oppilaat osallistuivat ruokalistan suunnitteluun, tulevaisuuden koululunaan visiointiin, ja oppilaat saivat tehdä oman hedelmäsalaatin. Lisäksi oppilaat pääsivät arvioimaan maistuspisteellä salaattipöytään kehitettyjä uusia tuotteita. Tuotantokeittiön kierroksella tutustuttiin Tuusulan tapaan valmistaa kouluruokaa.

Investoinnit ovat edenneet suunnitellusti. Klaavonkallion päiväkodin keittiölle hankittavan yhdistelmäuunin kilpailutusasiakirjat ovat valmiit ja kilpailutus on alkanut. Uunin asennus on suunniteltu kesäkuulle. Rykmentinpuiston tuotantokeittiön perusrparannus on edennyt suunnitteluvaiheeseen ja toteutus tapahtuu kesällä.

KASVU JA YMPÄRISTÖ

Toimialue

Tuloerien ja toimintakulujen erittely							
1835 Kasvu ja ympäristö	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Tot. Kum.	Ennuste
€1 000	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	2022>2023	2023
300 TOIMINTATUOTOT	6 952	30 894	22,5 %	6 995	31 418	-0,6 %	30 894
306 MYYNTITUOTOT	1 022	3 520	29,0 %	1 107	3 804	-7,7 %	3 520
320 MAKSUTUOTOT	301	4 766	6,3 %	224	4 567	34,6 %	4 766
330 TUET JA AVUSTUKSET	54	6	899,1 %	50	111	7,7 %	6
340 MUUT TOIMINTATUOTOT	5 575	22 601	24,7 %	5 614	22 936	-0,7 %	22 601
370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		100			290		100
370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		100			290		100
400 TOIMINTAKULUT	-8 878	-33 941	26,2 %	-8 790	-33 565	1,0 %	-33 941
400 HENKILÖSTÖKULUT	-2 221	-10 482	21,2 %	-2 230	-9 685	-0,4 %	-10 482
430 PALVELUJEN OSTOT	-4 717	-15 407	30,6 %	-4 418	-15 963	6,8 %	-15 407
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 636	-6 150	26,6 %	-1 315	-5 246	24,4 %	-6 150
470 AVUSTUKSET		-100			-100		-100
480 MUUT TOIMINTAKULUT	-304	-1 801	16,9 %	-827	-2 571	-63,2 %	-1 801
Toimintakate	-1 926	-2 947	65,4 %	-1 795	-1 856	7,3 %	-2 947

Yllä oleva taulukko ei sisällä valmistus omaan käyttöön tietoa.

Kasvun ja ympäristön toimialueen toimintatuotoista toteutui 22,5 % (v. 2022 22,3 %). Toimintakuluista toteutui 26,2 % (v. 2022 26,6 %). Sitovan toimintakatteen toteuma oli 65,4 %, (v. 2022: 96,7 %).

Olennaiset tapahtumat toimialueella tammi-maaliskuussa 2023

Kaavoitus

Kaavoitus on valmistellut Lepomäen asemakaavamuutoksen ja Tuomalansuon osallistavan metsäsuunnittelun (yleissuunnitelma) hyväksymiskäsittelyyn ja ne on hyväksytyt valtuustossa maaliskuussa. Harjulan asemakaavamuutoksen luonnokset, Rykmentinportti I asemakaavan luonnos, Jokelan Asemapolun alueen asemakaavamuutoksen luonnos sekä Tuusulan Rantatien ja Kirkkotien maisemanhoitosuunnitelma (yleissuunnitelma) on valmisteltu nähtäville. Asukastilaisuuksia on pidetty kolme. Alkuvuodesta oli haussa kaavasuunnittelijan, nuoremman kaavasuunnittelijan ja kaavateknisen koordinaattorin toimi. Kaikki tehtävät saatiin täytettyä.

Maankäyttö ja paikkatieto

Alkuvuonna 2023 asetettiin hakuun Lahelanpelto II:sta neljä tonttia ja Häriskivestä yhdeksän tonttia.

Tonttihakemuksia saapui 24 kpl, joista ostohakemuksia oli 14 kpl ja vuokrahakemuksia 10 kpl. Hakemuksista 7 kpl kohdistui Häriskiveen ja 17 Lahelanpeltoon. Häriskiven alueelta luovutuskirjoja allekirjoitetaan myöhemmin keväällä, kunnallistekniikan valmistuttua, myös syksyn 2022 haun osalta. Omakotitonttien kysyntä on vähentynyt hieman.

Seurantakaudella omakotitontteja on luovutettu yhteensä 4 kpl. Tuottajamuotoisia tontteja ei luovutettu, mutta uusia tonttivarauksia tehtiin 3 kpl. Asuintonttien lisäksi on luovutettu 2 yritystonttia. Maanmyyntituloja on seurantakaudella kertynyt 1,3 M€.

Seurantakaudella on allekirjoitettu ja hyväksytyt maankäyttösopimus Joenrannan alueella.

Asemakaavoituksen käynnistämissopimuksia on allekirjoitettu Mattilan alueella 4 kpl, Jokelan asemanseudulta 1 kpl, Koskensillantieltä 1 kpl ja Focus liikekeskuksen alueelta 1 kpl. Seurantakaudella kunnan omistukseen on siirtynyt maata noin 12 ha, johon on käytetty maanhankintarahaa yht. 0,67 M€.

Rakennetun ympäristön kokonaisratkaisun valinta on tehty ja järjestelmän hankintaa on aloitettu suunnittelemaan. Valitun järjestelmän esittelytilaisuuksia on järjestetty eri käyttäjäryhmille. Rekistereiden tietosisältöjen parannustyötä jatketaan edelleen. Kiinteistöveroselvitystyö on hankittu FCG:ltä.

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen

Alkuvuoden aikana on työstetty Tuusulan kunnan elinvoimaohjelmaa 2023 - 2030 erilaisilla haastatteluilla, työpajoilla sekä esittelyillä. Tontinmyyntineuvotteluja on jatkettu sekä suunniteltu tonttien markkinointia.

Lisäksi on muodostettu yhteistyöneuvotteluryhmä kolmen paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa sekä käynnistetty kiertotalousalueen suunnitteluprojekti yhdessä Vantaan kaupungin ja HSY:n kanssa. Matkailuesite on tehty vuoden alussa.

TE2025-uudistuksen valmistelu jatkuu edelleen. Vuokra-asuntojen välivuokraustoiminnan siirtämisen viimeiset toimenpiteet ovat alkuvuoden 2023 aikana. Ikäihmisten asumisneuvonnan kehittäminen ja tapahtumasuunnittelu jatkuvat. Pohjois-Tuusulan vetovoiman edistämiseksi on työn alla mm. Tarinoiden talot -tapahtuma Jokelassa elokuussa. Tiilitehtaan kunnostamisesta on tehty projektisuunnitelma ja työ on käynnistynyt.

Projektitoimisto

Rykmentinpuisto asemakaavoittaminen jatkuu edelleen Puistokylän osalta. Hyvinvointikeskuksen suunnittelua on jatkettu ja linja-autoaseman toteuttaminen on aloitettu väliaikaisen pysäköintikentän rakentamisella.

Vanhan ostarin purku-urakka on kilpailutettu. Entisen kunnantalon purku-urakka on edennyt aikataulussa.

Koskensillantien ja Esikunnanpolun kortteleiden asemakaavan muutoksien valmistelu on aloitettu.

Projektimalli Tuuma on käytössä ja sen käyttöönottoa on valmisteltu laajennettuna koko kunnan tarpeisiin.

Jalkauttamiselle tehdään erillistä suunnitelmaa.

Tilapalvelut

Tilapalveluissa ovat alkuvuonna korostuneet henkilöstömuutokset sekä käynnissä olevien hankkeiden eteenpäin vieminen. Tilapalvelupäällikkö irtisanoutui 31.3.2023 alkaen. Tilapalvelupäällikön johdettavana olleessa kiinteistöjohtamisen yksikössä on pitkistä sairauslomista johtuvaa töiden kasautumista.

Kiinteistöjohtamisessa on alkuvuonna kartoitettu uuden kiinteistöhallintaohjelmiston hankintaa.

Rakennuttamisen yksikössä on vuoden alussa saatu palkattua uuteen tehtävään kunnossapitorakennuttaja sekä eläköitymisen myötä avautuneeseen tehtävään LVI-tekniikko. Yksiköstä on vuoden alusta irtisanoutunut LVI-asiantuntija, jonka rekrytointi on käynnissä. Kiinteistöjen ylläpidossa on kiinteistöhoitajien esihenkilönä aloittanut uusi henkilö, joka samalla hankkii esimieskoulutusta. Tilapalveluden uusi tekninen isännöitsijä aloittaa toukokuussa. Puhtauspalveluissa on vuoden alussa aloittanut kunnan entinen laitoshuoltaja, joka suorittaa puhtauspalveluiden erikoisammattitutkintoa. Toimija Monion puhtauspalveluiden tuottajaksi on saatu kilpailutettua ja valittua.

Yhdyskuntatekniikka

Henkilöstöpula jatkuu edelleen, joskaan ei yhtä pahana kuin edellisellä vuonna. Rekrytointiyrityksiä jatketaan. Samoin suunnitellaan muutoksia tehtäviin, jotta avoinna olevat virat saataisiin houkuttelevimmiksi. Tehtävänkuvauksen muutoksilla vastataan myös toimintaympäristön muutoksiin: työ muuttuu enemmän suorittavasta työstä valvontatyöksi. Suunnittelussa kaavoitusta avustavat yleissuunnittelutehtävät samoin kuin projektitoimiston hankkeet ovat työllistäneet siinä määrin, että muiden ns. linjahakkeiden käynnistäminen uhkaa myöhästyä. Pääosin on kuitenkin pysytty työohjelmien mukaisissa aikatauluissa. Kellotori Kellokoskella on uusi avattu työkohte. Muilta osin jatketaan jo edellisellä vuonna aloitettuja hankkeita, joita ovat: Häriskivi, Rykmentinpuiston työpaikka-alue, Sulan työpaikka-alue, matkakeskus, Peltokaaren Härkäkaivonlenkki ja Kaukjärvenranta. Kunnossapidon taloutta rasitti vaikea talvi.

VESIHUOLTOLIIKELAITOS

Tuloerien ja toimintakulujen erittely							
1838 Vesihuoltoliikelaitos	Kum.	MKS	Tot.-%	Kum.		Tot. Kum.	Ennuste
€1 000	3/2023	2023	MKS 2023	3/2022	TP 2022	muutos%	2023
						2022>2023	
300 TOIMINTATUOTOT	1 801	7 733	23,3 %	1 862	7 873	-3,3 %	7 733
306 MYYNTITUOTOT	1 800	7 730	23,3 %	1 861	7 855	-3,3 %	7 730
330 TUET JA AVUSTUKSET	-1			0	7	0	
340 MUUT TOIMINTATUOTOT	1	3	48,6 %	1	10	76,8 %	3
370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		54			76		54
370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		54			76		54
400 TOIMINTAKULUT	-1 288	-5 079	25,4 %	-964	-4 721	33,5 %	-5 079
400 HENKILÖSTÖKULUT	-264	-1 199	22,0 %	-244	-1 157	8,1 %	-1 199
430 PALVELUJEN OSTOT	-682	-2 250	30,3 %	-363	-1 798	87,9 %	-2 250
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-290	-1 446	20,0 %	-286	-1 606	1,4 %	-1 446
480 MUUT TOIMINTAKULUT	-53	-184	28,7 %	-72	-160	-26,4 %	-184
Toimintakate	513	2 708	19,0 %	898	3 228	-42,8 %	2 708

Olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Ensimmäinen neljännes on sujunut toiminnallisesti ja kulutuksellisesti tavanomaisesti. Ennätysellisen laajat rakennusurakat ovat lähteneet rivakasti liikenteeseen, mikä työllistää henkilökuntaa paljon.

Varikon uudelleen järjestäminen: väliaikaisiin väistötiloihin siirtyminen, uusien väistötilojen hankkiminen sekä kokonaan uuden varikon hankesuunnittelu ovat samaan aikaan menossa. Tästä on seurannut hieman hämminkiä, mutta työt pyritään silti tekemään normaalisti.

Otimme käyttöön materiaalihankintapuitesopimuksen option seuraavalle 2 vuodelle.

Vuositavoitteiden seurata

- Vesihuoltolaitoksen yleisurakka-asiakirjapohjien laatiminen ja käyttöönotto yhdessä kunnallistechniikan kanssa
 - Mittari: asiakirjat laadittu ja käyttöön otettu
 - sisällön tuottaminen tapahtuu koulutuksen yhteydessä. Koulutus alkanut.

- Työmaaturvallisuuden kehittäminen kirjalliseksi ohjeistukseksi ja jalkauttaminen työmaahenkilöstölle (tämä projekti on jatkoa vuoden 2022 tavoitteesta) sekä turvallisuuskoordinaattorin työn selkeyttäminen.
 - Mittari: kirjallinen ohjeistus laadittu ja jalkautettu/harjoitettu. Turvallisuuskoordinaattorin tehtävät määritelty.
 - kirjallisen ohjeistuksen laatiminen odottaa vielä viimeistelyä.
 - turvallisuuskoordinaattorin organisointi kuntatasoisesti ei ole vielä edennyt

Investoinnit

Toteuma 032023 1 000 €	INVESTOINNIT 2023	TA 2023 1 000 €	Ennuste 2023 1 000 €	Ero MTA/ Ennuste 1 000 €
	1. Maanhankinta			
-950	Maa-alueiden hankinta	-5 000	-5 000	0
7 115	Maanmyynti	12 000	12 000	0
6 165	Maanhankinta yhteensä Josta myyntivoittojen osuus	7 000	7 000	0
	2. Osakkeet			
	Koy Hyrylän pysäköintitalo			
	Oman pääoman sijoitus, Tuusulan Tenniskeskus Oy	-1 500	-1 500	0
0	Osakkeiden hankinta yhteensä Osakkeiden myynti Josta osakkeiden myyntivoitto	-1 500	-1 500	0
	3. Rakennukset			
	Kunnanhallitus			
	Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysasema, muutos- ja perusparannustöitä	-200	-200	0
-207	Vanhan hallintorakennuksen purku	-800	-800	0
-207		-1 000	-1 000	0
	Kasvatus ja sivistys			
-15	Uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosinvestoinnit	-100	-100	0
-1	Rykmentinpuiston yleistilojen perusparannus	-150	-150	0
-2 139	MONIO, lukio ja kulttuuritalo	-5 600	-5 600	0
-302	Rykmentinpuiston monitoimikampus	-18 000	-18 000	0
-76	Riihikallion monitoimikampus	-10 000	-10 000	0
	Jokela koulukeskus	-25	-25	0
-2 976	Kirkonkylän kampus (koulu ja päiväkot)	-9 000	-9 000	0
-11	Lahelan monitoimikampus	-100	-100	0
7	Martta Wendelin päiväkot			
-5 513		-42 975	-42 975	0
	Vapaa-aika			
	Uimahalli			
	- kassatilan ja kahvion muutostyöt	-200	0	-200
	- peruskorjauksen suunnittelu		-200	200
		-200	-200	0
	Kulttuuri			
	Halosenniemi	-100	-100	0
	Ilmatorjuntamuseo	-25	-25	0
	Erkkola	-25	-25	0
	Tiilitehdas	-300	-300	0
0		-450	-450	0
	Kasvu ja ympäristö			
-123	Erillinen työohjelma	-2 500	-2 500	0
-123		-2 500	-2 500	0
-5 843	Rakennukset yhteensä	-47 125	-47 125	0

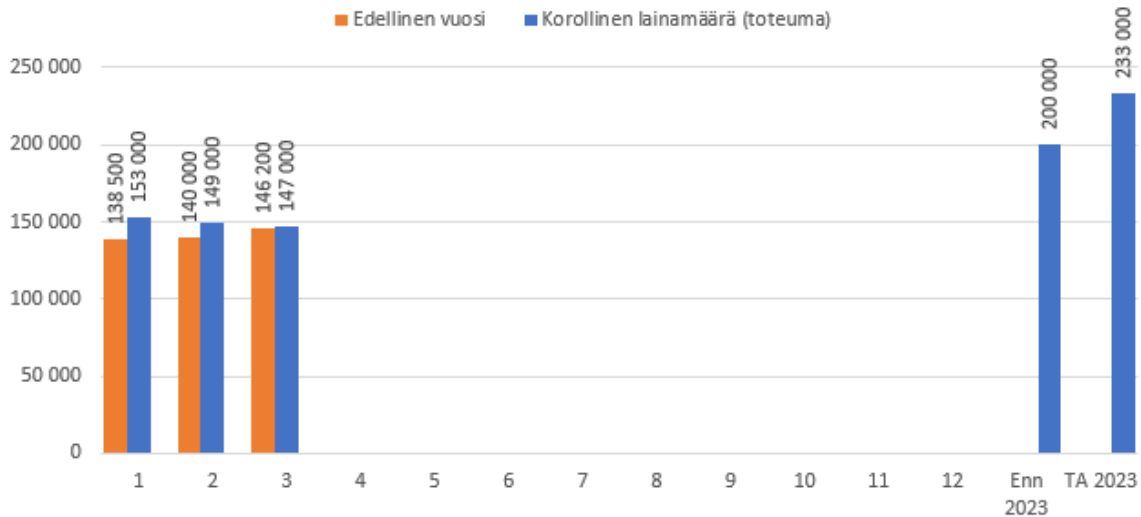
Toteuma 032023	INVESTOINNIT 2023	TA 2023	Ennuste 2023	Ero MTA/ Ennuste
1 000 €		1 000 €	1 000 €	1 000 €
	4. Kiinteät rakenteet ja laitteet			
	Kunnanhallitus			
	Kasvatus ja sivistys			
0	Kota, ulkopäiväkotitoimintaan	-25	-25	0
	Pihaleikkiväl. ja aidat säännösten mukaisiksi	-30	-30	0
		-55	-55	0
	Vapaa-aika			
	Lähiliikuntapaikat ja luontokohteet	-60	-60	0
	Kellokosken liikuntapaikat, aluetyöt	-60	-60	0
	Jokelan tekonurmen pinnan uusiminen	-350	-500	150
	Jokelan liikuntapaikat, aluetyöt	-60	-60	0
	Hyrylän liikuntapaikat, aluetyöt	-60	-60	0
-6	Urheilukeskus	-100	-100	0
-6		-690	-840	150
	Kasvu ja ympäristö			
	Rakennusten pihainvestoinnit			
	- erillisen työohjelman mukaisesti	-100	-100	0
	Väliaikainen pysäköintialue, Hyrylän keskusta	-270	-270	0
	Tiet ja liikenneväylät			
-1 408	Etelä-Tuusula	-15 135	-15 135	0
-257	Jokela	-1 610	-1 610	0
-21	Kellokoski	-600	-600	0
0	Muut kohteet	-870	-870	0
-77	Puistot ja leikkipaikat	-3 435	-3 435	0
-2	Vesistöt	-70	-70	0
-39	Tuusulanjärven eteläosan ja jokilaakson kehittämishanke	-712	-712	0
	Muut	-20	-20	0
-1 805		-22 822	-22 822	0
-1 811	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-23 567	-23 717	150
	Rahoitusosuudet	1 700	1 700	0
-1 811	Netto	-21 867	-22 017	150
	Muut Pitkävaikutteiset menot			
	Hökilän liittymä mt 148:lle	-100	-100	0
	Kirkonkylän koulun liittymä Tuusulantielle	-250	-250	0
	Virtalantien/Höyhensaarentien liittymä mt 1403:n	-40	-40	0
	Pääradan alikulku Peltokaassa	-100	-100	0
	Jokelantien alikulku Peltokaassa	-60	-60	0
	Mt 11671 (Linjatie) jk/pp, Tuusulan arvioitu osuus	-100	-100	0
	Koskenniskantien pysäköintialue	-300	-300	0
	Kt45 eteläinen kiertoliittymä, saneeraus	-130	-130	0
0	Pitkävaikutteiset yhteensä	-1 080	-1 080	0

Toteuma 032023	INVESTOINNIT 2023	TA 2023	Ennuste 2023	Ero MTA/ Ennuste
1 000 €		1 000 €	1 000 €	1 000 €
	5. Koneet ja kalusto			
	Kunnanhallitus			
0	Varavoimalaite - Varautuminen	-30	-30	0
		-30	-30	0
	Kasvatus ja sivistys			
	Monion irtaimisto, muut kuin kalusteet	-177	-177	0
-5	Monion irtaimisto, ruokapalvelut	-85	-85	0
	Klaavonkallion päiväkodin yhdistelmäuuni	-22	-22	0
	Pellavan päiväkodin yhdistelmäuuni	-22	-22	0
-48	Lahelantertun päiväkodin ruoankuljetusvaunut			0
-53		-306	-306	0
	Kulttuuri ja vapaa-aika			
0	Konserttiflyygeli Monioon	-150	-150	0
		-150	-150	0
	Kasvu ja ympäristö			
	Kiinteä liikenteen laskentapiste	-20	-20	0
	Kuorma-auto	-300	-300	0
	Huoltoauto	-90	-90	0
	Kadunhoitolaitteet (aurat, harjat, ymv)	-40	-40	0
	Kartoituskoje	-50	-50	0
	Siipikaira		-16	16
0		-500	-516	16
-53	Koneet ja kalusto yhteensä	-986	-1 002	16

Toteuma 032023	INVESTOINNIT 2023	TA 2023	Ennuste 2023	Ero MTA/ Ennuste
1 000 €		1 000 €	1 000 €	1 000 €
	6. Pitkävaikutteiset menot			
	Kunnanhallitus			
	Käyttövaltuushallintajärjestelmä	-30	-30	0
	CRM- ja palautejärjestelmän hankinta	-30	-30	0
	Henkilöstötietojärjestelmän hankinta	-50	-50	0
	Talousjärjestelmän vaihtaminen	-100	-100	0
	Sähköinen asiointi	-70	-70	0
	Asianhallinnan ja sähköisen arkistoinnin hankinta ja käyttöönotto	-100	-100	0
	Integraatioarkkitehtuuri ja -ratkaisu	-30	-30	0
	Decidim-järjestelmän kehittäminen	-10	-10	0
	Tilavarausjärjestelmän kehittäminen	-50	-50	0
	Salkkujärjestelmän uudistaminen	-30	-30	0
	Ohjelmisto robotiikan kehittäminen	-10	-10	0
	Luottamushenkilöiden extranet-ratkaisu	-15	-15	0
	Verkkosivujen uudistaminen	-50	-50	0
0		-575	-575	0
	6.2 Sivistys			
	Kirjastojärjestelmän vaihtaminen	-30	-30	0
	Finna-järjestelmä	-10	-10	0
0		-40	-40	0
	6.3. Kasvu ja ympäristö			
	Tuusulan paikkatietojärjestelmän kehittäminen	-50	-50	0
	Paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistaminen	-270	-270	0
0		-320	-320	0
0	Pitkävaikutteiset menot yhteensä	-935	-935	0
-8 657	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta			
	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta, brutto	-80 193	-80 359	166
	Rahoitusosuudet	700	700	0
7 115	Tulot	12 000	12 000	0
-1 542	Investoinnit, netto	-67 493	-67 659	166
	7. Vesihuoltoliikelaitos			
-1 627	Kiinteät rakenteet ja laitteet	-7 900	-7 900	0
	Koneet ja kalusto:			
-41	Vesimittareiden etäluentaratkaisu			
	Liittymismaksut (infotieto)	1 500	1 500	
	Vesihuollon ELY-keskuksen rahoitusosuus 2019			
	Investoinnit kunta ja Vesihuoltoliikelaitos yhteensä			
-10 325	Investoinnit yhteensä, brutto	-88 093	-88 259	166
0	Rahoitusosuudet	700	700	0
7 115	Tulot	12 000	12 000	0
-3 210	Investoinnit, netto	-75 393	-75 559	166

Investointeja toteutui 10,3 milj. euron edestä tammi-maaliskuun aikana. Kiinteään omaisuuteen ostoja toteutui n. 1,0 milj. euroa. Talonrakennuksessa kirjattiin Kirkonkylän koulu- ja päiväkotikampuksen rakentamiskustannuksia n. 3,0 milj. euroa ja Monion lukio ja kulttuuritalon rakentamiskustannuksia 2,1 milj. euron edestä. Yhdyskuntatekniikassa jatkettiin edellisenä vuonna aloitettuja hankkeita, joita ovat: Häriskivi, Rykmentinpuiston työpaikka-alue, Sulan työpaikka-alue, matkakeskus, Peltokaaren Härkäkaivonlenkki ja Kaukjärvenranta.

Lainamäärän kuukausittainen kehitys

Kunnan korollisten lainojen määrä oli maaliskuun lopussa 147,0 milj. euroa, mikä on 0,8 milj. euroa enemmän vuoden 2022 maaliskuun lainamäärään verrattuna (146,2 milj. euroa). Maaliskuun lopun lainamäärä alitti 16,1 milj. eurolla tilinpäätöksen 2022 mukaisen 163,1 milj. euron tason.

Alkuvuoden laskeva lainamäärän kehitys perustui etupainotteiseen verotulokertymään sekä tammi-maaliskuun maltillisiin investointimenoihin. Toisella vuosineljänneksellä käynnistyvät Riihikallion ja Rykmentinpuiston koulujen rakentaminen tulevat vauhdittamaan kunnan velkaantumista loppuvuoden aikana.

Tammi-maaliskuun vuosikate oli 19,9 milj. euroa, ja investointeja toteutui 10,3 milj. euroa. Tontinmyyntituloja kertyi yhteensä 7,1 milj. euroa. Rykmentinpuiston logistiikkakeskuksesta myyty 5,7 milj. euron maa-alueen kauppahinta tulee maksuun huhtikuussa, ja kaupasta syntyvä myyntivoitto kirjataan huhtikuun kaudelle. Investointien rahoitusosuuksia ei kirjattu alkuvuoden aikana.

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (sis. Kunta ja Vesihuoltoliikelaitos)
Maaliskuu 2023

1 000 €

vertailuprosentti 25 %

Rahoituslaskelma				1 000 €		Ennuste/				Budj	
	Tot. %		Tot. %			MTA	Budjetti	MTA	TP		Budj
2023	/ MTA	2022	2022		Ennuste	2023	2023	Tot %	2022		/ TP 2022
											muutos-%
19 949	64,3 %	16 836	65,1 %	Vuosikate	31 012	31 012	31 062	100 %	25 848		20 %
				Satunnaiset erät					0		
-1 180	11,6 %	-5 834	56,1 %	Tulorahoituksen korjaukset	-10 155	-10 155	-10 155	100 %	-10 392		-2 %
18 770	90,0 %	11 001		TULORAHOTUS	20 857	20 857	20 907	100 %	15 455		35 %
-10 325	11,7 %	-11 274	19,5 %	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-88 259	-88 093	-88 093	100 %	-57 685		53 %
0		0		Rahoitusosuudet	700	700	700	100 %	1 572		
7 115	59,3 %	6 697	59,1 %	Käyttöomaisuuden myyntitulot	12 000	12 000	12 000	100 %	11 327		6 %
-3 210	4,3 %	-4 577	10,2 %	INVESTOINNIT	-75 559	-75 393	-75 393	100 %	-44 786		68 %
15 560		6 424		TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-54 702	-54 536	-54 486	100 %	-29 331		86 %
0		0		Antolainauksen muutokset					0		
-12 816		2 325		Ottolainauksen muutokset	54 500	54 500	54 500	100 %	18 913		188 %
-12 816		2 325		RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	54 500	54 500	54 500	100 %	18 913		188 %
				Oman pääoman muutokset					0		
-5 187		-8 960		Muut maksuvalmiuden muutokset	1 500	1 500	1 500	100 %	191		
-2 444		-211		RAHAVAROJEN MUUTOS	-202	-36	14		-10 227		
147 000		146 200		korolliset lainat kauden lopussa	200 000	233 000	233 000		163 088		

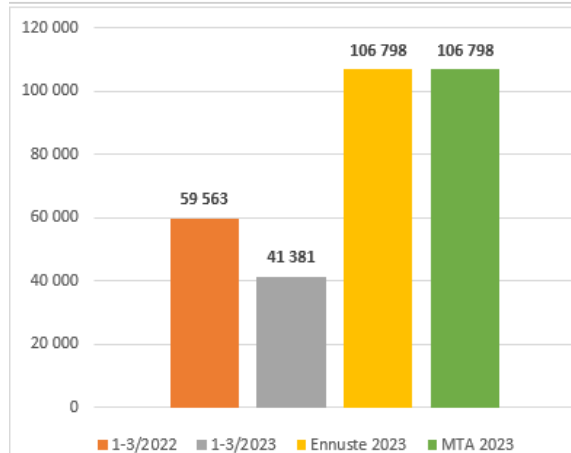
Rahoituslaskelmassa sitovana eränä on kokonaislainamäärä vuodelle 2023.

Lainamäärän arvioidaan toteutuvan tässä vaiheessa noin 33 milj. euroa talousarviota pienempänä (200 milj. eur enn/233 milj. eur TA 2023). Lainamäärän alkuperäistä talousarviota maltillisempi kasvu perustuu vuoden 2022 marras-joulukuun ennakoitua parempaan talouden toteumaan sekä alkuvuoden hyvään kassavirran kehitykseen. Muutettu korollisten lainojen määrä vahvistetaan valtuustossa puolivuosisikatsauksen yhteydessä.

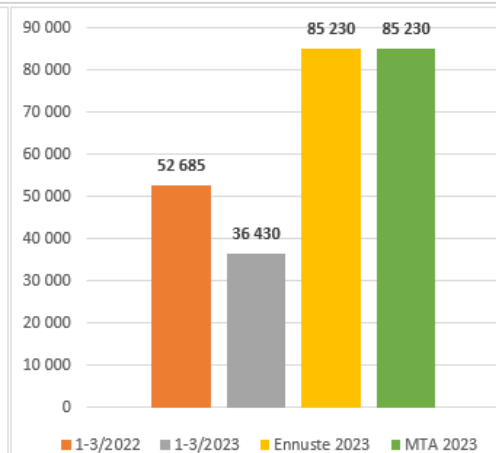
Verorahoitus

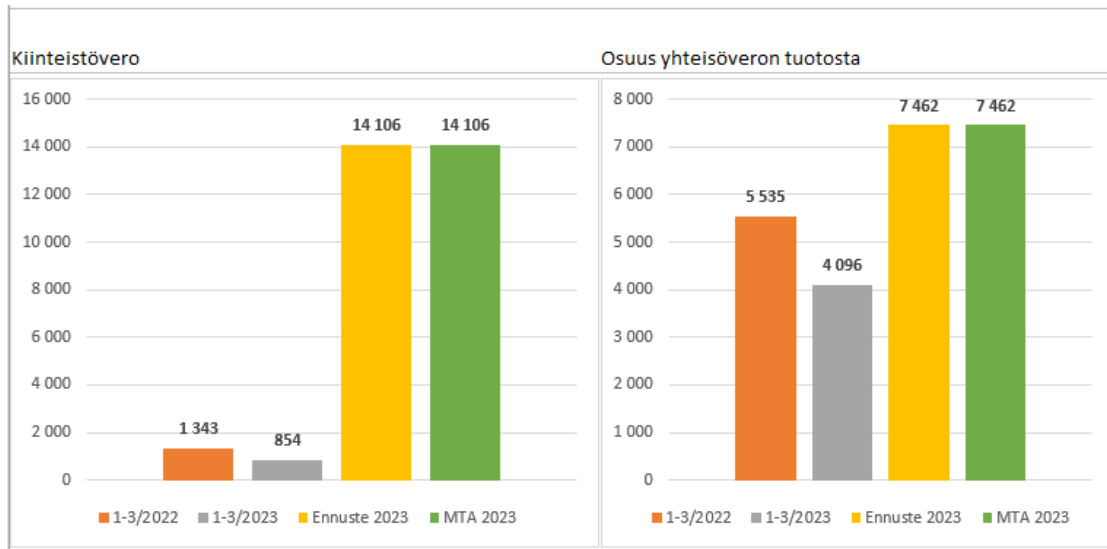
Verorahoitus

Verotulot

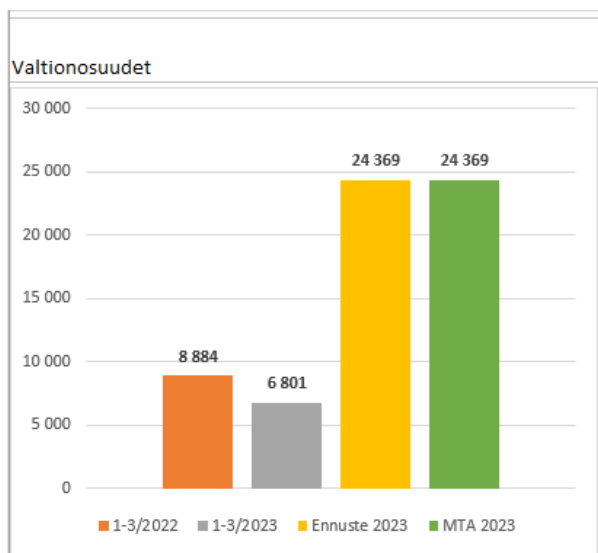
Kunnan tulovero

Verotulot toteutuivat tammi-maaliskuussa ollen 41,4 milj. euroa ja toteutuen 38,7 % talousarviosta. Alkuvuoden hyvään verokertymään vaikuttavat vuodelta 2022 kertyneet verotilitykset, ja kertymä tasaantuu lähelle talousarvion mukaista tasoa loppuvuotta kohti.

Kuntaliiton ennusteen (14.4.2023) mukaan Tuusulan vuoden 2023 verotulot olisivat ylittämässä talousarvion mukaisen tason noin 7 milj. euroa. Kunnan verotuloennusteeseen ei tehdä muutoksia tässä vaiheessa.

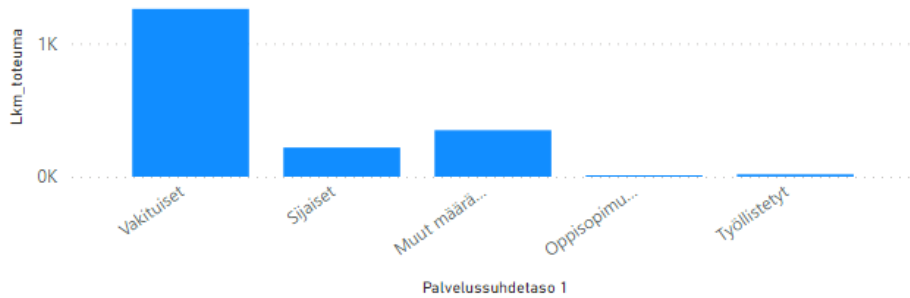

Valtionosuudet toteutuivat 2,1 milj. euroa (23,5 %) edellisvuotta pienempinä.

Henkilöstöosio

Henkilöstömäärä on tarkastelujaksolla laskenut hieman viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, kun tarkastellaan koko henkilöstömäärää (1847 hlöä/2023, 1861 hlöä/2022). Vuoden 2023 alusta lähtien siirtyi hyvinvointialueille 18 henkilöä. Vakituisten määrä on tarkastelujaksolla laskenut 0,08 % (1259 hlöä/2023, 1260 hlöä/2022).

Henkilöstön määrä palvelussuhdetypin mukaan

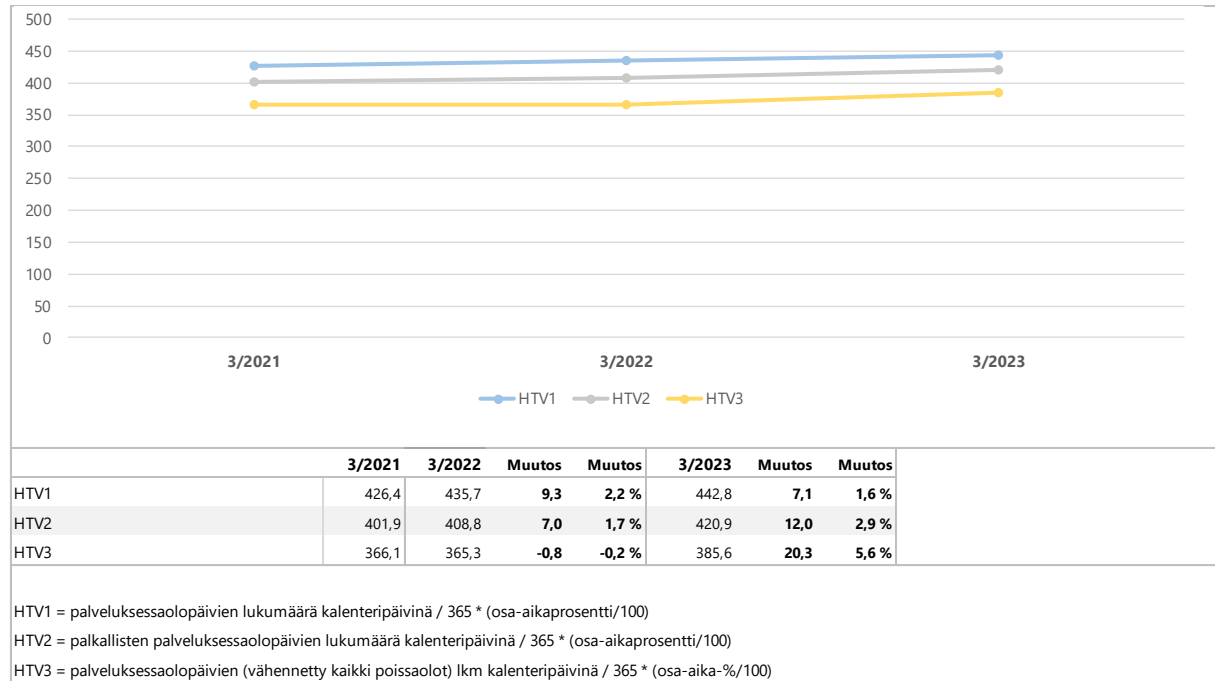

Palvelussuhdetyyppi	Lkm_toteuma	Lkm_edellinen vuosi	KS% Lkm_toteuma	KS% Lkm_edellinen vuosi	Lkm_tot_vs_ed vuosi (%)
☒ Työllistetyt	18	19	0.99%	1.04%	-5.263%
☒ Oppisopimussuhteiset	2		0.11%		
☒ Muut määräaikaiset	349	327	19.20%	17.92%	6.728%
☒ Sijaiset	219	255	12.05%	13.97%	-14.118%
☒ Vakituiset	1259	1260	69.25%	69.04%	-0.079%

Henkilötyövuodet

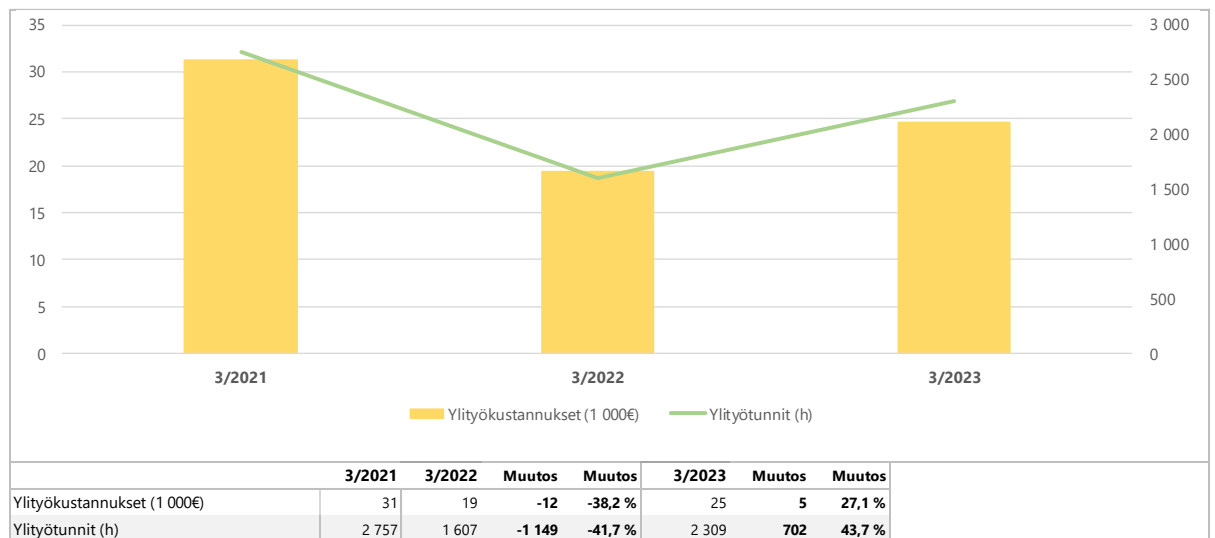
Työpanos henkilötyövuodet (=HTV 2, työssäoloaika henkilötyövuosina) oli tarkastelujakson aikana 272,8 henkilötyövuotta vuonna 2023 (264,7 vuonna 2022). Vuoden 2023 työpanos on edellisvuoteen verrattuna noussut 8,1 %. Henkilötyövuosien (HTV3) näkökulmasta työpanos on noussut edelliseen vuoteen verrattuna 15,6 %.

Kumulatiiviset henkilötyövuodet (HTV1, HTV2 ja HTV3)

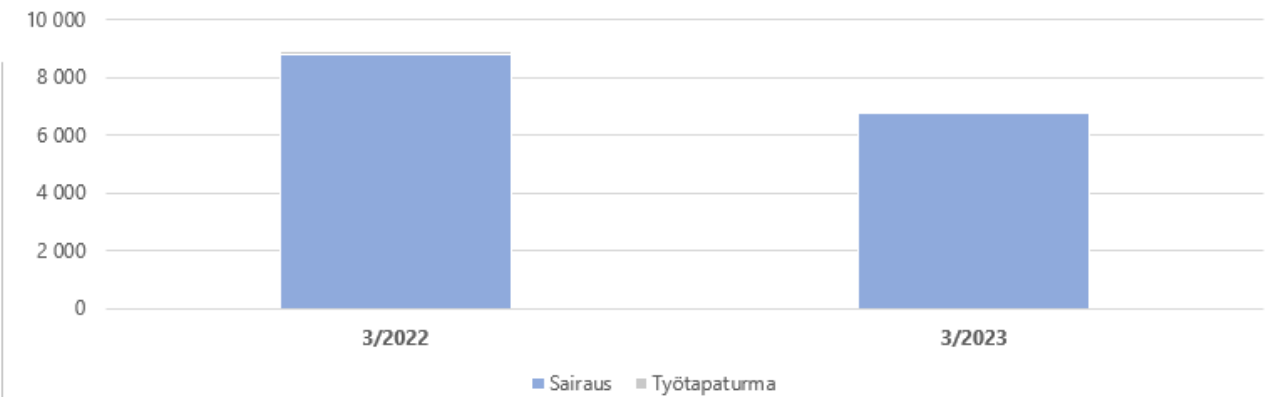

Kumulatiiviset ylityökustannukset (1 000 €) ja -tunnit (h)

Ylityökustannukset ovat nousseet edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 27,1 %.

Kumulatiiviset terveysperusteiset (= sairaus ja työtapaturma) poissaolot kalenteripäivät

	3/2022	3/2023	Muutos	Muutos %
Sairaus	8 786	6 741	-2 045	-23,3 %
Työtapaturma	130	53	-77	-59,2 %
Yhteensä	8 916	6 794	-2 122	-23,8 %

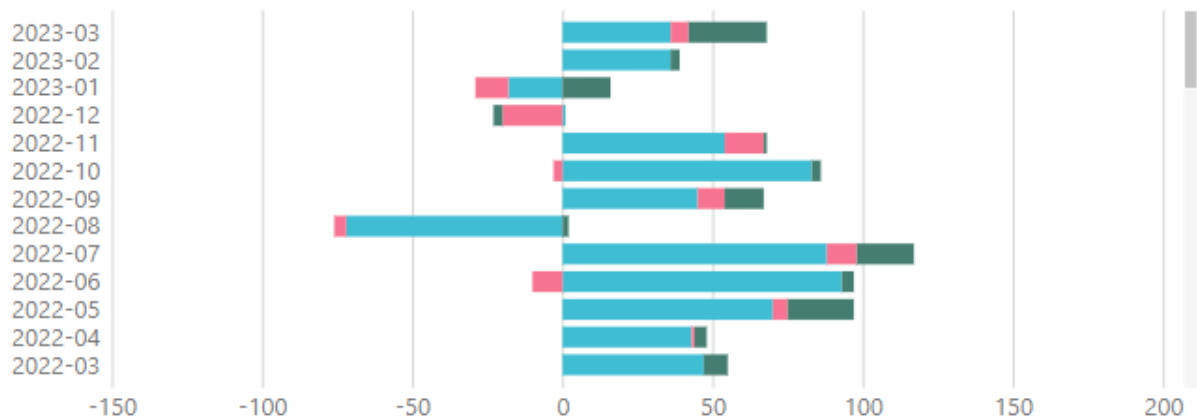
Korvaavan työn määrä

	1-3 kk 2022	1-3kk 2023
Korvaavan työn päiviä	262	58
Henkilömäärä	16	5
Osuus sairauspoissaoloista	2,9 %	0,8 %

Toimintaympäristö

Väestönlisäys- ja vähenemä

● Kuntien välinen nettomuutto, henkilöä ● Luonnollinen väestönlisäys, henkilöä ● Nettomaahanmuutto, henk...

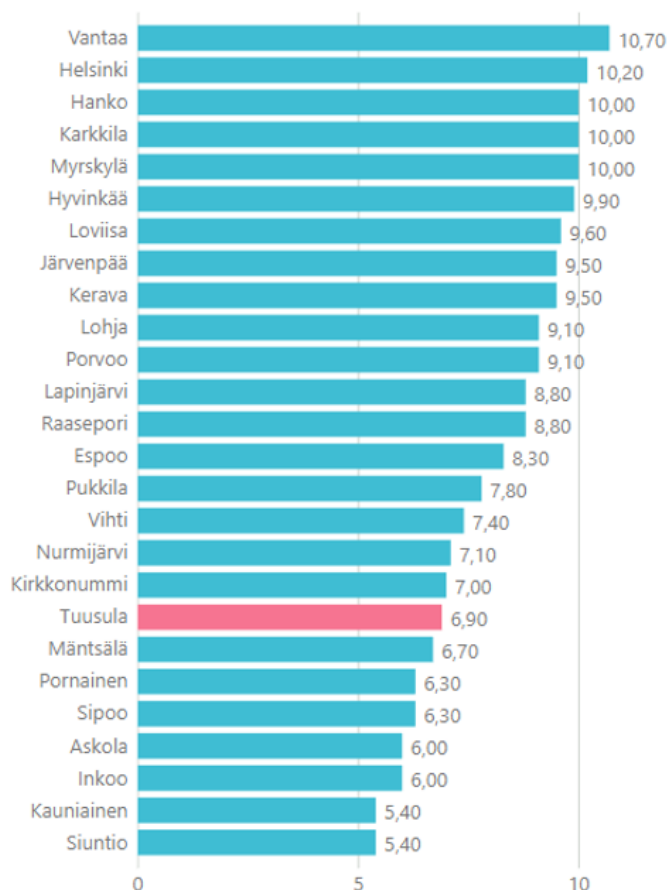

Maaliskuun ennakkotiedon mukaan Tuusulassa oli 40 483 asukasta, mikä oli 585 asukasta enemmän verrattuna edellisvuoden määrään, 39 898 asukasta maaliskuun 2022. Vuoden 2022 lopussa oli 40 383 asukasta. Syntyvyys oli tammi-maaliskuun aikana 78.

Väkiluvun muutos kuukausittain

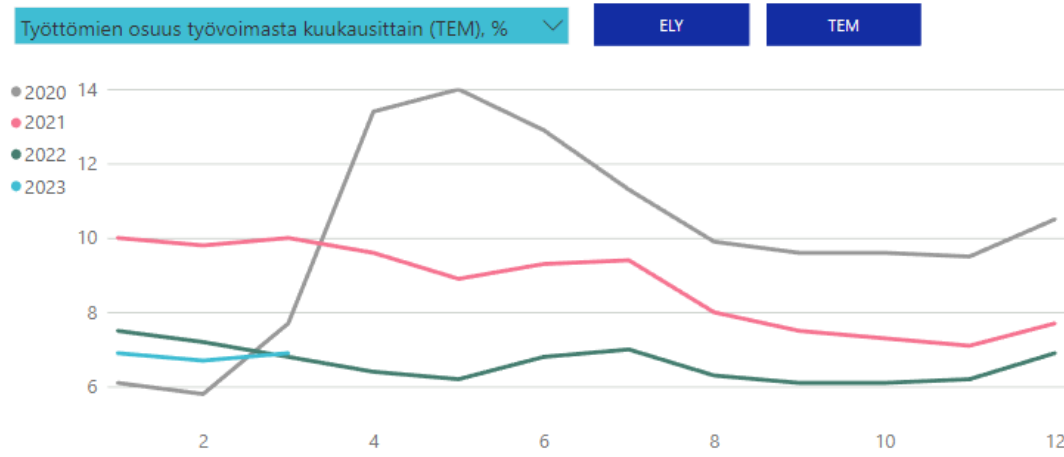
Kuukaudet	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Netto-maahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2023-01	24	35	-11	-18	16	-11	40 373
2023-02	26	26	0	36	3	39	40 412
2023-03	28	22	6	36	26	71	40 483
Yhteensä	78	83	-5	54	45	99	40 483

Työttömien osuus työvoimasta kuukausittain (TEM), %

Työmarkkinat

Työllisyyskatsaukset

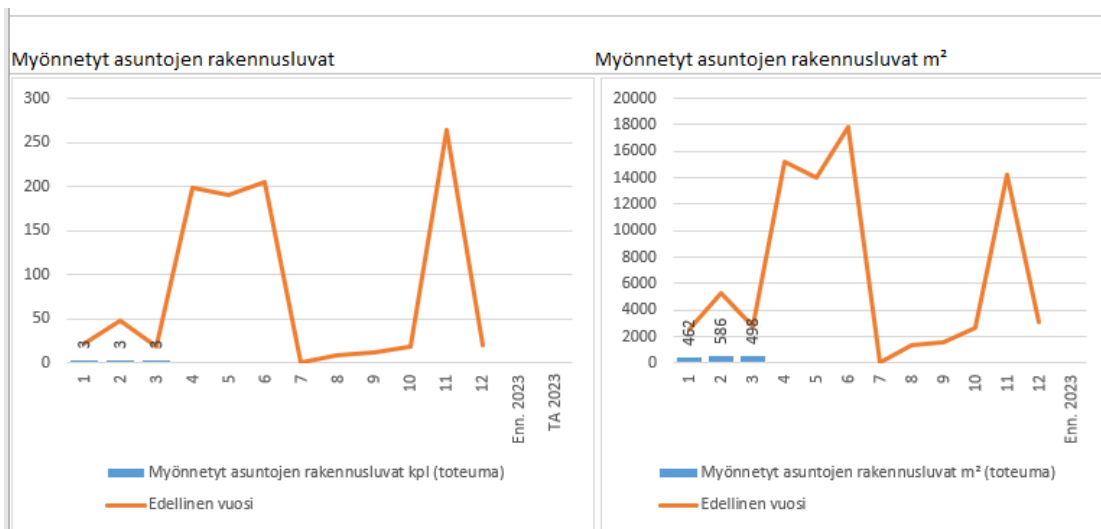
Tuusulassa oli työttömiä maaliskuun lopussa 1 409 henkilöä, 61 vähemmän verrattuna vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan (1 348 v.2022). Työttömien osuus oli 6,9 % työvoimasta.

Pitkäaikaistyöttömiä oli 529 henkilöä, ja alle 25-vuotiaiden osuus oli 161 henkilöä.

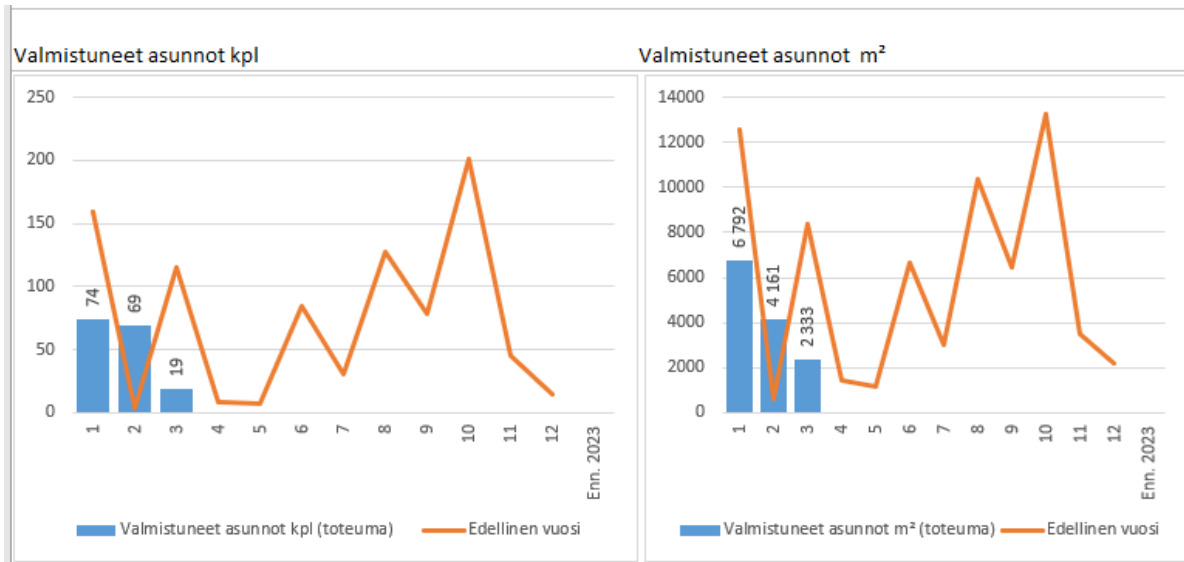
Kunnan loppuvuoden työttömyyden kehitys on sidoksissa maan talouskasvun hidastumiseen.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

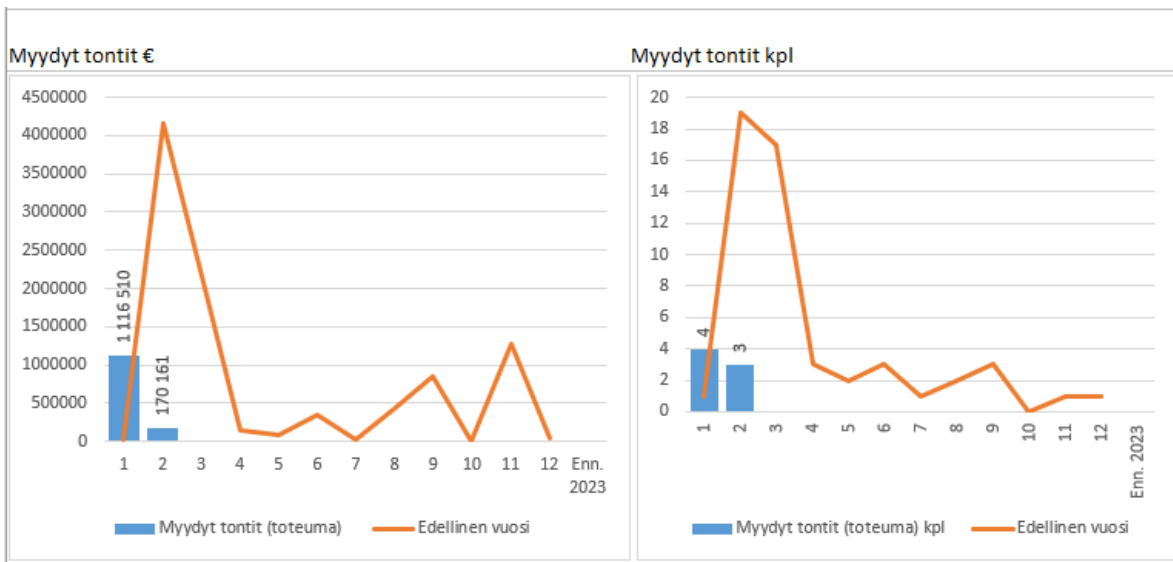
Vuosi	2022				2023				
	Kuukausi	Sajat	Kunnan osuus €	Muutos, %	Muutos, €	Sajat	Kunnan osuus €	Muutos, %	Muutos, €
1		360	153 111	-9,0 %	-15 235	349	168 914	10,3 %	15 803
2		379	320 536	-3,2 %	-10 682	334	326 418	1,8 %	5 882
3		411	519 490	-0,3 %	-1 302	357	521 953	0,5 %	2 463
4		350	684 913	-0,9 %	-5 959				
5		342	838 916	-3,8 %	-33 309				
6		342	1 007 707	-4,9 %	-51 552				
7		343	1 162 079	-8,5 %	-107 995				
8		358	1 346 066	-9,1 %	-134 888				
9		353	1 513 626	-10,2 %	-172 396				
10		341	1 673 654	-10,8 %	-202 811				
11		343	1 851 985	-10,5 %	-217 273				
12		333	2 018 863	-11,4 %	-258 809				

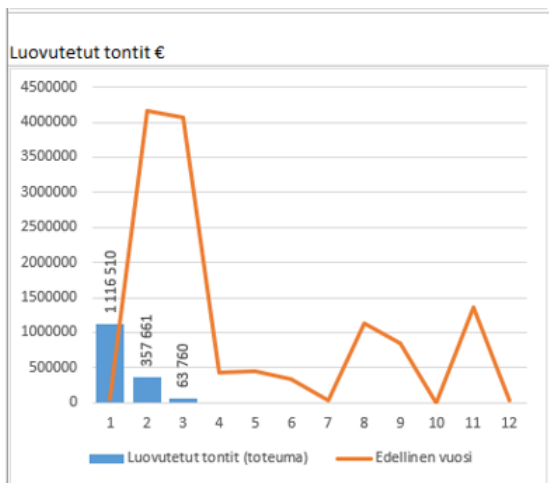
Myönnettyjä asuntojen rakennuslupia toteutui 9 kpl maaliskuun loppuun mennessä, yhteensä 1 546 m².

Asuntoja valmistui maaliskuun loppuun mennessä 162 kpl, yhteensä 13 286 m².

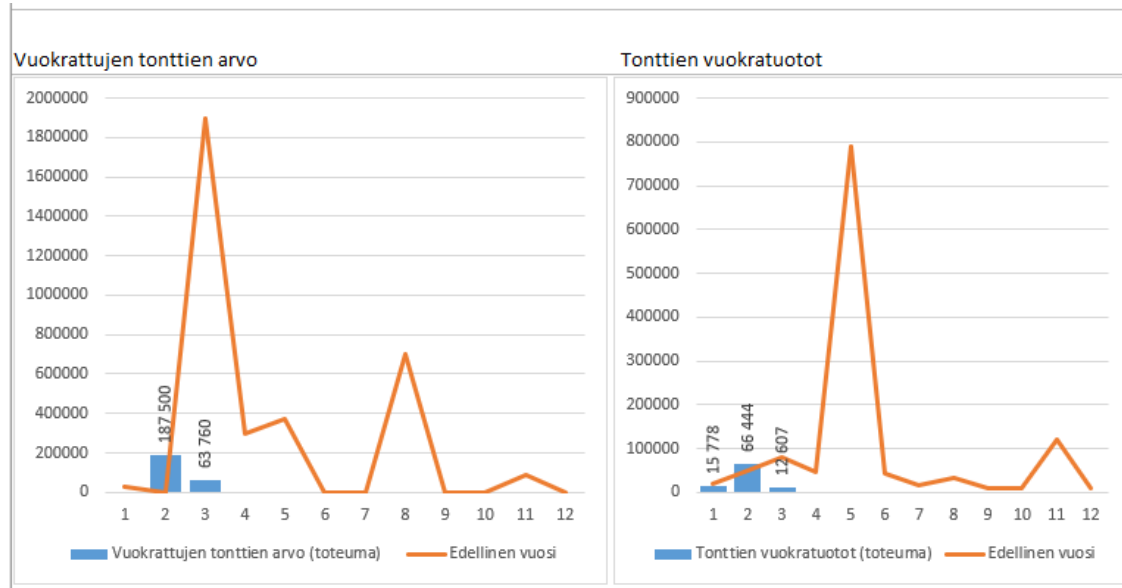

Tontin myyntituloja kertyi yht. 7,1 milj. euroa, Tontteja myytiin 8 kpl alkuvuoden aikana. Rykmentinpuiston logistiikkakeskuksesta myyty 5,7 milj. euron maa-alueen kauppahinta tulee maksuun huhtikuussa, ja kaupasta syntyvä myyntivoitto kirjataan huhtikuun kaudelle. (Yllä mainitusta graafista puuttuu maaliskuun tontinmyyntitiedot).

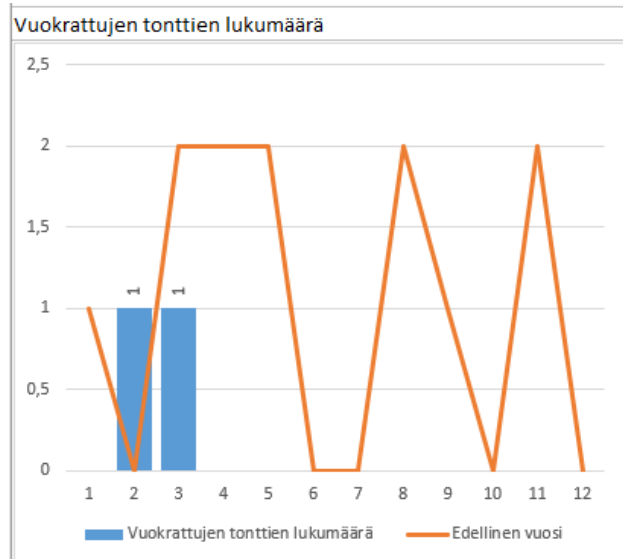

Tontteja luovutettiin maaliskuun loppuun mennessä n. 1,5 milj. euron arvosta, ja maan

myyntivoittoa kertyi n. 1,2 milj. euroa. Maankäytön korvauksia ei kirjattu alkuvuoden aikana.

Vuoden 2023 tammi-maaliskuussa vuokrattujen tonttien arvo oli 0,25 milj. euroa, ja tonttien vuokratuottoa kertyi 95 teuroa.

Vuoden 2023 tammi-maaliskuun aikana vuokrattiin 2 tonttia. Vuonna 2022 vuokrattiin tontteja yhteensä 12 kpl.

Päätetyt määrärahamuutokset vuonna 2023 (rahoitusta parantavat muutokset +, heikentävät -)

Käyttötaloulosa, yht. - 0,05 milj. euroa:

- o - 0,05 milj. euroa nuorisotyöhön, Valt. 6.2.2023 § 3

Kunnan talouden toteutuminen tammi-maaliskuu 2023

Tuloslaskelma v.2022 organisaation mukaisilla tiedoilla sisältäen hyvinvointialueille v.2023 siirtyneet toiminnot sarakkeissa Kum.3/2022 ja Tot-%/TP 2022.

Tuloslaskelma (käyttötalous) €1 000	* MTA = muutettu talousarvio				** TA = alkuperäinen talousarvio		
	Kum. 3/2023	Tot.-% / MTA*	Kum. 3/2022	Tot.-% / TP 2022	MTA 2023*	Ennuste 2023	Ennuste / MTA*
Toimintatuotot	12 548	19,7%	18 421	27,9%	63 590	63 590	100,0 %
Myyntituotot	4 445	22,1%	4 944	24,7%	20 091	20 091	100,0 %
Maksutuotot	1 511	16,1%	1 227	12,9%	9 408	9 408	100,0 %
Tuot ja avustukset	306	36,4%	714	20,7%	840	840	100,0 %
Muut toimintatuotot	6 286	18,9%	11 536	34,9%	33 251	33 251	100,0 %
Valmistus omaan käyttöön					100	100	100,0 %
Toimintakulut	-41 221	25,0%	-70 835	23,9%	-165 044	-165 044	100,0 %
Henkilöstökulut	-19 902	24,2%	-19 078	22,9%	-82 150	-82 150	100,0 %
Palvelujen ostot	-10 587	27,3%	-41 733	24,2%	-38 756	-38 756	100,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 527	23,8%	-2 272	23,6%	-10 615	-10 615	100,0 %
Avustukset	-1 849	22,8%	-1 538	19,6%	-8 100	-8 100	100,0 %
Muut toimintakulut	-6 355	25,0%	-6 214	25,8%	-25 423	-25 423	100,0 %
Toimintakate	-28 673	28,3%	-52 413	22,7%	-101 354	-101 354	100,0 %
Verotulot	41 381	38,7%	59 563	27,4%	106 798	106 798	100,0 %
Valtionosuudet	6 801	27,9%	8 884	24,4%	24 369	24 369	100,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-73	7,5%	-96	561,7%	-971	-971	100,0 %
Vuosikate	19 435	67,4%	15 937	69,0%	28 841	28 841	100,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 643	25,9%	-4 367	24,4%	-17 953	-17 953	100,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut							
Tilikauden tulos	14 792	135,8%	11 570	222,7%	10 889	10 889	100,0 %
Varausten ja rahastojen muutos							
Tilikauden yli-/alijäämä	14 792	135,8%	11 570	222,7%	10 889	10 889	100,0 %
Vesihuoltoliikelaitos	0	0,0 %	431	50,4 %	134	134	100,0 %
Kunta ja liikelaitos yhteensä	14 792	176,3 %	12 001	198,3 %	11 022	11 022	100,0 %

LITTEET

01. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä			
01.01 Käynnistämme hyvinvointialueen edunvalvonnan ja varmistamme laadukkaat palvelut yhdyspintatyön avulla		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Edunvalvontaa on tehty yhdyspintatyöryhmissä ja hyvinvointikeskuksen valmistelussa.
	01.01.01 Toimeenpanemme vaikuttamisen ja yhteistyön keino-ohjelman	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Ohjelman toteutus etenee suunnitellusti.
01.02 Valmistamme uutta hyvinvointikeskusta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Valmistelu on edennyt hyvässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
	01.02.01 Varmistamme, että ikäihmisten ja erityisryhmien kokoontumistilat toteutuu hyvinvointikeskuksen yhteyteen	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toteutus on suunnitteluvaiheessa ja yhteiskehittämiselle ei ole vielä sovittu ajankohtaa.
	01.02.02 Varmistamme asukkaiden ja yhteisöjen osallisuuden hyvinvointikeskuksen suunnittelussa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toteutus on suunnitteluvaiheessa ja yhteiskehittämiselle ei ole vielä sovittu ajankohtaa.
01.03 Toteutamme palveluiden järjestämistä ja palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Palveluiden järjestämistä ja palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa on toteutettu palvelukatalogin valmistelulla ja palveluiden järjestämistapojen arvioinnilla.
	01.03.01 Tarkastelemme valittujen palveluiden järjestämistapaa ja kuvaamme palveluiden järjestämisen nykytilanteen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tarkastelu on käynnistynyt.
		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Uuden palveluverkon rakentumisesta viestitään aktiivisesti ja palveluverkkoa hyödynnetään kunnan markkinointiviestinnässä ja brändin rakentamisessa suunnitellusti.
01.04 Jatkamme laadukasta palveluverkkoviestintää ja hyödynnämme palveluverkkouudistuksen kunnan markkinoinnissa.	01.04.01 Teemme jatkuvaa markkinointia palveluverkkokärjellä		
	01.04.02 Huomioimme hankkeiden etenemiseen liittyvät merkkipaalat		
	01.04.03 Teemme ruotsinkielistä viestintää Tuusulanjärven kampuksen toteutukseen liittyen		
01.05 Kehitämme asiakkuuksien johtamista, asiakaspalvelua ja asiakaskokemusta		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Työ on käynnistynyt nykytilan kartoituksella yhteistyöpalavereiden ja haastattelujen avulla.
	01.05.01 Arvioimme asiakaspalvelun laatua ja asiakas- ja asukastytyväisyyttä	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Työ on käynnistynyt nykytilan kartoituksella yhteistyöpalavereiden ja haastattelujen avulla. Kevään aikana tullaan toteuttamaan useampi asiakas- ja asukastytyväisyyttä mittaava kyselytutkimus.
	01.05.02 Kehitämme kunnan asiakaspalvelua	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Työ on käynnistynyt nykytilan kartoituksella yhteistyöpalavereiden ja haastattelujen avulla. Kevään aikana tullaan toteuttamaan Tuusinfon asiakastytyväisyyttä ja asiakaskokemusta mittaava kyselytutkimus.
	01.05.03 Varmistamme TuusInfon palveluiden alueellisen kattavuuden	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alueellisen kattavuuden varmistaminen edellyttää Tuusinfon resursoinnin tarkastelua.
	01.05.04 Varmistamme palveluiden jalkautumismahdollisuudet	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Työ on käynnistynyt nykytilan kartoituksella yhteistyöpalavereiden ja haastattelujen avulla. Jalkautumisia toteutetaan vuoden mittaan, seuraavan kerran toukokuussa Tuusinfon 5-vuotissyntymäpäivien yhteydessä.
01.06 Toteutamme hyväksytyä suunnitelmaa palveluiden verkosta ja 10 vuoden investointisuunnitelmaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Suunnitelman toteutus etenee suunnitellusti.
	01.06.01 Jatkamme Tuusulanjärven kampuksen rakentamista	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Projekti etenee suunnitellusti. Sisätyöt käynnissä. Lattialämmitysasennus suoritettu uuden aikataulun mukaisesti, viive n. 30 työpäivää. Tilaajan erillishankinnoista RAU-hankinta todennäköisesti keskeytetään oikaisuvaatimuksesta johtuen, uudelleen kilpailutus järjestetään, ei tiedossa merkittäviä vaikutuksia työmaan etenemiseen. Kunnallistekniikan osalta riskinä, ettei päästä rakentamaan

		liittymää kesällä 2023 Elystä johtuen. Käyttöönottosuunnitelman laatiminen aloitettu. Riskianalyysin päivitys tulossa maaliskuussa
01.06.02 Käynnistämme Riihikallion monitoimikampuksen rakentamisen.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Päätös urakoitsijavalinnasta on lainvoimainen 3.3.2023. Urakkasopimus voidaan allekirjoittaa päätöksen saatua lainvoiman ja urakoitsijan toimitettua kaikki sopimukseen tarvittavat dokumentit. Rakentaminen pyritään aloittamaan huhtikuun alussa 2023.
01.06.03 Jatkamme Rykmentinpuiston monitoimikampuksen toteutusta elinkaarimallilla	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Sopimukset on allekirjoitettu. Käyttäjäsunnittelu ja rakennuslupasuunnittelu on käynnissä aikataulun mukaisesti. Tontin luovutus maaliskuun alussa. Rakennuslupahakemus jätetään sisään toukokuussa.
01.06.04 Käynnistämme Lahelan monitoimikampuksen hankinnan elinkaarimallilla ja edistämme sen suunnittelua	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hankesuunnittelu etenee - luonnosversio kommentailla. Koulun sijainti ei ole vielä selvillä. Tehty laajuuden / oppilasmäärän osalta skenariotarkastelu, joista paras valittu edistettäväksi hankesuunnitelman pohjalta (OHRY)
01.06.05 Edistämme Peltokaaren päiväkodin rakentamista, käynnistämme toteutuksen vuokramallilla		Käyttäjäsunnittelu etenee - olemme aikataulussa 2024 elokuun valmistumisajankohtaan.
01.06.06 Teemme päätöksen Rykmentinpuiston kampukselle sijoittuvan päiväkodin toteutuksesta	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kesäkuun valtuustoon 19.6.2023 tuodaan päätettäväksi esitys varhaiskasvatuksen paikkatarpeen kasvuun vastaamiseksi Etelä-Tuusulassa. Varhaiskasvatuksen paikkatarve on muuttunut kunnan kasvun, varhaiskasvatuksen osallistumisen kasvun ja lain edellyttämän lapsen tuen järjestämisen vuoksi. Päätöksenteon tueksi tehdään keväällä 2023 selvitys strategisista, toiminnallisista ja taloudellisista vaikutuksista.
01.06.07 Laadimme Halosenniemen asiakaspalvelurakennuksen hankesuunnitelman	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Tilakeskus käynnistää Halosenniemen tarve- ja hankesuunnitelman.
01.06.08 Toteutamme Halosenniemen saunan konservoinnin	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Hanke on edennyt hyvin.
01.06.09 Korjaamme Taidekeskus kasarmin taiteen taloksi	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Taidekeskus Kasarmin korjaus liittyy museo- ja kulttuuripalveluiden työ- ja kokoelmatilarpeen ratkaisemiseen. Työtä edistämään on perustettu selvitystyöryhmä.
01.07 Kehitämme opetuksen, kirjastojen ja museoiden sähköisiä palveluita		
01.07.01 Toteutamme kokoelmatietokannan Finna-valmiuden	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Alkuvuonna on selvitetty tarvittavat toimenpiteet ja yhteistyökumppaneiden aikataulut. Työ jatkuu toukokuussa.
01.07.02 Laadimme ylikunnallisen virtuaalimuseon kehittämissuunnitelman	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hanketyöntekijät aloittaneet toimintansa. Hanke etenee suunnitellusti.
01.07.03 Otamme käyttöön uuden kirjastojärjestelmän	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kirjastojärjestelmän vaihtoprojekti on edennyt suunnitelman mukaan. Projekti on testausvaiheessa. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön syyskuussa 2023, jolloin kaikki kirjastot ovat suljettuina 2.9.-11.9.
01.07.04 Jatkamme perusopetuksen laitekannan lisäämistä 1:1 tasolle vuosiluokilla 6-9		
01.07.05 Päivitämme TVT-strategian Uudet lukutaidot -ohjelman mukaiseksi.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hankeasiiantuntija aloittanut työn ja ensimmäiset luonnokset valmistuvat kevään aikana. Jalkauttaminen kouluille syksyllä.

	01.07.06 Siirrymme maksuttomuuden myötä lähes kokonaan digioppimateriaaleihin lukiossa	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Materiaalit hankittu sähköisenä.
01.08 Jatkamme prosessien sujuvoittamista			
	01.08.01 Toteutamme robotiikan mahdollisuuksien kokeiluja	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Robotiikan hyödyntämisen mahdollisuuksia ei ole ollut mahdollista selvittää aktiivisesti, mutta esiin tulleisiin tarpeisiin on onnistuttu reagoimaan. Olemassa olevien robottien kehittämisen lisäksi selvitetään mahdollisuutta hyödyntää robotiikkaa lupatiotojen siirtämisestä Lupapiste.fi-palvelusta Facta-kuntarekisteriin.
	01.08.02 Sujuvoitamme talousarvio- ja tilinpäätösprosessia ottamalla käyttöön talousdokumenttipohjan, joka sisältää määrämuotoiset tekstipohjat ja automaattiset lukutaulukot	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Talousarvion osalta automatisointi saatiin toteutettua vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä ja vuoden 2024 talousarvion laadinnassa tullaan hyödyntämään toteutettua mallia. Vuoden 2022 tilinpäätöskirjan koostaminen saatiin automatisoitua soveltuvin osin.
	01.08.03 Jatkamme kunnan keskeisten yksiköiden myynti- ja ostolaskuprosessien kartoittamista ja kuvaamista, sekä toimenpiteitä prosessien sähköistämiseksi. Parannamme alv-tiliointiprosessia.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alv-seuranta on käynnissä. Myynti- ja ostolaskuprosessien kartoitusta jatketaan mahdollisuuksien mukaan talouden palveluntuottajan ja järjestelmien vaihdosprojektin etenemisen yhteydessä.
	01.08.04 Suunnittelemme uuden talousjärjestelmän, valmistaudumme käyttöönottoon ja prosessien läpikäyntiin ja hyötyjen arviointiin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Henkilöstö- ja talouspalveluiden toimittajan vaihdos käynnistyi 27.3. pidetyssä kickoff-tilaisuudessa. Vaihdos tapahtuu 1.4.2023.
	01.08.05 Tehostamme ruokapalveluiden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöä ja suunnittelemme raaka-aineet, reseptit ja sisäisen tilaamisen.	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Sisäinen tilaaminen on otettu käyttöön uudessa tuotannonohjausjärjestelmässä. Raaka-ainelinkitykset on tehty ja reseptit löytyvät ohjelmasta. Matildan kehittämistä jatketaan normaalina prosessien kehittämisenä.
01.09 Jatkamme hallinnon tukipalveluiden keskittämistä			
	01.09.01 Jatkamme selvitystä mahdollisuuksista keskittää vielä osittain hajautettuna toimialoilla toteutettavat päätöksenteon tuen palvelut ja teemme ratkaisut lopuista mahdollisesti keskitettävistä palveluista, ainakin kirjaamopalveluiden keskittäminen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Luottamushenkilöiden palkkiot on keskitetty 1.1.2023 alkaen. Kirjaamotoimintojen keskittämisen selvitys toteutetaan syksyn 2023 aikana.
01.10 Kehitämme Tuusulan opiston ja kuvataidekoulun toimintaa ylikunnallisesti.		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Suunnitellaan seutukunnan opistojen yhteisiä kurssikokonaisuuksia mm.opintopistekurssikokonaisuuksiksi Koski-tietokantaan. Teemme yhteistyötä opettajien täydennyskoulutuksen merkeissä mm. yhteisin koulutuskokonaisuuksiksi.
	01.10.01 Kehitämme Tuusulan opistossa ja kuvataidekoulussa yhteistyötä kumppaneiden kanssa yhteisin kurssein ja opintokokonaisuuksin.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan Opisto/Kuvataidekoulu järjestää naapurikansalaisopistojen kanssa yhteistyönä useiden kurssien kokoisia opintokokonaisuuksia. Eri opistojen kursseina voi siten suorittaa opintoalalta laajemman kokonaisuuden. Kurssivalikoimassa on muutoinkin enenevästi opintopistetytetyjä kursseja, jotka on mahdollista viedä Koski-tietokantaan. Tietokannan kautta kurssit on helpompi käyttää osana muita tutkintoja. Naapurioopistojen kanssa järjestetään yhteistä koulutusta/koulutusohjelmia myös opettajille (ml. tuntiopettajat).
	01.10.02 Kehitämme lukion ja Tuusulan opiston ja kuvataidekoulun yhteistyötä.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Lukio ja Tuusulan Opisto/Kuvataidekoulu jakavat syyskaudesta 2023 yhteiset tilat Moniossa. Toiminnan käytäntöjä on sovitettu yhteen mm. Monion käsikirjan avulla. Saman opetusalan opettajat ovat toiminnan suunnittelun myötä tiimiytyneet. Tuusulan Opiston kursseja saa jatkossa entistä vaivattomammin osaksi lukion kursseja.

01.11 Arvioimme ja kehitämme kulttuuripalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden laatua		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Uimahallin asiakastyytyväisyyskyselyn ja palautteiden pohjalta toimenpidesuunnitelma valmisteilla Aikuisväestölle suunnattu laaja, 13 kuntaa kattava liikkumis- ja terveystottumuskysele käynnissä Nuorille suunnattu hyvinvointikysely suunnitteilla, toteutus syksy 2023
	01.11.01 Kehitämme tilojen toimivuutta sekä palveluiden laadun arviointia ja kehittämistä asiakaskokemuksen pohjalta pääkirjastossa, Moniossa ja urheilukeskuksessa kokoamalla asiakasraadin.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Timmi otetaan Monion tilavarauksissa käyttöön. Yhdistetään Primuksen ja Hellewin lukujärjestysohjelmat Timmiin. Sopimukset ja rajapinnat rakennettu ja tilatiedot siirretty Timmiin.
		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toimintaympäristön tunnistettuja muutostarpeita ovat tietomallipohjaisen maankäytön, kaavoituksen ja rakentamisen aiheuttamat muutostarpeet toimintaan ja sekä uudistuva lainsäädäntö. Uusi rakentamislaki ja alueidenkäyttölaki astuvat voimaan 1.1.2025 ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaki 1.1.2024. Koska nykyinen järjestelmä ei taivu lain vaatimuksiin, tulee kunnan kuntarekisteriohjelma Facta uusina (hanke nimellä rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmä). Rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmän valinta on tehty ja järjestelmän hankinnan suunnittelu on aloitettu. Tavoitteena on saada hankintapäätös tehtyä toukokuun 2023 aikana. Valitun järjestelmän esittelytilaisuuksia on järjestetty eri käyttäjäryhmille. Järjestelmätoimittajan kanssa on käyty alustavia sopimusneuvotteluja.
01.12 Uudistamme toimintamalleja kasvun ja ympäristön toimialueella vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.	01.12.01 Tunnistamme tietomallipohjaisen maankäytön, kaavoituksen ja rakentamisen muutostarpeet toimintaan ja varaudumme uuden lainsäädännön käyttöönottoon	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Lakimuutokset (rakentamislaki RAKL, rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaki RYTJ ja alueidenkäyttölaki) hyväksytyt eduskunnassa. Rakentamislain ja alueidenkäyttölain voimaantulo 1.1.2025, RYTJ-lain voimaantulo 1.1.2024. Koska nykyinen järjestelmä ei taivu lain vaatimuksiin, tulee kunnan kuntarekisteriohjelma Facta uusina (hanke nimellä rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmä). Rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmän valinta on tehty ja järjestelmän hankintaa on aloitettu suunnittelemaan. Tavoitteena on saada hankintapäätös tehtyä toukokuun 2023 aikana. Valitun järjestelmän esittelytilaisuuksia on järjestetty eri käyttäjäryhmille. Järjestelmätoimittajan kanssa on käyty alustavia sopimusneuvotteluja. Toimintamalleihin vaikuttavia muutoksia osittain tunnistettu jo pidetyissä yhteistyöpalavereissa. Tarkoitus aloittaa työpajat eri osa-alueiden osalta sekä kirjata aikataulutettu tiekartta tarvittavista hankinnoista ja muutoksista. Teamsissa kaikille avoin kanava "Lakimuutosten vaikutus KY toimintaa", jossa voi seurata asiaan liittyvää keskustelua sekä tutustua aineistoon tarkemmin.
01.12 Uudistamme toimintamalleja kasvun ja ympäristön toimialueella vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.	01.12.02 Toteutamme paikkatieto-ohjelmistojen kokonaisuudistuksen mukaisen hankinnan	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmä on valittu ja hankinta pyritään saamaan päätöksentekoon kevään aikana. Järjestelmän käyttöönottoon liittyviä valmistelu- ja selvitystöitä on alettu tekemään ja muissa saman järjestelmän hankkineissa kunnissa käydään tutustumassa käyttöönottoon. Järjestelmän käyttöönotto tullaan aloittamaan aikaisintaan vuoden 2024 alussa.
02. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut			
		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Keskustan kehittäminen yleissuunnitelman mukaisesti on pitkäjänteinen prosessi. Hyrylän keskustan yleissuunnitelman hyväksymisen ohella on valmisteltu työntekeä ohjelmoiva suunnitelma yleissuunnitelmassa esitetyjen tavoitteiden toteuttamiseksi. Hyrylän keskustan kehittämisen ohjelman sisältämien projektien etenemistä raportoidaan erikseen.
02.01 Edistämme Hyrylän keskustan kehittämistä yleissuunnitelman mukaisesti.	02.01.01 Käynnistämme Hyrylän keskustan katu- ja aukioalueiden toteutuksen palvelukeskushankkeen edettyä	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Katualueiden yleissuunnitelma on laadittu, katusuunnitelmien laadinta on aloitettu. Palvelukeskushankkeen ja infran rajapintaan liittyviä kysymyksiä on ratkottu yhteistyössä.
	02.01.02 Aloitamme Koskensillantien asemakaavamuutoksen laatimisen	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on valmisteltu.

			Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamuutosalueita koskevien kunnan tavoitteiden asettamiseksi on tarkoitus käydä keskustelua kuntakehityslautakunnassa. Käytävää keskustelua varten on aloitettu näiden kortteleiden alustavien luonnosten valmistelu.
	02.01.03 Selvitämme sote-korttelin ja pääkirjaston korttelin kehittämismahdollisuudet.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Sote-korttelin eli Esikunnanpolun osalta on käynnistetty alustava luonnostelu ja ensimmäiset versiot on jo tutkittu ja sovittu niiden kehittämisestä. Kirjaston korttelin osalta ei vielä ole edetty.
	02.01.04 Teemme esisopimuksen kahden Suutarintien jäljellä olevan asuinkerrostalotontin myymisestä.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Asuinkerrostalotonttien tontinluovutuskilpailu käynnistettiin 2022. Kilpailuun ilmoittautui useita rakennusliikkeitä. Määräaikaan mennessä kaksi rakennusliikettä jätti ehdotuksensa kilpailuun. Töiden arviointi on kesken.
	02.01.05 Aloitamme keskustan pitkäaikaispysäköintiratkaisun ja sen hankinnan valmistelun	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Koskensillantien pysäköintitaloon liittyen keskustan pysäköintipaikkatarvelaskelmaa on päivitetty laskien sekä kunnan toimintojen pysäköintipaikkatarvetta eri skenaarioissa. Suutarintien tontinluovutuskilpailun kilpailutöiden sisäänjätön myötä näiden tonttien autopaikkatarve pysäköintitalosta on tarkentunut. Tämän lisäksi Esikunnanpolun ja Koskensillantien kortteleiden asemakaavan muutosprojektin ja autopaikkatarpeen laskentaa varten on tehty alustavia suunnitelmia kortteleiden ratkaisusta. Hyvinvointikeskuksen pysäköintipaikkatarve on Koskensillantien pysäköintitaloon nähden hieman epämääräisempi, kunnes hyvinvointikeskuksen ja liityntäpysäköintipaikkatarve pystytään määrittämään tarkemmin.
	02.01.06 Vahvistamme Rykmentinpuiston ja Hyrylän keskustan yhteyttä	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Tykkimiehenpolun aikulun uudelleenrakentamiseksi ei ole tehty valmistelua.
	02.01.07 Valmistelemme matkakeskuksen toiminnan siirtoa uudelle linja-autoasemalle	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Urakka käynnissä.
02.02 Valmistelemme yleiskaavan toteutussuunnitelman ja laadimme Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tuusulan yleiskaava 2040 toteutussuunnitelmaa varten on yleiskaavassa osoitettujen asumisen laajenemisalueiden kaavatalous- ja ilmastovaikutusten arviointi. Koillis-Hyrylään on tilattu katualueiden ja kunnallistekniikan yleissuunnitelma. Yleissuunnitelman ja Tuusulan yleiskaavan 2040 pohjalta voidaan laatia asemakaavoja.
	02.02.01 Teemme yleiskaavan toteutussuunnittelun ja aikataulutamme selvitysalueiden yleissuunnitelmat	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan yleiskaava 2040 toteutussuunnitelmaa varten on yleiskaavassa osoitettujen asumisen laajenemisalueiden kaavatalous- ja ilmastovaikutusten arviointi. Toteutussuunnittelun valmistelu jatkuu yhteistyössä Kasvun ja Ympäristön palvelualueiden kanssa.
	02.02.02 Saatamme valmiiksi Lahelanpelto III:n ja Lahelanorren vaatimat suunnitelmat	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Lahelanpellon yleissuunnitelman päivitys on valmistumassa ennen kesää, mikä mahdollistaa alueen asemakaavojen laatimisen. Lahelanorren ja Lahelan koulun ja päiväkodin asemakaavat priorisoidaan, jonka jälkeen laaditaan Lahelanpelto III asuinalueen asemakaavoja.
	02.02.03 Aloitamme Koillis-Hyrylän osayleiskaavan laatimisen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Koillis-Hyrylään on tilattu katualueiden ja kunnallistekniikan yleissuunnitelma. Yleissuunnitelman ja Tuusulan yleiskaavan 2040 pohjalta voidaan laatia asemakaavoja.
		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Jokelan rautatiealueen asemakaavamuutos on saanut alkuvuodesta lainvoiman. Jokelan Asemapolun alueen asemakaavamuutoksen luonnos on nähtävillä huhtikuussa. Vanutehtaan asemakaavamuutoksen ehdotus on valmistelussa.
02.03 Panostamme Jokelan asemanseudun kehittämiseen.	02.03.01 Hyväksymme Vanutehtaan asemakaavamuutoksen ja katusuunnitelmat	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Kaavaluonnokset ovat olleet nähtävillä viime vuoden lopulla. Keväällä teetetään hulevesiselvitys ja valmistellaan kaavaehdotus.
	02.03.02 Käynnistämme Jokelan asemanseudun asemakaavamuutoksen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Jokelan Asemapolun alueen asemakaavamuutoksen luonnos on nähtävillä huhtikuussa.
		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kellokosken Vanha Valtatie on peruskorjattu. Keskusta-alueen houkuttelevuus ja neuvottelut HUS:n kanssa etenevät. Kellotori rakennetaan kuluva vuoden aikana. Annanpuiston saneeraus on tehty ja Toimelan kiinteistön kehittämistä valmistellaan. Nordean kanssa jatketaan neuvotteluja Ruukista. Seppänpuiston asemakaavamuutos on vireillä.

03. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot			
03.01 Kasvatamme kunnan maaomaisuutta		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alkuvuonna on hankittu raakamaata noin 12 ha yleiskaavan mukaiselta työpaikka-alueelta.
03.01 Kasvatamme kunnan maaomaisuutta	03.01.01 Hankimme maata noin 40 ha asunto- ja työpaikkatonttien varannon varmistamiseksi	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alkuvuonna on hankittu raakamaata noin 12 ha yleiskaavan mukaiselta työpaikka-alueelta.
03.02 Kehitämme Tuusulan maapoliittista ohjelmaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Maapoliittisen ohjelman päivityksen valmistelua on jatkettu tilaamalla maapoliittisten ohjelmien vertailu konsultilta ja esittelemällä asiaa luottamushenkilöiden seminaareissa. Jatkovalmistelun etenemisestä on sovittu ja maapoliittinen ohjelma on tavoitteena saada päätöksentekoon seuraavan vuosineljänneksen aikana.
	03.02.01 Jatkamme maapoliittisen ohjelman päivitystarpeiden kartoittamista uuden pormestariohjelman mukaisesti	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Maapoliittisen ohjelman päivityksen valmistelua on jatkettu tilaamalla maapoliittisten ohjelmien vertailu konsultilta ja esittelemällä asiaa luottamushenkilöiden seminaareissa. Jatkovalmistelun etenemisestä on sovittu ja maapoliittinen ohjelma on tavoitteena saada päätöksentekoon seuraavan vuosineljänneksen aikana.
03.03 Pääsemme MAL-sopimuksen mukaiseen kaavoitustavoitteeseen ja asuntotuotantotavoitteeseen		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Kaavoituksen työohjelmaa valmisteltaessa on tunnistettu riski, ettei MAL-sopimuksen mukaista kaavoitustavoitetta saavuteta. Tavoitteena on monipuolinen asuntotuotanto ja tällöin kaikki kaavat eivät tuota yhtä tehokkaasti asumisen varantoa. Taloudellinen tilanne vaikuttaa asuntojen valmistumiseen.
	03.03.01 Toteutamme kaavoitussuunnitelmaa ja kaavoituksen työohjelmaa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kaavoitussuunnitelmassa ja kaavoituksen työohjelmassa aikataulutetut kaavat ovat edenneet pääsääntöisesti suunnitellusti.
	03.03.02 Suunnittelemme ja rakennamme kunnallistekniikkaa asemakaavojen etenemisen mukaan MAL-tavoitteet mahdollistaen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kaavoituksen tahdissa.
03.04 Hyväksymme ja toteutamme asuntopoliittisen ohjelman tavoitteita.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	<p>Rakennusliikkeitä ja asuntotuotannon toimijoita on kontaktoitu aktiivisesti. Kuluvana vuonna arvioidaan valmistuvan noin 700 asuntoa ja myös ensi vuoden aikana asuntotuotannon arvioidaan ylittävän Tuusulan MAL-tavoitteen. Alkava tuotanto on kuitenkin hiipunut kuluvan vuoden aikana korkojen ja rakennuskustannusten nousun takia.</p> <p>Asuntotuotannon ohjaukseen liittyvien työkalujen kehittäminen on aloitettu. Myös ohjaukseen tarvittavan aineiston kokoaminen on käynnistynyt, mm. paikkatietoaineistoon on päivitetty ARA-asuntoja koskevat tiedot. Naapurikunnille on tehty kysely asuntotuotannon ohjaukseen liittyvistä käytännöistä. Ohjauksen käytänteitä käsitellään poliittisessa johtoryhmässä huhtikuussa.</p> <p>Suutarintien tontinluovutuskilpailu on käynnissä. Kilpailussa on sovellettu asuntotuotannon ohjauksen linjauksia. Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus käynnistää tontinluovutuskilpailuja mm. Rykmentinpuiston, Lahelanpellon ja Mikkolan alueilla.</p> <p>Asumisneuvontaa kehitetään ja vuoden alusta alkaen neuvontaa on tarjolla kaikille ikäryhmille.</p> <p>Ikäystävällisen asuinympäristön kehittäminen Tuusulan keskusta-alueelle jatkaa YM:n rahoittamassa hankkeessa. Ikääntyville järjestettiin työpaja tammikuussa. Konseptisuunnitelmaa laaditaan parhaillaan yhteistyökumppanin kanssa. Konsepti valmistuu huhtikuun loppuun mennessä.</p> <p>Ikääntyneiden asumisen kehittämistä tehdään yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyötä HVA:n kanssa kehitetään erityisesti sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain mukaisessa yhteisöllisessä asumisessa.</p> <p>Myös Asuntopoliittiseen ohjelmaan liittyvää viestintää on suunniteltu. Asuntopoliittisen ohjelman taitettu versio on julkaistu Tuusulan verkkosivuilla. Rakennusliikkeille on suunnitteilla oma julkaisu asuntotuotantoon vaikuttavista asuntopoliittisista linjauksista.</p>

		<p>Ikääntyneiden yhteisöllistä asumista on kehitetty Ympäristöministeriön rahoittamissa hankkeissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa - Ikäystävällinen asuinympäristö Tuusulaan <p>Yhteisöllisen asumisen malli Tuusulassa -hanke on päättynyt ja hankkeen loppuraportti on julkaistu tammikuussa 2023. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämislautakunta ja kuntakehityslautakunta käsittelee raporttia keväätalven aikana.</p> <p>Ikäystävällinen asuinympäristö Tuusulaan -hankkeessa laaditaan parhaillaan konseptia ikääntyvien kortteliin. Konsepti on valmistumassa huhtikuussa.</p> <p>Kellokoskelle on rakentamassa ikääntyvien ympärivuorokautista palveluasumista ja Jokelaan kohde päihde- ja mielenterveyskuntoutujille. Lisäksi useampia erityisasumisen hankkeita on vireillä.</p> <p>Yhteisöllisen asumisen mallin kehittäminen jatkuu edelleen yhdessä osallisuus- ja hyte-tiimin kanssa.</p> <p>Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa jatketaan ikääntyvien yhteisöllisen asumisen kehittämistä. Yhteisöllisen asumisen hankkeessa tehtiin selvitys kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön tiivistämisestä ikääntyvien asumisessa.</p> <p>Ensimmäinen yhteisöllisen asumisen kohde on rakenteilla ja se valmistuu kesällä 2023 Rykmentinpuistoon. Seuraavaksi on tarkoitus käynnistää tontinluovutuskilpailu ikääntyvien yhteisöllistä asumisen ratkaisusta Lahelanpeltoon.</p>
03.04.01 Edistämme erityisryhmien ja ikääntyneiden yhteisöllistä asumista	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	
03.04.02 Laadimme ikääntyneiden asumisen ennakointisuunnitelman	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	<p>Ikääntyneiden asumisen ennakointisuunnitelma tulisi olla osa kunnassa laadittavaa ikääntyvien hyvinvointisuunnitelmaa. Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman laatiminen alkaa keväätalvella.</p> <p>Suunnitelman työstäminen tulisi tehdä tiiviissä yhteistyössä ikääntyvien ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tavoitteena olisi saada hyvinvointialueitasoinen suunnitelma ikääntyvien asumisen ennakointiseksi.</p> <p>Käytännön tasolla ikääntyvien asumisen ennakointiin liittyvää työtä tehdään asumisneuvonnassa. Tuusulalaiset ikääntyneet ovat löytäneet hyvin palvelun. Asumisneuvonta tukee ikääntyviä varautumaan ennakoivasti asumisessa tapahtuviin muutostilanteisiin.</p>
03.04.03 Huomioimme hyväksytyt asuntopoliittisen ohjelman linjaukset tuottajamuotoisten tonttien luovutusehdoissa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	<p>Asuntotuotannon ohjaukseen liittyvien työkalujen kehittäminen on aloitettu. Myös ohjaukseen tarvittavan aineiston kokoaminen on käynnistynyt, mm. paikkatietoaineistoon on päivitetty ARA-asuntoja koskevat tiedot. Naapurikunnille on tehty kysely asuntotuotannon ohjaukseen liittyvistä käytännöistä. Ohjauksen käytännöistä käsitellään poliittisessa johtoryhmässä huhtikuussa.</p> <p>Suutarintien tontinluovutuskilpailu on käynnissä. Kilpailussa on sovellettu asuntotuotannon ohjauksen linjauksia. Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus käynnistää tontinluovutuskilpailuja mm. Rykmentinpuiston, Lahelanpellon ja Mikkolan alueilla.</p>
03.05 Luovutamme kaikki lainvoimaisissa asemakaavoissa olevat omakotitontit	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tontit asetetaan haettaviksi kun kunnallistekniikan rakentamisen valmistumisajankohta on tiedossa.
03.05.01 Luovutamme yli 100 omakotitonttia vuodessa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Haussa olleiden omakotitonttien varauspäätökset on tehty, lopulliset luovutukset tehdään myöhemmin keväällä.

			Härskiven, Linjapuisto II:n ja Peltokaaren vapaat tontit ovat jatkuvasti haettavina.
	03.05.02 Kehitämme nopeamman tonttituotannon prosessin	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tonttituotannon prosessin kuvaus ja niiden rajapintojen kartoittaminen koko toimialalla on aloitettu.
04. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä			
04.01 Vahvistamme yritysalueiden kaavavarantoa ja myytäviä tontteja.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Rykmentinportti I asemakaavan luonnos on nähtävillä, Focus-alueen yleissuunnitelma on menossa toimituslinkkiselvitykseen huhtikuussa ja nähtävillä. Kulomäentien ja Jusslan alueen asemakaavamuutos on tulossa vireille kesällä.
	04.01.01 Tutkimme Kellokosken työpaikka-alueiden varannon lisäämistä ja avaamme keskustelut maanomistajien kanssa alueiden hankinnasta	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Laajentumissuunnat ovat tiedossa, mutta keskusteluja maanomistajien kanssa ei ole vielä avattu.
	04.01.02 Hyväksymme Rykmentinportti I -asemakaavan ja katusuunnitelmat	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Rykmentinportti I asemakaavan luonnos on nähtävillä huhti-toukokuussa.
	04.01.03 Jatkamme Focus-alueen asemakaavoitusta yleissuunnitelman valmistuttua	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Yleissuunnitelman ehdotus on viimeistelyä vaille valmis ja menossa päätöksentekoon (KKL, KH) ja nähtävillä. Nähtävilläolo toukokuussa ja suunnitelman hyväksyminen heti lomakauden jälkeen elosyyskuussa. Asemakaavoitus käynnistyy kun suunnitteluaineisto on luovutettavissa eteenpäin.
	04.01.04 Aloitamme Focus- ja Kehä IV-alueiden kunnallistekniikan suunnittelun	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Alueen infran yleissuunnitelma valmis.
04.02 Kehitämme yhdenluukun palveluprosessia yrityksille		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Digitaalisten työvälinetarpeiden kartoitus tehty. Jatko odottaa kunnan kokonaistilanteen/hankinnan etenemistä.
	04.02.01 Kehitämme yritysten kokemaa palvelun laatua ja mittaamme asiakastytytyväisyyttä.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Digitaalisten työvälinetarpeiden kartoitus tehty. Jatko odottaa kunnan kokonaistilanteen/hankinnan etenemistä.
04.03 Tuemme ja painotamme osaamisen kehittämistä työllisyyden asiakasohjauksessa		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Vuoden 2023 aikana työllisyyspalveluiden tulee yhä tiivistää ja kirkastaa verkostoyhteistyötä tärkeimpien sidosryhmien kanssa. Vuoden 2022 aikana vierailimme eri oppilaitoksissa ja tutustuimme oppilaitoksiin tarkemmin. Vuoden 2023 aikana tarkennamme ja tiivistämme yhteistyötä sekä tiedotamme ja tarjoamme vaihtoehtoja asiakastyössä. Alkuvuonna 2023 on vierailtu kouluissa ja heidän tapahtumissa saamassa lisätietoa tarjotuista koulutusmahdollisuuksista, esimerkiksi Spesiassa. Tulossa keväällä 2023 yhteistyötä Keudan kanssa kahden työpajan muodossa. Ensimmäinen työpaja huhtikuussa aiheella työnhakija-asiakkaiden palvelupolut ja ohjaus.
	04.03.01 Tiivistämme oppilaitosyhteistyötä sekä tiedotamme ja tarjoamme koulutuksen vaihtoehtoja aktiivisemmin asiakastyössä.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Vuoden 2022 aikana vierailimme eri oppilaitoksissa ja tutustuimme oppilaitoksiin tarkemmin. Vuoden 2023 aikana tarkoituksena tarkentaa ja tiivistää yhteistyötä sekä tiedottaa ja tarjota vaihtoehtoja asiakastyössä. Alkuvuonna 2023 on vierailtu kouluissa heidän tapahtumissa saamassa lisätietoa tarjotuista koulutusmahdollisuuksista, esimerkiksi Spesiassa. Tulossa keväällä 2023 yhteistyötä Keudan kanssa kahden työpajan muodossa. Ensimmäinen työpaja huhtikuussa aiheella työnhakija-asiakkaiden palvelupolut ja ohjaus.
04.04 Tiivistämme yritys yhteistyötä ja vaikutamme kohtaanto-ongelmaan		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Olemme päässeet hyvään vauhtiin työnantajayhteistyön tiivistämisessä. Alkuvuonna 2023 järjestimme kohdennetun rekrytointitilaisuuden Kuivalihakundi yritykselle Jokelassa. Suunnitteilla on keväälle Jade infralle kohdennettu rekrytointitilaisuus sekä yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa suunnitteilla mahdollisuuksien ja yritysten toiveiden mukaisesti Jusslan alueelle kohdennettuja rekrytointitilaisuuksia vuoden 2023 aikana. Olemme käyneet yritysvierailuilla säännöllisesti, alkuvuodesta esimerkiksi Ph7. Tapaamme yrittäjiä myös säännöllisesti yrittäjien aamukahvien merkeissä, viimeisin Jokelassa 29.3. Yhdistyksille on suunnitteilla vuodelle 2023 kahdet yhdistystreffit; ensimmäiset kesäkuussa Jokelassa ja seuraavat elokuussa Hyrylässä.
	04.04.01 Järjestämme säännöllisesti kohdennettuja rekrytointitilaisuuksia ja tapaamme tiiviimmin yrittäjiä ja yrittäjäyhdistyksiä	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Oppisopimusmahdollisuuden hyödyntämistä palkkatukityöllistämisen avulla on saatu alulle, mutta työntekijäpuolan takia toimintamalli on ollut vastatuulella. Jatkamme sopivien henkilöiden etsimistä, jotta samme myös positiivisia kokemuksia toimintamallista. Alkuvuonna 2023 järjestimme kohdennetun rekrytointitilaisuuden Kuivalihakundi yritykselle Jokelassa. Suunnitteilla on keväälle Jade infralle kohdennettu rekrytointitilaisuus sekä yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa suunnitteilla mahdollisuuksien ja yritysten toiveiden mukaisesti Jusslan alueelle kohdennettuja rekrytointitilaisuuksia vuoden 2023 aikana.

			Olemme käyneet yritysvierailuilla säännöllisesti, alkuvuodesta esimerkiksi Ph7. Tapaamme yrittäjiä myös säännöllisesti yrittäjien aamukahvien merkeissä, viimeisin Jokelassa 29.3.
	04.04.02 Hyödynnämme oppisopimusmahdollisuutta aiempaa tehokkaammin palkkatukityöllistämisen avulla	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Yhdistyksille on suunnitteilla vuodelle 2023 kahdet yhdistystreffit; ensimmäiset kesäkuussa Jokelassa ja seuraavat elokuussa Hyrylässä. Oppisopimusmahdollisuuden hyödyntämistä palkkatukityöllistämisen avulla on saatu alulle, mutta työntekijäpulan takia toimintamalli on ollut vastatulessa. Jatkamme sopivien henkilöiden etsimistä, jotta samme myös positiivisia kokemuksia toimintamallista.
05. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen			
05.01 Jatkamme Urheilukeskuksen kehittämistä ja käynnistämme rakennushankkeet.	05.01.01 Rakennamme monitoimihallin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Monitoimihallin kilpailutus päättyy 11.4.2023 Kuntosalitoiminnan suunnittelu vielä kesken
	05.01.02 Kehitämme palvelutoimintaa ja tilavarausjärjestelmää.		
	05.01.03 Varmistamme alueen pysäköintikapasiteetin riittävyyden rakentamalla asemakaavojen mukaiset pysäköintipaikat	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Rakennamme lähes aina muun infran yhteydessä.
05.02 Kehitämme Tuusulanjärven ja -joen aluetta		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulanjärvi-ohjelman puitteissa kehitetään Tuusulanjärven ja -joen aluetta. Vuosittaiset toimenpiteet on raportoitu toimintakertomukseen.
	05.02.01 Toteutamme Tuusulanjärven eteläisen virkistysreitit	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Reittisuunnitelma on loppusuolla sekä reittiinjauksesta on neuvoteltu maanomistajien kanssa. Reittitoimitusta suunnitellaan. Reitit rakentaminen kilpailutetaan ja toteutus ajoittuu aikaisintaan vuodelle 2024.
	05.02.02 Laadimme Tuusulanjoen virkistyskäytön yleisuunnitelman	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Hanke on aikataulutettu alkavaksi loppuvuodesta 2023.
05.03 Vakiinnutamme lasten ja nuorten matalan kynnyksen maksuttoman harrastustoiminnan jokaiselle koululle.		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	
	05.03.01 Lisäämme hankerahan avulla resursseja harrastustoiminnan koordinoitiin ja toteuttamiseen.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Kerhotoiminnan järjestäjien haku käynnissä. Uusi hankerahoitus haettu. Suunnittelutyötä organisoiminnin toteuttamiseksi tehty kevätlukukauden aikana.
05.04 Valmistelemme harrastus- ja kulttuuritarjonnan laajentamista Monioon			
	05.04.01 Laadimme ja otamme käyttöön suunnitelman kulttuuritarjonnasta Moniossa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Luonnos vuoden 2024 ohjelmasta valmistunut.
	05.04.02 Monipuolistamme Tuusulan Opiston ja kuvataidekoulun toimintaa Moniossa.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	uusulan Opisto ja Tuusulan kuvataidekoulu hyödyntävät aktiivisesti Monion mahdollisuuksia opetustarjontansa kehittämisessä ja Monipuolistamisessa. Hyödynnämme Monion uusia tiloja mm olemassaolevan kurssitarjonnan entistäkin laadukkaampaan toteuttamiseen (mm. kuvataiteissa grafiikan ja keramiikan erikoistilat, valokuvauksen pimiö; kädentaidoissa pehmeiden materiaalien märkätötilat). Laajennamme mm ilmaisutaidon opintotarjontaa (teatteriopinnot, Stand up, elokovanteon perusteet)

			Kyseisille opinnoille on parast' aikaa laadittavana kurssisuunnitelmat syyskaudella toteutettaviksi,
05.05. Lisäämme kulttuuripalveluiden saavutettavuutta		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Kaiku-kortti on otettu käyttöön kunnassa. Kulttuurinen nuorisotyösuunnitelma on tekeillä. Monio tarjoaa estettömät kulttuuritilat.
	05.05.01 Otamme käyttöön maksuttoman Kaiku-kortin	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Kaikukortti on käytössä.
	05.05.02 Laadimme toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman yhdessä nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden sekä lukion ja Keudan kanssa.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	II asteen kulttuurikasvatussuunnitelmaa kehitetään.
	05.05.03 Laadimme ja otamme käyttöön kulttuurihyvinvointisuunnitelman.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ja alueen kuntien yhteistyötä hyvinvointisuunnitelma loppuunsaattamiseksi tulee tiivistää.
06. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia			
06.01 Hyväksymme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Suunnitelman valmistelu on käynnissä ja se on tarkoitus viedä hyväksymiskäsittelyyn loka-marraskuussa 2023.
	06.01.01 Laadimme ja hyväksymme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Suunnitelman valmistelu on käynnissä ja se on tarkoitus viedä hyväksymiskäsittelyyn loka-marraskuussa 2023.
	06.01.02 Vahvistamme yhdenvertaisuutta ja aktiivista kansalaisuutta ohjaamopalveluissa		
	06.01.03 Olemme aktiivisesti mukana tekemässä ja toteuttamassa yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystyötä erityisesti asiakaspinnassa tapahtuvan rakeenteellisen syrjinnän ja heteronormatiivisten rakenteiden poiston näkökulmista		
06.02 Jatkamme hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano on jatkunut suunnitellusti.
	06.02.01 Huomioimme Hyte-kertoimien vaikutukset hyte-työssä ja talousarvion laadinnassa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Huomioimme Hyte-kertoimien tarkastelu jatkuu osana hyte-työtä.
		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Yhteistyötä tehdään yhdyspinnalla eri työryhmissä ja palveluissa.
06.03 Kehitämme ikäihmisten kotona-asumista tukevia palveluita ja laajennamme olohuonetoimintaa			
	06.03.01 Kehitämme ikäihmisten olohuoneiden toimintamallia edelleen	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa. Ikäihmisten kotona-asumista tukevia palveluita ja olohuonetoimintaa kehitetään hänen toimestaan vuoden aikana
	06.03.02 Koulutamme yhteisöllisen toiminnan vetäjiä ja vapaaehtoisia	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alkuvuodesta toteutettiin vapaaehtoistoimijoiden koulutusohjelma kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa
	06.03.03 Luomme ja kokoamme verkoston toiminnan tueksi ja kehittämiseksi	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa ja hän käynnistää verkoston kokoamisen
	06.03.04 Selvitämme ikäihmisten ohjaamistarpeen ja matalan kynnyksen toiminnan laajuuden yhdessä hyvinvointialueen kanssa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa ja hän tekee yhteistyötä asiassa hyvinvointialueen kanssa
	06.03.05 Toteutamme ikäihmisten hyvinvointikyselyn	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Kysely toteutetaan syksyllä 2023.
06.04 Vahvistamme moniammatillisesti lasten ja nuorten ja perheiden hyvinvointia, elinolosuhteita ja vaikutusmahdollisuuksia.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Varhaiskasvatuksen perheohjaajat tekevät työtä huoltajien kasvatusuuden tukemiseksi yhteistyössä päiväkotien kanssa. Koulun perheohjaajat tukevat oppilaita ja heidän huoltajiaan yhteistyössä koulujen ja monialaisten verkostojen kanssa. Osa koulun perheohjaajista koulutettu CoolKids menetelmän käyttöön. Kaikissa yläkouluissa ja lukiossa kasvatusohjaaja/kouluvalmentaja.

	06.04.01 Kehitämme perheiden kohtaamispaikkatoimintaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alle kouluikäisten lapsiperheiden kohtaamispaikkoina toimivat kunnan perhetuvat Jokelassa, Riihikalliossa, Hyrylässä ja Kellokoskella. Toimintaa kehitetään kunnan, kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa yhteistyössä säännöllisissä kokouksissa. Valmius tiivimpään yhteistyöhön kunnan kohtaamispaikoilla vahva, tällä hetkellä yhteistyön tekeminen riippuu hyvinvointialueen resursoinnista liikkuvaan työhön.
	06.04.02 Lisäämme tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua, positiivista pedagogiikkaa ja vahvuuskasvatusta lasten arjessa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeinen osa varhaiskasvatussuunnitelman ja kokopäiväpedagogiikka-ajatuksen mukaista toimintaa. Vakan kehittämisen yhtenä painopistealueena on kasvattajan pedagogisen ja sensitiivisen toiminnan vahvistaminen kaikessa toiminnassa.
	06.04.03 Jatkamme Pro-koulu –toiminnan laajentamista.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Lähes kaikki Tuusulan perusopetuksen koulut ovat ottaneet käyttöön Prokoulu- toimintamallin. Syksyllä 2023 viimeiset kolme koulua lähtevät mukaan toimintaan.
	06.04.04 Ehkäisemme koulupudokkuutta kehittämällä toimintamalleja poissaolojen seurantaan ja koulupudokkaan kouluun palauttamiseksi.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Osana SITKO- hanketta laadittu Toimintamalli koulupoissaolojen puuttumiseen. Mallia pilotoitu lukuvuoden 22-23 ajan, lopullinen versio lähes valmis. Pilottoimme yhteistyössä Keusoten kanssa varhaisen tuen toteuttamista koulupudokkuuden ehkäisemiseksi. Kuntatasolla laaditaan suunnitelma ja ohjeistus koulupoissaolojen seuraamiseen koulu ja kuntatasolla (OPS).
	06.04.05 Kehitämme moniammatillista opiskeluhoitoa perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Opiskeluhoitoon psykologit ja kuraattorit siirtyivät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Vahvistamme yhteistyörakenteita yhteistyössä Keusoten kanssa. Alueellinen opiskeluhoito ohjausryhmä on aloittanut toimintansa. Vahvistamme yhteisöllisen opiskeluhoitoon ja koulun hyvinvointityön rakenteita huomioiden opiskeluhoitoon henkilöstön, kouluilla työskentelevät kasvatusohjaajat/kouluvalmentajat ja koulun perheohjaajat. Myös lukioon saatu kouluvalmentaja hankerahalla kalenterivuodeksi.2023.
	06.04.06 Tuemme opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja omasta hyvinvoinnista huolehtimista lukiossa käynnistämällä OPH:n laatu- ja saavutettavuushankkeen "Ohjauksesta eväitä tulevaisuuteen"	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Järjestetty useita koulutuksia opiskelijoille ja opettajille. Kehitetty tuen prosesseja ja vahvistettu korkeakoulu yhteistyötä.
	06.04.07 Vakinaistamme määräaikaiset nuoriso-ohjaajat toimintavuoden 2023 aikana	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Alueellisen nuorisotyön määräaikaisten toimien vakinaistaminen käynnissä. Haku ollut ja haastattelut tehty. Valinnat edessä.
	06.04.08 Kehitämme koulunuorisotyötä osana koulun toimintaa, ennaltaehkäisevää työtä ja nuorten hyvinvointia tukien.	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Koulunuorisotyötä alueilla tiivistetty. Lahelan Tertun kokoaikaisen toisen nuoriso-ohjaajan rekry juuri käynnissä millä vahvistetaan k.o alueen koulunuorisotyötä.
06.05 Tuemme osatyökykyisiä ja alentuneesti työkykyisiä työmarkkinoiden äärelle yksilöllisesti työnhakijoiden tilanteen huomioiden		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Työllisyysohjaajat pyrkivät tunnistamaan työkyvyn alenemia asiakkailla ja ohjaavat heidät eteenpäin tarjolla oleviin työkykyä edistäviin palveluihin. Teemme jatkuvaa yhteistyötä muiden toimijoiden, esimerkiksi Keusoten työkykytiimin kanssa sekä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Yhteistyötä ylläpidetään säännöllisin palaverien. Tuumme osatyökykyisiä ja alentuneesti työkykyisiä avustamalla työnhakemisessa sekä ohjaamalla yksilöllisesti heidän tarvitsemiin palveluihin. Etsimme kunnasta ja yhteistyökumppaneilta työpaikkoja, sekä autamme palkkatuen hakemisessa. Lisäksi kehitämme järjestösektorin kanssa uudentyyppistä työllistämisen mallia työllistämislainan avulla. Tämä voi avata järjestösektorille uusia välityömarkkinoille sopivia työpaikkoja.
	06.05.01 Tuemme osatyökykyisiä ja alentuneesti työkykyisiä työmarkkinoiden äärelle tarjoamalla palkkatuetta työpaikkoja kunnasta ja yhteistyökumppaneilta	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Tuumme osatyökykyisiä ja alentuneesti työkykyisiä avustamalla työnhakemisessa sekä ohjaamalla yksilöllisesti heidän tarvitsemiin palveluihin. Pyrimme etsimään kunnasta ja yhteistyökumppaneilta työpaikkoja, autamme palkkatuen hakemisessa. Lisäksi kehitämme järjestösektorin kanssa uudentyyppistä työllistämisen mallia työllistämislainan avulla.
	06.05.02 Tunnistamme työkyvyn aleneman ja ohjaamme kohdennettujen terveyspalveluiden piiriin diagnoosin saamiseksi	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Työllisyysohjaajat pyrkivät tunnistamaan työkyvyn alenemia asiakkailla ja ohjaavat heidät eteenpäin tarjolla oleviin työkykyä edistäviin palveluihin. Teemme jatkuvaa yhteistyötä muiden toimijoiden, esimerkiksi Keusoten työkykytiimin kanssa sekä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Yhteistyötä ylläpidetään säännöllisin palaverien.
06.06 Lisäämme maahanmuuttajien osallisuutta ja tehostamme kotoutumista			
	06.06.01 Otamme asiakastyössä käyttöön Kykyvisari, jolla asiakkaan elämänhallintaa voidaan seurata neljännesvuosittain Walmutietojärjestelmässä		

	06.06.02 Vahvistamme edelleen yhteistyötä järjestösektorin, ja seurakunnan kanssa		
	06.06.03 Juurrutamme Keski-Uudenmaan maahanmuuttajien palveluneuvonnan hyväksi havaitut toimintamallit yhteistyössä naapurikuntien kanssa	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Keski-Uudenmaan yhteinen palveluneuvontahanke on edennyt suunnitellusti. Kolmas hankekausi on menossa TEM:in rahoituksella ja kaikissa kunnissa on ollut jo kahden vuoden ajan oma palveluneuvonta. Tuusulan osalta palveluneuvonnan asiakasmäärät ovat kasvussa koko ajan. Hankkeeseen palkattu jalkautuva työntekijä on ollut tarpeellinen. Hankkeen tavoitteena on juurruttaa matalan kynnyksen palveluneuvonta kuntien omaksi toiminnaksi tulevan hankekauden 1.9.2023-31.12.2024 aikana. Lisäksi yhteiset asiakasinfot kuntien kesken etäkokoouksina ovat tarpeellisia. Samoin etäpalvelu on koettu tarpeelliseksi ja sitä kehitetään edelleen.
	06.06.04 Käynnistämme psykososiaalinen tuen toimintamallin osaksi pakolaisperheiden kanssa tehtävää työtä (ns. Oulun mallia benchmarkaten)		
	06.06.05 Kehitämme yhteistyötä hyvinvointialueen perhekeskusten kanssa maahanmuuttajanaisten osallisuuden lisäämiseksi.		
06.07 Tarjoamme kuntalaisille ja valituille sidosryhmille hyvinvointivalmennusta		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Toiminta käynnissä resurssien mukaisesti.
	06.07.01 Varmistamme hyvinvointivalmennuksen toiminnan ja päivitämme suunnitelman resurssien mukaan.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Suunnittelu kesken ja edellisen kauden seurannat käynnissä.
06.08 Jatkamme asumisneuvonnan kehittämistä		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan kunnan asumisneuvontapalvelu on laajentunut vuoden 2023 kattamaan kaikenikäiset kuntalaiset asumismuodosta riippumatta. Palvelun tunnettavuuden edistäminen, palvelun rakentaminen sekä kehittäminen ja uusien yhteistyöverkostojen rakentaminen on aloitettu. Tavoitteena on vuoden 2023 aikana jatkaa asumisneuvontapalvelun juurruttamista matalankynnyksen palveluksi.
	06.08.01 Hoidamme ja ehkäisemme asunottomuutta/kodittomuutta		
	06.08.02 Kehitämme nuorten asumisneuvontaa ohjaamopalveluiden toiminnassa	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Nuorten asumisneuvojan toimenkuvaa on vuoden 2023 alusta laajennettu myös työikäisiin, perheisiin sekä erityisryhmiin, kuten maahanmuuttajiin. Asumisneuvoja tekee työparityötä kunnan toisen asumisneuvojan kanssa. Kokonaisuutta edistetään ARA:n rahoituksen avulla ja asumisneuvontapalvelu kattaa Tuusulassa kaikki ikäryhmät. Asumisneuvonnan kokonaisuudella on tarkoitus lisätä kuntalaisten osaamista ja kykyä selvittää paremmin asumisasiin liittyvistä haasteista.
	06.08.03 Kehitämme ikäihmisten asumisneuvontaa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Ikääntyneiden asumisneuvontapalvelun pääpaino ennakoivassa asumisneuvonnassa. Ikääntyneiden asumisneuvonnan tavoitteena on tukea neuvonnalla ja ohjauksella ikääntyviä asumistarpeiden muutoksissa. Tuusulalaiset ikääntyneet ovat löytäneet uuden palvelun hyvin. Asumisneuvontapalvelun kehittämisessä pyritään tavoittamaan vielä tavoittamatta olevia ikääntyviä esimerkiksi kohdennetun kirjeen ja bussiajeluiden kautta. Lisäksi halutaan madaltaa ikäihmisten kynnystä ottaa yhteyttä asumisneuvojaan.
	06.08.04 Selkeytämme psykososiaalisen tuen rakenteen hyvinvointialueen kanssa ja lisäämme tuen malleihin asumisneuvonnan.		
06.09	06.09.01 Otamme käyttöön yhdyspinnoille luodut rakenteet		
	06.09.02 Arvioimme ja kehitämme rakenteiden toimivuutta		
	06.09.03 Otamme käyttöön perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn keinot yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja kehitämme aktiivisesti tuen sukupuolisensitiivisempiä palveluita		

07. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta

07.01 Yhdenmukaistamme avustuskäytännöt kuntatasolla.

	07.01.01 Uudistamme avustusten kokonaisuutta poikkihallinnollisessa yhteistyössä	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Valmistelu on käynnissä avustusten kokonaisuuden uudistamiseksi. Vuoden 2023 avustukset myönnetään nykyisten käytäntöjen mukaisesti.
	07.01.02 Saamme valmiiksi sivistyksen luonnoksen uusiksi perusteiksi toimintavuoden 2023 aikana	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Sivistyksen työ on osa laajempaa avustusten kokonaisuudistusta. Sivistys tuottaa oman osionsa avustusten kokonaisuudistuksen osaksi, ja tämä työ on käynnistynyt aloituskokouksella.
07.02 Jatkamme mielenkiintoisen markkinointiviestinnän tekemistä kunnan brändin vahvistamiseksi.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Mielenkiintoista markkinointiviestintää on toteutettu ja suunniteltu loppuvuonna toteutettavaksi esimerkiksi asumiseen ja myytäväksi tulleiden/tulevien omakotitonttien hakuaikojen ympärillä ja niihin liittyen. Isommat satsaukset tältä osin tulevat kesän-loppusyksyn aikana. Monion hakijamarkkinoinnin yhteydessä kokeiltiin keväällä onnistuneesti sosiaalisen median vaikuttajien hyödyntämistä.
	07.02.02 Nostamme esiin ja hyödynnäme uudistuvan palveluverkon kunnan markkinointiviestinnässä.		
	07.02.02 Toteutamme kunnan brändiä tukevan markkinointikampanjan.		
07.03 Valmistaudumme verkkosivustoalustan uudistamiseen		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Verkkosivujen uudistamiseen on jo valmistauduttu käynnistämällä vaatimusten määrittelyn kumppanin kilpailutus.
	07.03.01 Laadimme vaatimusmäärittelyn uudistuvalla verkkosivustolle		
	07.03.02 Kilpailutamme kunnan verkkosivustoalustan		
07.04 Jatkamme järjestösuunnitelman toimeenpanoa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Suunnitelman toimeenpano on jatkunut henkilöstövaihdoista huolimatta. Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori on aloittanut työnsä.
	07.04.01 Verkostoidumme ja yhdistämme toimintaa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori on aloittanut työnsä vapaaehtoistoiminnan verkostojen vahvistamiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi.
	07.04.02 Lisäämme ja vahvistamme yhteistyötä ja viestintää	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori on aloittanut työnsä vapaaehtoistoiminnan verkostojen vahvistamiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi. Yhdistyskirje ilmestyy säännöllisesti.
	07.04.03 Lisäämme kolmannen sektorin toiminta-alueetta koskevaa koordinoitua ja palkkaamme vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori on aloittanut työnsä 3. sektorin verkostojen vahvistamiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi. Yhdistyskirje ilmestyy säännöllisesti.

08. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä

		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan kunta on mukana valtakunnallisessa Kansalliset dialogit -ohjausryhmässä. Tuusulassa järjestettiin 9.3. Kansallinen dialogi aiheesta epävarmuudessa eläminen. Avoimen hallinnon vierailu Tuusulassa toteutui samana päivänä. Valtion avoimen hallinnon vieraat tapasivat Tuusulassa kunnan edustajia ja järjestöjen edustajia.
08.01 Jatkamme kunnan osallisuusmallin toimeenpanoa ja kuntalaislähtöistä kehittämistä		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alkuvuoden aikana on toteutettu mm. Open Agenda-hanketta, osallistuvan budjetoinnin ideointi ja yhteiskehittäminen ja osallisuusoppitunteja.
	08.01.01 Arvioimme osallisuusmallin toteutumista	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Arviointihaastattelut toteutettiin maaliskuussa osana pro gradu tutkimusta.
	08.01.02 Jatkamme kuntalais- ja asiakaslähtöistä kehittämistä	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alkuvuoden aikana on toteutettu mm. Open Agenda-hanketta, osallistuvan budjetoinnin ideointi ja yhteiskehittäminen ja osallisuusoppitunteja.
	08.01.03 Järjestämme henkilöstön koulutuksia palvelumuotoiluun ja osallistuviin menetelmiin, virtuaalifasilointiin ja erilaisten sähköisten alustojen hyödyntämiseen	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Koulutukset toteutuvat 4-12/2023.
08.02 Kehitämme osallistuvan budjetoinnin toteutusmallia ja osallistumisalustaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Osallistuvaa budjetointia on kehitetty ja tammikuussa käynnistyi ideointi 200 000€ käytölle vuosina 2023-2024. Yhteiskehittäminen toteutetaan maaliskuussa ja äänestys on toukokuussa. Vuodelle 2024 suunnitellaan teemakohtaista osallistuvan budjetoinnin prosessia, joka huomioidaan vuoden 2024 talousarviossa.

	08.02.01 Kehitämme osallistuvan budjetoinnin toteutusta tavoitteena äänestys% nosto ja budjetoitavan summan kasvattaminen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Osallistuvaa budjetointia on kehitetty ja tammikuussa käynnistyi ideointi 200 000€ käytölle vuosina 2023-2024. Yhteiskehittäminen toteutetaan maaliskuussa ja äänestys on toukokuussa. Vuodelle 2024 suunnitellaan teemakohtaista osallistuvan budjetoinnin prosessia, joka huomioidaan vuoden 2024 talousarviossa. Osallistuvan budjetoinnin ideoinnin ja äänestyksen markkinointiin panostetaan äänestysprosentin nostamiseksi. Myös osallisuusoppitunteja hyödynnetään lasten ja nuorten äänestysprosentin nostamiseksi.
	08.02.02 Kehitämme osallistumisalustan käytettävyyttä ja luomme backoffice toiminnon viranhaltijoiden työn tueksi	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Takahuoneen valmistelu ja kilpailutus on käynnissä yhteistyössä Turun kaupungin kanssa.
08.03 Edistämme kehittämisverkostojen toimintaa ja teemme valtuustokauden puoliväliarvioinnin		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kehittämisverkostojen toimintaa on edistetty ja valtuustokauden puoliväliarviointi toteutetaan touko-kesäkuussa 2023.
	08.03.01 Arvioimme kehittämisverkostojen toimintaa ja teemme puoliväliarvioinnin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Valtuustokauden puoliväliarviointi toteutetaan touko-kesäkuussa 2023.
	08.03.02 Edistämme verkostojen itsenäistä toimintaa, omatoimisuutta ja vapaata hakeutumista verkostoihin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Verkostojen toimintaa on edistetty alkuvuoden aikana mm. yhteisessä kehittämisspäivässä. Toimikauden vaihtuessa avataan asukasjäsenten haku verkostojen ydintiimiin.
08.04 Lisäämme avoimuutta ja luomme tilaa ja aikaa kohtaamisille henkilöstön ja opiskelijoiden välille oppilaitoksissa.			
08.05 Kehitämme yhteistyötä ja osaamisen jakamista koulujen sisällä ja niiden välillä. Kehitämme oppilaiden koulurajat ylittävää yhteistyötä.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Opettajien veso-koulutusiltapäivä järjestetty. Loppukevälle suunniteltu oppilaskuntien yhteistapahtuma tas-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämiseksi.
	08.05.01 Järjestämme lasten, nuorten, henkilöstön ja huoltajien osallistamiseksi Erätauko-keskustelua.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Ruokapalvelut: Dialogia on harjoitettu tammikuussa teemalla epävarmuudessa eläminen. Dialogien käymistä jatketaan erätaukomenetelmän avulla pitkin vuotta 2023. Dialogia harjoitellaan pienemmissä ryhmissä. Varhaiskasvatus: Kehitämme dialogista toiminta tapaa johtamisen kehittämisen ja yhteistyön arjessa Kunnassa on tarjolla henkilöstölle Erätauko-koulutusta.
	08.05.02 Vahvistamme oppilaskunta- ja oppilastiimitoimintaa perusopetuksessa ja lukiossa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Luokkavaltuustojen toimintaa kehitetty Agenda2030 -ohjelman mukaisesti. Lukion osuuskunta -toimintaa on suunniteltu Monion siirtymisen näkökulmasta. Vaihtoehtona pohdittu myös NY-toimintaa.
08.06 Kouluruokaryhmät aloittavat uudelleen aktiivisen toimimisen ja varhaiskasvatuksessa lasten osallisuus ruokakasvatuksessa toteutuu.		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Varhaiskasvatuksessa ruokakasvatus on yhtenä painopistealueena kokopäiväpedagogiikan vahvistamisessa. Ruokailu tapahtuu varhaiskasvatuksessa kolmesti päivän aikana. Ruokapalvelut: Kouluruokailuryhmät kutsuttiin keskuskeittiövierailulle 10.3. ja vierailulle osallistui yli 100 kouluruokaryhmäläistä. Aktiiviset kouluruokailuryhmät toimivat jo lähes jokaisella koululla. Kouluruokailuryhmien tarkoituksena on lisätä oppilaiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua oman koulun ruokailun kehittämiseen.
	08.06.01 Kouluruokaryhmät kokoontuvat vähintään kaksi kertaa vuodessa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kouluruokaryhmien vierailu tuotantokeittiöllä 10.3. korvaa yhden kouluruokailuryhmän tapaamisen.
	08.06.02 Keräämme asiakaspalautetta kohdennetusti.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Asiakaspalautetta kerätään suoraan asiakkailta maistattamalla uusia tuotteita tai tuotehuollosta valmistuneita tuotteita kouluilla. Palautetta kerätään maistatuskyselyn avulla. Maistatuksen tulokset käsitellään tuotekehitystiimissä ja ruokalistatiimissä. Palautteiden pohjalta päätetään, tulevatko tuotteet osaksi ruokalistaa ja tarjontaa. Maistattamista tehdään läpi vuoden vaihdellen eri kouluilla.
	08.06.03 Perehdyimme ruokakasvatusaiheeseen ja teemme suunnitelman sen toteuttamisesta	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Ruokakasvatusasiaa on lähdetty edistämään yhteistyössä opetuksen sekä varhaiskasvatuksen kanssa. Varhaiskasvatuksen ja ruokapalveluiden välille on muodostettu työryhmä, jossa ruokakasvatusasioihin paneudutaan ja pohditaan ruokakasvatuksen kehittämistä Tuusulassa.
08.07 Edistämme kirjastossa aktiivista kansalaisuutta ja demokratiaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	
	08.07.01 Toteutamme kirjastossa Kohti eduskuntavaaleja -hankkeen	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kohti eduskuntavaaleja -hanke on muuttanut nimensä Kirjaston demokratia -hankkeeksi. Hankkeeseen on palkattu uusi hankekoordinaattori maali-toukokuuksi ja syys-joulukuuksi 2023. Koordinaattori järjestää asiantuntijaluentoja, keskustelutilaisuuksia ja erilaisia tapahtumia, joiden tavoitteena on tehdä Suomen poliittinen järjestelmä tutummaksi sekä mahdollistaa päättäjien ja kansalaisten kohtaamisia neutraalissa ympäristössä.

09. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista

09.01 Vahvistamme ja kehitämme ja kasvatuksen ja oppimisen laatua, toimintakulttuuria ja arviointia		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Varhaiskasvatuksessa käynnissä kehittämishanke, jossa johtamista, laatua ja arviointia kehitetään. Vuoden alussa käynnistetty JOPO- opetuksen uudelleen järjestämisen mallien tarkastelu. Päätetty pilotoida TEPPO- mallia lukuvuoden 23-24 aikana.
	09.01.01 Vahvistamme tiimityötä, yhteisopettajuutta ja osaamisen kehittämistä kaikissa yksiköissä.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kuntakohtainen veso on järjestetty helmikuussa. Korona -ajan jälkeen on palattu normaaliin mahdollisuuteen järjestää yhteis- ja tiimiopettajuutta. Koulut ovat palauttaneet ja kehittäneet näitä toimintamalleja.
	09.01.02 Määrittelemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta -kriteeristöä sekä yhteisesti kerättävää tietoa	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kriteeristö muotoutumassa, palvelualueet ovat tuottaneet oman näkemyksensä keskeisistä laatuun vaikuttavista indikaattoreista ja toimintaympäristön muutoksesta kertovista indikaattoreista. Kokonaisuuden rakentaminen työn alla.
	09.01.03 Kehitämme toimintakulttuuria palveluverkon uusissa kohteissa	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Martta Wendelinin toimintakulttuurin kehittäminen on käynnistynyt päiväkodin avaamisen myötä. Tuusulanjärven kampuksen kaksikielistä toimintakulttuuria rakennetaan yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Riihikallion toimintakulttuurin kehittämishanke on jatkunut. Hyrylän yläkoulussa suunnitellaan 60 minuutin oppituntien kokeilua lukuvuodelle 2023-24. Monion toimintakulttuurin rakentamisessa työ on ollut aktiivista alkuvuonna 2023 kaikkien toimijoiden kesken.
	09.01.04 Arvioimme ja kehitämme laajennetun oppivelvollisuuden valvontavastuun resursseja ja prosesseja.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Oppivelvollisuuden valvontavastuun toteuttamisen resurssia lisätään kohdentamalla ko. toimintaan OPO-resurssia.
	09.01.05 Kehitämme ja arvioimme kasvun ja oppimisen tuen toimintamuotoja.		
	09.01.06 Olemme mukana alueellisessa ja valtakunnallisessa kehittämistoiminnassa ja haemme valtionavustuksia tavoitteittemme saavuttamiseksi.		
09.02 Kehitämme sivistystoimen johtamisjärjestelmää ja tiedolla johtamista ja mahdollistamme jaetun johtamisen		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Järjestämme säännöllisesti sivistyksen kehittämissaamuja, joissa kaikkien palvelualueiden esihenkilöt ja hallinnon työntekijät keskustelevat ajankohtaisista asioista. Päiväkodin johtajien ja varajohtajien yhteinen valmentavan johtajuuden koulutus on käynnistynyt. Varhaiskasvatuksen asiantuntijatiimin johtoryhmätyön valmennus toteutuu vuoden 2023 aikana.
	09.02.01 Uudistamme ja kehitämme varhaiskasvatuksen ja opetuksen johtamista.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Päiväkodin johtajien ja varajohtajien yhteinen valmentavan johtajuuden koulutus on käynnistynyt. Varhaiskasvatuksen asiantuntijatiimin johtoryhmätyön valmennus toteutuu vuoden 2023 aikana.
	09.02.02 Panostamme päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseen pedagogiseen kehittämiseen ja johtamiseen.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Perusopetuksen rehtoreiden johtamisen kehittämisen tiimi on järjestänyt osaamisen jakamisen workshopin koulujen johtamisjärjestelmien organisoinnista. Kouluissa on tehty kokeiluja sijaisjärjestelyiden helpottamiseksi resurssin ja työn järjestelyn näkökulmasta
	09.02.03 Mahdollistamme ruokapalveluissa jaetun johtajuuden.		Päiväkodin johtajien ja varajohtajien yhteinen valmentavan johtajuuden koulutus on käynnistynyt. Varhaiskasvatuksen opettajien tiiminjohtamisen koulutus käynnistyy syksyllä 2023. Vakan laadun ja arvioinnin kehittämisen käsikirjaa työstetään hanketyönä vuoden 2023 aikana.
09.03 Vahvistamme elinikäistä oppimista ja kehitämme toimintaa kuntalaisten tarpeita vastaavaksi.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan opiston tarjonnan suunnittelussa on huomioitu kuntalaisten tarpeet.
	09.03.01 Kehitämme Tuusulan opiston ja kuvataidekoulun kurssivalikoimaa kuntalaisten toiveiden mukaisesti.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Laaditaan opiskelijoille/kuntalaisille suunnattu kysely kurssivalikoiman suuntaamiseksi entistäkin enemmän vastaamaan kuntalaisten odotuksia. Teemme myös opiskelijoille suunnatun tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarkastelevan kyseyn yhdessä Jokelan kansalaisopiston kanssa.

	09.03.02 Hyödynnämme vapaassa sivistystyössä saavutettua osaamista osana tutkintoon valmistavaa koulutusta.		<p>Tuusulan Opiston ensimmäinen osaamisperusteisesti suunniteltu opintopistekurssi "Vapaaehtoistoiminnan perusteet" pidettiin helmi-maaliskuussa. Kurssin osallistujista kuusi halusi suorittaa sen opintopistekurssina ja sai kurssista suorituserkinnän. Heidän suorituksensa kirjataan Koski-tietokantaan, josta se on helposti esitettävissä esim. osaksi tutkintoa tai osoituksena vaikkapa työnantajalle osaamisesta. Opintopistekurssien määrää lisätään tulevina kausina.</p> <p>Tuusulan Opisto jatkoi yhdessä naapuripistojen kanssa tuntiopettajillemme suunnattua hanketta "Me polutamme". Se on perehdyttänyt tuntiopettajiamme osaamisperusteisiin opintopistekursseihin.</p>
	09.03.03 Varmistamme, että palveluverkon kohteet toimivat yhteisöllisen kohtaamisen paikkoina.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	<p>Yhteiset periaatteet tilojen käytöstä on luotu.</p> <p>Vuorojen ja tilojen hakemista on yhtenäistetty.</p> <p>Yhteiskäyttö on mukana kaikkien palveluverkkohankkeiden kehittämisessä.</p>
10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden			
10.01 Kehitämme kunnan varautumista ja jatkuvuuden hallintaa vastaamaan turvallisuusympäristön muutoksiin.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Seuraamme Suomen ja alueellista turvallisuustilannetta ja muokkaamme varautumis- ja valmiussuunnitelmat tilannekuvaa vastaavaksi. Valmiussuunnitelmat on päivitetty 2022, päivitystyö on jatkuvaa.
	10.01.01 Kehitämme varautumista riski- ja haavoittuvuusanalyysien perusteella	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tavoitteena arvioida kunnan kriittisen infrastruktuurin riskejä, asettaen niille prioriteetit sekä laatia riskienhallintasuunnitelmat ja toimintakortit riskien varalle.
	10.01.02 Laadimme toimenpidelistan, johon määritellään nykytila ja tavoitetila sekä vastuutahot toteutukselle.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Jatkuvuudenhallinnan ja varautumisen kehittämiseen käytetään Kuntaliiton Kuja-analyysejä sekä Kuja-pikatestejä, arvioitaessa ja määriteltäessä toimenpiteitä kunnan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kehittämiseen.
	10.01.03 Järjestämme henkilöstölle ja luottamushenkilöille varautumiskoulutusta, joka auttaa tunnistamaan toimintaan kohdistuvia riskejä ja toimimaan mahdollisissa häiriötilanteissa.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Kannustamme kunnan henkilöstöä osallistumaan pelastusopiston järjestämiin varautumiskoulutuksiin. Kunnan varautumistyössä olevaa henkilöstöä ja luottamushenkilöitä ilmoitetaan vuosittain maanpuolustuskurssille.
10.02 Teemme laadukasta sisäilmatyötä.			<p>Kohdekohtaiset sisäilmatyöryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti.</p> <p>Kuntakohtainen sisäilmatyöryhmä on kokoontunut maaliskuussa.</p>
	10.02.01 Kehitämme viestintää ja sisäilmatyöryhmän toimintaa	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistelty/käyttöön otettu	<p>Kohdekohtaisissa sisäilmatyöryhmissä on toimiva rakenne ja kokoukset ovat säännöllisiä.</p> <p>Sisäilma-asiantuntija viestii kohteiden tilanteesta ja tarvittavien korjausten etenemisestä.</p> <p>Sisäilmatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Kohteiden korjausten etenemisessä ja tarkastusraporteissa on viivettä.</p>
10.03 Kehitämme asukkaiden omatoimista varautumista.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Asukkaille on järjestetty omaehtoiseen varautumiseen liittyvään koulutusta ja viestintää. Varautumista arjen turvallisuusuhkiin tukee kunnan kotisivujen turvallisuusosio, josta löytyy vinkkejä ja linkkejä.
	10.03.01 Järjestämme 72-tuntia koulutuksia (omatoiminen varautuminen) kuntalaisille (webinaari / Live), sekä asumisturvallisuuteen liittyviä tapahtumia.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Asukkaille on järjestetty omaehtoiseen varautumiseen liittyvään koulutusta ja viestintää.
10.04 Kehitämme turvallisuutta kuntien, järjestöjen, liike elämän sekä turvallisuusviranomaisten yhteistoiminnalla		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Alueellinen turvallisuusfoorumi (Keski-Uudenmaan kunnat sekä hyvinvointialueet) aloitti toimintansa vuoden alusta, foorumissa suunnitellaan, kehitetään ja yhteensovitetaan alueen varautumista ja valmiussuunnittelua.
	10.04.01 Kehitämme alueellista turvallisuutta verkostoitumalla alueellisesti hyvinvointialueen (ml. pelastuslaitos), poliisin, alueen kuntien, liike-elämän, kolmannen sektorin sekä muiden turvallisuus toimijoiden kanssa (vrt. EKTURVA)	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Valmistelutyö on käynnissä.

	10.04.02 Edistämme liikenneturvallisuutta kampanjoin ja koulutuksella kaikille ikäryhmille yhteistyössä kunnan, ELY:n, Liikenneturvan, Rambollin ja poliisin yhteistyöllä	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Liikenneturvallisuustyöryhmä toimii aktiivisesti.
10.05 Tuemme toimialueilla sekä kunnan yhdessä tehtävää turvallisuustyötä että tietoturvallisuuden edistämistä digitaalisissa palveluissa		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Valmistelutyö on käynnissä.
	10.05.01 Käsittelemme turvallisuus- ja tietoturva-asioita säännöllisesti johtoryhmissä.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Turvallisuus- ja tietoturva-asioita käsitellään säännöllisesti johtoryhmissä.
	10.05.02 Osallistumme / järjestämme säännöllisesti vuosittaisia harjoituksia turvallisuus- ja digiturva harjoituksiin.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Harjoituksia järjestetään säännöllisesti.
	10.05.03 Viestimme kunnan kotisivuilla tietoturvasta sekä kaikille avoimista koulutuksista	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Turvallisuusviestintää on kehitetty alkuvuoden aikana.
	10.05.04 Lisäämme liikenneturvallisuutta laajentamalla automaattivalvontaa		
	10.05.05 Huomioimme ikäihmiset tärkeänä kohderyhmänä turvallisuusasioissa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Ikäihmisille kohdennettua turvallisuusviestintää on valmisteltu.
10.06 Vahvistamme lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Varhaiskasvatus: Johtamisessa ja toiminnassa kiinnitetään huomiota kasvattajan sensitiivisyyteen ja lasten tunnetaitojen harjoittelun tukemiseen. Koulussa ProKoulu-toiminnalla, kasvatusohjaajien työpanoksella ja yhteisöllisellä työllä vaikutetaan turvallisen ympäristön kokemukseen yhteisöllisesti ja yksilötyönä. Nuorisotyön henkilökuntaa on koulutettu. Koko työyhteisö kävi tammikuussa Securitakselta tilatun, erityisesti nuorisotyöhön räätälöidyn turvallisuuskoulutuksen, jonka keskiössä oli liikkuva nuorisotyö sekä asiakkaan kanssa samoissa tiloissa tapahtuva työ. Helmikuussa henkilöstö koulutettiin Aseman Lapsen Ry:n kautta jalkautuvaan nuorisotyöhön. Lisäksi osa henkilöstöstä on osallistunut THL:n järjestämän väkivallan uhka ja lumo; nuoret, jengit ja väkivalta, osaamiskeskus Nuoskan järjestämän nivelvaihe alakoulusta yläkouluun. Muita koulutuksia olivat mm. AVI:n järjestämä "erityisherkan nuoren kohtaaminen" sekä valtiovarainministeriön "katkaistaan syrjäytymisen polku yhdessä" -koulutuksiin ja seminaareihin.
	10.06.01 Panostamme kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamiseen puuttumiseen	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Varhaiskasvatus: Johtamisessa ja toiminnassa kiinnitetään huomiota kasvattajan sensitiivisyyteen ja lasten tunnetaitojen harjoittelun tukemiseen. Oppiminen: Agenda 2030 -ohjelmassa kiinnitetään huomiota vuorovaikutukseen ja toisen kohtaamiseen sekä erilaisuuden ymmärtämiseen. ProKoulu laajenee. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön ohjaajat kokevat, että nuorilla selkeä tarve keskusteluun aikuisen kanssa ja keskustelut aiheet ovat usein arkisia asioita. Tarve on myös konkreettiseen tukeen ja palveluohjaukseen. Näillä toimilla on vaikutusta myös kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.
11. Rakennamme kestävä tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa			
11.01 Laadimme kestävä kehityksen suunnitelman			
11.02 Toteutamme ilmasto-ohjelmaa ja otamme käyttöön ilmastojohtamisen toimintamallin		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Tuusulan kunnan ilmasto-ohjelma on valmistunut ja menossa päätöksäsitteilyyn hyväksyttäväksi. Ilmasto-ohjelmassa on esitetty hiilineutraalisuuden tavoitevuodeksi vuosi 2035. Kunnan asiantuntijoista on koottu toimenpideryhvät (energia, liikkuminen, rakentaminen, ilmastovastuu sekä sopeutuminen ja hiilinielut).
	11.02.01 Vastuutamme ilmastotavoitteiden toimeenpanon ja suunnitelman toteutuksen	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Tuusulan kunnan ilmasto-ohjelma on valmistunut ja menossa päätöksäsitteilyyn hyväksyttäväksi. Ilmasto-ohjelmassa on esitetty hiilineutraalisuuden tavoitevuodeksi vuosi 2035. Kunnan asiantuntijoista on koottu toimenpideryhvät (energia, liikkuminen, rakentaminen, ilmastovastuu sekä sopeutuminen ja hiilinielut).
	11.02.02 Toteutamme kunnan vähähiilisyystavoitetta	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tuusulan kunnan ilmasto-ohjelma on valmistunut ja menossa päätöksäsitteilyyn hyväksyttäväksi. Ilmasto-ohjelmassa on esitetty hiilineutraalisuuden tavoitevuodeksi vuosi 2035. Kunnan asiantuntijoista on koottu toimenpideryhvät (energia, liikkuminen, rakentaminen, ilmastovastuu sekä sopeutuminen ja hiilinielut).

	11.02.03 Käynnistämme elinkeinoelämän ja kunnan välisen ilmastokumppanuuden suunnittelun ja toteutuksen	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Eteneminen kunnan ilmastohankkeessa. Kiertotaloustyöpaja huhtikuussa.
	11.02.04 Vahvistamme ekotukihenkilöverkoston toimintaa Keski-Uudenmaan kunnissa		
	11.02.05 Säästämme kaavoituksessa arvokkaita luontokohteita, hiiliinieluja ja – varastoja	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Joka kaavatyöhön liittyy luontoselvitys tai vähintään arvio luontoselvityksen tarpeesta. Tämän perusteella rajataan arvokkaat luontokohteet rakentamisen ulkopuolelle ja määritellään suunnittelutavoitteet niiden säilymiselle. Tuusulan yleiskaavassa 2040 on säästetty arvokkaita luontokohteita, hiiliinieluja ja -varastoja. Yleiskaavaan 2040 liittyen tehtiin puuston hiiliinielu- ja varastoselvitys.
	11.02.06 Selvitämme rakentamisen hiilikuormaa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	
11.03 Kehitämme ympäristökasvatussuunnitelman mukaista toimintaa varhaiskasvatuksessa		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Ympäristökasvatussuunnitelma ohjaa varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämistä kestäväan kehitykseen
	11.03.01 Kehitämme kaikkialla tapahtuvaa oppimista ja tuemme terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan kasvamisessa.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Varhaiskasvatuksessa kokopäiväpedagogiikka tukee ja havainnoi lapsen päivää pedagogisena kokonaisuutena. Perusopetuksessa Agenda2030-opetusohjelman kautta jokaisella vuosiluokalla on sisältöjä.
		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Toteutus osana varhaiskasvatuksen ympäristökasvatusta ja perusopetuksen Agenda2030-opetusohjelmaa. Kaikessa sivistyksen toiminnassa huomioidaan kehittämissuunnitelman arvojen mukainen toiminta.
11.04 Toteutamme laaja-alaista arvo- ja asennekasvatusta Agenda2030-tavoitteiden mukaisesti.	11.04.01 Laitamme kierrätysperiaatteet ja jätteidenlajittelun kuntoon kaikissa yksiköissä yhdessä tilapalveluiden kanssa.	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Tilapalveluita pyydetty päivittämään suunnitelma ja kustannukset tämän toteuttamiseksi vuoden 2024 talousarviossa.
	11.04.02 Otamme käyttöön Agenda2030-opetusohjelman perusopetuksessa.	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Ohjelma käytössä.
11.05 Vähennämme hävikkiä 25 % verrattuna vuoteen 2019 ruokapalveluissa.		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Uusi hävikinseuranta on otettu käyttöön ja hävikin vähentämiseksi on tehty toimenpiteitä. Suunta on oikea. Tavoitteen saavuttamista haastaa erityisesti uusien pienien toimipisteiden avaaminen, jossa ruokailu tapahtuu ryhmissä. Pienimpiin hävikkimääriin päästää isommissa toimipisteissä, jossa ruokailu tapahtuu linjastosta. Uusiin keittiöihin hankitaan jäähdytyskapasiteettia, jotta ylijäämäruoan hyödyntäminen olisi mahdollista.
	11.05.01 Rakennamme uuden hävikinseurannan toiminnanohjausjärjestelmä Matildaan.	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Uusi hävikinseuranta on otettu käyttöön alkuvuodesta 2023.
	11.05.02 Kehitämme ylijäämäruoan hyödyntämistä	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Koko ruokapalveluiden henkilökunnan kanssa on pohdittu yhteisiä keinoja kehittää ylijäämäruoan hyödyntämistä ottaen huomioon hygieniavaatimukset. Eri keittiöistä on tullut runsaasti ideoita ylijäämäruoan hyödyntämisestä. Ylijäämäruoan hyödyntämistä tulee kuitenkin vielä kehittää ja keskusteluita jatkaa.
11.06 Otamme käyttöön ruokapalveluiden vastuullisuussuunnitelman ja tarkastelemme ja kehitämme vastuullisuutta monipuolisesti		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Vastuullisuussuunnitelman toimenpiteet tullaan jaottelemaan VARUKE-ohjelman mukaisesti vastuullisuuden eri osa-alueisiin. Kevään 2023 aikana saadaan uusi jaottelupohja ja nykytilan arviointiin soveltuva kartoitustyökalu käyttöön, ja kartoituksen pohjalta eri osa-alueilta tehdään toimenpidesuunnitelmat. Työkalua on esitelty ruokapalveluille kehitysohjelman taholta maaliskuussa. Ohjelman kautta saadaan lisäksi pohja vastuullisuustyön raportointia ja viestintää varten.
	11.06.01 Teemme vastuullisuuden eri osa-alueille omat toimenpidesuunnitelmat	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Vastuullisuussuunnitelman toimenpiteet tullaan jaottelemaan VARUKE-ohjelman mukaisesti vastuullisuuden eri osa-alueisiin. Kevään 2023 aikana saadaan uusi jaottelupohja ja nykytilan arviointiin soveltuva kartoitustyökalu käyttöön, ja kartoituksen pohjalta eri osa-alueilta tehdään toimenpidesuunnitelmat. Työkalua on esitelty ruokapalveluille kehitysohjelman taholta maaliskuussa. Ohjelman kautta saadaan lisäksi pohja vastuullisuustyön raportointia ja viestintää varten.

12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta

12.01 Lisäämme luonnon monimuotoisuutta osana alueidenkäytön prosesseja/ kaavoitusta		4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Tehty kompensatiokokeiluja Keski-Uudenmaan ja Suomen ympäristökeskusten kanssa Vanutehtaan asemakaavamuutoksen yhteydessä (arvokas lehto) sekä Focus alueen yleissuunnitelmaan liittyen (virtavedet). Lisäksi on aloitettu kartoittamaan koko kunnan alueelta kompensatioon soveltuvia kohteita, ensisijaisesti kunnan maita. Nykyisiä luonnonsuojelualueita ennallistetaan HELMI-rahoituksen avulla. Natura-alueita on hoidettu Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä. Parhailaan ollaan käynnistämässä yksityisille maanomistajille suunnattua kampanjaa luonnonsuojelualueiden lisäämiseksi. Tuusulassa on 2020-luvulla on suojeltu noin 74 hehtaaria luontoalueita.
	12.01.01 Pilotoimme ekologisen kompensatiokohteen	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Tehty kompensatiokokeiluja Keski-Uudenmaan ja Suomen ympäristökeskusten kanssa Vanutehtaan asemakaavamuutoksen yhteydessä (arvokas lehto) sekä Focus alueen yleissuunnitelmaan liittyen (virtavedet). Lisäksi on aloitettu kartoittamaan koko kunnan alueelta kompensatioon soveltuvia kohteita, ensisijaisesti kunnan maita.
	12.01.02 Perustamme uusia luonnonsuojelualueita ja ennallistamme jo perustettuja luonnonsuojelualueita	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	Nykyisiä luonnonsuojelualueita ennallistetaan HELMI-rahoituksen avulla. Natura-alueita on hoidettu Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä. Parhailaan ollaan käynnistämässä yksityisille maanomistajille suunnattua kampanjaa luonnonsuojelualueiden lisäämiseksi. Tuusulassa on 2020-luvulla on suojeltu noin 74 hehtaaria luontoalueita.
12.02 Laadimme hulevesiohjelman		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Esitys hulevesivastuista on viimeisimpiä taloustietoja lukuun ottamatta valmis. Tietyiltä osin esitys vaatii päivitystä nykytilaan osalta.
	12.02.01 Laadimme hulevesimääräykset	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Vaatii ensin sopimuksen kunnan hulevesivastuista ja -ohjelmaluonnoksen laadinnan.
12.03 Tavoittelemme vesistöjen hyvää ekologista tilaa			
	12.03.01 Laajennamme Tuusulanjärven kunnostushanketta järven valuma-alueella tehtäviin vesiensuojelutoimiin		
	12.03.02 Jatkamme järvien ja jokien valuma-alueilla tehtäviä vesiensuojelutoimia		
12.04 Otamme käyttöön osallistuvan metsäsuunnittelun toimintaohjelman		5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Osallistuvan metsäsuunnittelun toimintamalleja sovelletaan tulevissa virkistysalueiden kehittämis- ja yleissuunnitelmatöissä, kuten Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelmassa. Toimintamallia sovelletaan myös metsänhoitosuunnitelmien laadinnassa.
12.05 Päivitämme metsänhoitosuunnitelman		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Metsänhoitosuunnitelman päivitystä valmistellaan yhdessä hakkuutavoitteiden kanssa.
	12.05.01 Teemme kompensatiokokeiluja arvokkaiden luontokohteiden ja Tuusulan metsien/puuston määrän säilyttämiseksi	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Tehty kompensatiokokeiluja Keski-Uudenmaan ja Suomen ympäristökeskusten kanssa Vanutehtaan asemakaavamuutoksen yhteydessä (arvokas lehto) sekä Focus alueen yleissuunnitelmaan liittyen (virtavedet). Lisäksi on aloitettu kartoittamaan koko kunnan alueelta kompensatioon soveltuvia kohteita, ensisijaisesti kunnan maita.
	12.05.02 Määritämme hakkuiden tuottotavoitteet sekä selvitämme mahdollisuudet käyttää metsänmyynnistä saatavia tuloja edistämään luonnon monimuotoisuutta	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Hakkuiden tuottotavoitteisiin otetaan kantaa talousarviokäsittelyn yhteydessä.

13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla

13.01 Kehitämme liikkumisympäristöä vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin.		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Alustavaa keskustelua toimenpiteen toteuttamisesta on sisäisesti käyty liikenneyksikön ja kaavoituksen välillä, mutta toimenpiteen sisältö ja mm. tarkennetun verkkosuunnitelman tarkkuuden taso vaatii määrittelyä.
	13.01.01 Laadimme pyöräliikenteen tarkennetun verkkosuunnitelman peilaten sitä pääkaupunkiseudun suunnitelmaan	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toimenpide on suunnitteluprojektin sisällön ja laajuuden määrittelyvaiheessa.
	13.01.02 Teemme maastopyöräreitit näkyviksi		

		1 Toteuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Liikenneyksikkö ei ole vielä ehtinyt valmistella selvitystä.
13.02 Pidämme joukkoliikennepalvelun tarjonnan kustannustehokkaasti riittävänä sekä liikkumistarpeita palvelevana Tuusulan sisäisessä liikenteessä sekä seutulienteessä.	13.02.01 Selvitämme kustannustehokkaan joukkoliikenneverkon palvelutason Keski-Uudenmaan palvelualueella ja seudulla	1 Toteuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Liikenneyksikkö ei ole vielä ehtinyt valmistella selvitystä.
	13.02.02 Selvitämme mahdollisuudet joukkoliikenteen kehittämiseen (mm. Sote-palveluiden saavutettavuus, älykkäät kutsuliikenneratkaisut, pikaraitiotie Keravan asemalle, suorat yhteydet Hyrylästä Kamppiin, raideliikenteen kehittäminen)	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toimenpide koostuu useista rinnakkaisista, toisiinsa kytkeytyvistä ja mittakaavaltaan erilaisista ja erilaisilla aikatauluilla etenevistä suunnitte- ja selvitystehtävistä. Osaa on selvitetty jo edeltävinä vuosina, osaa on mahdollisuus tutkia vuoden 2023 aikana.
14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen			
14.01 Tehostamme ja lisäämme tilojen käyttöä ja sovellamme palveluverkon yhteiskäytön linjauksia, pelisääntöjä ja hallintamallia kampushankkeissa			
	14.01.01 Otamme käyttöön uudistetun tilavarauksjärjestelmän	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu	
	14.01.02 Sovellamme yhteiskäytön pelisääntöjä kampushankkeissa ja luomme kampuskohtaiset toimintaohjeet		
	14.01.03 Hyödynnämme palveluverkon yhteiskäytön linjauksia ja hallintamallia kampushankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	
14.02 Arvioimme poliittisen johtamisjärjestelmän toimivuutta			
	14.02.01 Toteutamme toimielinten työskentelyn arvioinnin (valtuustokauden puolivälisarviointi)	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Toteutamme toimielinten työskentelyn arviointi ja valtuustokauden puolivälisarviointi on käynnissä. Tulokset raportoidaan toukokuussa.
	14.02.02 Toteutamme strategian toteutumisen arvioinnin	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Toteutamme toimielinten työskentelyn arviointi ja valtuustokauden puolivälisarviointi on käynnissä. Strategian toteutumista arvioidaan samassa yhteydessä. Tulokset raportoidaan toukokuussa.
	14.02.03 Arvioimme eettisten ohjeiston toteutumista	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Toteutamme toimielinten työskentelyn arviointi ja valtuustokauden puolivälisarviointi on käynnissä. Eettisten ohjeiden toteutumista arvioidaan samassa yhteydessä. Tulokset raportoidaan toukokuussa.
14.03 Toteutamme kehitettävien ja realisoitavien kiinteistöjen suunnitelmaa		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kehitettävät kiinteistöt I ja II asemakaavamuutokset ovat lainvoimaisia. Muilta osin edistetään poistuvien koulutonttien ja kiinteistöjen realisointia suunnittelutarveratkaisuin ja alustavien suunnitelmien laadinnalla. Hyökkälän ja Sahatien koulut ovat kaavoitussuunnitelmassa II-luokassa. Kellokosken Ruukin yleinen sauna oli huutokaupat.comissa huutokaupassa. Saunasta saatiin hyväksyttävä tarjous ja kauppa toteutetaan huhtikuun aikana. Harjulan asemakaavamuutoksen luonnokset ovat nähtävillä.
	14.03.01 Toimeenpanemme laaditun suunnitelman	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kellokosken Ruukin yleinen sauna oli huutokaupat.comissa huutokaupassa. Saunasta saatiin hyväksyttävä tarjous ja kauppa toteutetaan huhtikuun aikana. Harjulan asemakaavamuutoksen luonnokset ovat nähtävillä.
	14.03.02 Edistämme suunnitelmassa nimettyjen kohteiden kaavoja ja myyntitoimenpiteitä suunnitelman mukaan.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Kellokosken Ruukin yleinen sauna oli huutokaupat.comissa huutokaupassa. Saunasta saatiin hyväksyttävä tarjous ja kauppa toteutetaan huhtikuun aikana. Harjulan asemakaavamuutoksen luonnokset ovat nähtävillä.
	14.03.03 Tuemme suunnitelman toteutusta tekemällä kunnallistekniikan suunnittelu- ja muutostyöt tarpeen mukaan.	5 Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan	Kaikki tarvittavat suunnitelmamuutokset on saatu tehtyä tähän asti.

	14.03.04 Käynnistämme vapautuvien Hyökkälän ja Sahatien koulukortteleiden asemakaavamuutokset	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Kohteiden asemakaavat ovat II-luokassa. Hyökkälän koulun säilytettävien osien tulevan käytön tarveselvitystä on laadittu sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimesta.
14.04 Kehitämme hankintoja ja parannamme niiden vaikuttavuutta		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hankintatoimen kehittämistyö on käynnissä ja se edistyy hyvin.
	14.04.01 Toiminnallistamme hankintojen kehittämissuunnitelman valittuja toimenpiteitä		Hankintojen kehittämissuunnitelman valittuja toimenpiteiden toiminnallistaminen on aloitettu ja sitä jatketaan kehittämistyön edetessä.
	14.04.02 Kehitämme kilpailutusten sujuvuutta ja sopimusten laatua (hinta, paikallisuus, käytettävyyys). Keinoina hankintojen parempi ennakointi ja suunnittelu, taloudellisten vaikutusten arviointi sekä sopimusehtojen laadukas valmistelu.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Hankintoja suunnitellaan ja seurataan talousarvion yhteydessä laaditun hankintakalenterin avulla. Toimialueille järjestettiin alkuvuodesta hankintakoulutusta, jolla vahvistettiin hankintaosaamista.
	14.04.03 Hyödynnämme toimittajiemme ostokanavia, keskitämme sopimus- ja päivittäishankinnat valittuihin sopimusten mukaisiin kanaviin.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Ohioistoja seurataan ja käyttäjiä ohjataan ostamaan oikeita kanavia pitkin. Kuntaan hankitaan uusi maksukortti keväällä 2023, jonka myötä päivittäishankintojen seuranta ja johtaminen helpottuu.
	14.04.04 Kehitämme hankinnasta maksuun prosessia sekä käynnistämme tilausjärjestelmän hankinnan suunnittelun.	1 Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialalta	Tilausjärjestelmän hankintaa päästään suunnittelemaan aikaisintaan loppuvuodesta 2023.
14.05 Kehitämme ICT-järjestelmien käyttövaltuushallintaa			
	14.05.01 Teemme käyttövaltuushallinnan kokonaisuunnittelun ja järjestelmähankinnan	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Toimenpiteen osalta on käynnistetty AD-ympäristön käyttäjäryhmien selkeyttäminen, minkä kautta pyritään luomaan edellytykset käyttövaltuushallinnan laajamittaisemmalle kehitystyölle.
14.06 Kehitämme talous- ja rahoitussuunnittelua jatkuvasti		3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Talouden 10 vuoden laskelmat päivitetään syksyllä talousarvioprosessin edetessä. Rahoituksen saatavuutta ja korkojen kehitystä seurataan jatkuvasti. Korkorisikiä on suojattu myös etupainotteisesti kahdella korkojohdannaisella.
	14.06.01 Ennakoimme ja varaudumme taloudessa tapahtuvia muutoksia mallintamalla kunnan pitkän tähtäimen taloutta ja rahoitusta eri skenaarioiden avulla.	3 Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis	Talouden 10 vuoden laskelmat päivitetään syksyllä talousarvioprosessin edetessä.
	14.06.02 Seuraamme ja teemme toimenpiteitä kunnan rahoituksen saatavuuden varmistamiseksi ja korkorisikiä hallitsemiseksi	4 Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistelty/käyttöön otettu	Korkorisikin suojaamistarkoitukseen tehtiin vuonna 2022 kaksi koronavaihtosopimusta, jotka pienentävät vuosina 2023 ja 2023 nostettavien pitkäaikaisen lainojen korkorisikiä. Rahoituksen saatavuutta ja korkojen kehitystä seurataan jatkuvasti.
14.07 Kehitämme investointien seurantaa		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Investointien seurantaa kehitetään vuoden 2023 aikana.
	14.07.01 Kehitämme investointien ostolaskuprosessia, oikeellisuutta ja kustannusseurantaa	2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tarvittavien toimenpiteiden seuranta suunnitteilla.
14.08 Kehitämme tiedolla johtamista, kustannuslaskentaa ja raportointia		2 Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman	Tiedolla johtamisen kokonaiskehittämisen suunnittelu on käynnistynyt, henkilöstövaihdoksesta johtuen työtä on käynnistetty vasta maaliskuussa. Ensivaiheessa kunnalla käytössä olevia raportointinäkyviä on ryhdytty arvioimaan ja kartoittamaan nykytilannetta. Talouden raportointijärjestelmien osalta tullaan tekemään ratkaisuja järjestelmämuutoksen valmistelussa.

Vesihuoltoliikelaitos

	3 / 2023		TP 2022
Liikevaihto	1 800 420,26		7 854 867,68
Valmistus omaan käyttöön	0,00		76 180,64
Liiketoiminnan muut tuotot	803,30		17 776,04
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-289 677,22	-1 272 979,15	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	-332 595,02	
Palvelujen ostot	-681 633,81	-971 311,03	-3 403 294,73
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-212 373,75	-941 697,21	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-44 208,52	-180 990,85	
Muut henkilösivukulut	-7 335,00	-263 917,27	-1 156 891,31
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-530 623,60	-1 894 430,54	
Arvonalentumiset	0,00	-530 623,60	-1 894 430,54
Liiketoiminnan muut kulut		-52 766,91	-160 415,82
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-17 395,25		1 333 791,96
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	684,17	4 324,35	
Korvaus peruspääomista	0,00	-487 500,00	
Muut rahoituskulut	-84,75	599,42	-483 255,55
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-16 795,83		850 536,41
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-16 795,83		850 536,41
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	16 736,31		-1 094 421,23
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		1 100 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-59,52		856 115,18

Vesihuoltoliikelaitos

	3 / 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
APYSYVÄT VASTAAVAT	37 152 085,80	36 014 791,24
I Aineettomat hyödykkeet	104 601,30	123 239,97
2. Tietokoneohjelmistot	104 601,30	123 239,97
II Aineelliset hyödykkeet	37 047 484,50	35 891 551,27
2. Rakennukset	1 099 410,07	1 113 617,14
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 154 784,99	34 648 882,72
4. Koneet ja kalusto	125 371,28	129 051,41
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 667 918,16	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 622 038,39	8 724 693,43
I Vaihto-omaisuus		0,00
1. Aineet ja tarvikkeet		0,00
II Saamiset	7 046 448,08	8 724 693,43
Lyhytaikaiset saamiset	7 046 448,08	8 724 693,43
1. Myyntisaamiset	2 246 448,08	2 500 553,82
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 800 000,00	5 884 784,11
4. Muut saamiset	0,00	0,00
5. Siirtosaamiset	0,00	339 355,50
IV Rahat ja pankkisaamiset	575 590,31	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	44 774 124,19	44 739 484,67
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	23 756 848,53	23 756 908,05
I Peruspääoma	7 500 000,00	7 500 000,00
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 256 908,05	15 400 792,87
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	59,52	856 115,18
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 077 684,92	2 094 421,23
1. Poistoero	1 077 684,92	1 094 421,23
2. Vapaaehtoiset varaukset	1 000 000,00	1 000 000,00
E VIERAS PÄÄOMA	18 939 590,74	18 888 155,39
I Pitkäaikainen	17 137 471,56	16 987 373,26
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	291 290,27	291 290,27
9. Muut velat	16 846 181,29	16 696 082,99
Lyhytaikainen	1 802 119,18	1 900 782,13
6. Saadut ennakot	785,30	805,17
7. Ostovelat	264 306,60	882 870,67
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä		
9. Muut velat	500 790,98	220 887,54
10. Siirtovelat	976 550,45	796 218,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	44 774 124,19	44 739 484,67